

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő:
VESZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ök...

Budapest, május 6.

(v.) Nekik mindent szabad, mert övék az abszolút hatalom. Gázolhatnak a nácsszá-bályokban: szabály az, amit az ő szeszélyük diktál, s az írott jogrend paragrafusai csakis akkor számíthatnak az ő kegyelmükre, ha véletlenül nem ellenkeznek pillanatnyi indulatukkal. Gázolhatnak a többség önértében s becsületében is: a kormányt elmondják lelketlen bitorlónak, a kormánypárt tagjait elbukfárokknak, a husos-fazék falánk kosztosainak, köpenyegforgatóknak, akik meggyőző-düket a legtöbbet ígérőnek adják oda, — s ha az így megvádoltak védekeznek, hát még ők panaszzkodnak terrorizmusról, mely el akarja fojtani az ő szabadságukat, a rágal-mazás szabadságát. Gázolnak a logika törvényeiben is: amit tegnap ők maguk cselekedtek meg, azt ma erőszakká bélyegzik, ha ma a többség akarja ugyanazt megcselekedni; s amire ma ráútik a jogtörpás szügmáját, ugyanazt ők maguk megteszik holnap a jog szent nevében. Gázolnak az állami rend legelemibb feltételeiben is: a parlamentben az *ut czával* fenyegetődnek, mintha bizony a törvényhozás a plebsnek tartozna deferálni s mintha bizony a budapesti utca a Pálónyi Gézák engedelmes követője lenne. És gázolnak az alkotmányban is: elkövetik ugyanazt, amit József császár vétett hajdan e nemzet ellen, a kalapos király módjára törvényes felhatalmazás nélkül kormányoztatják az országot, azzal a különbséggel mégis, hogy a József császár abszolútizmusa őszinte és felvilágosult volt, holott az övék hipokrita és ügyű.

Belegázolnak ezek mindenbe; romboló mániájukat nem fékezi sem a jóízlés, sem a lelkiismeret. Kicsodák ők, hogy ekkora hatalmat mernek magukhoz ragadni? Talán a kisebbség? Nem; csupán egy kisebbsége a

kisebbségnek. És mire számítanak, midőn ily hallatlan merészsegekre vetemednek? A többség megfélemlítésére? Hiszen láthatjuk, hogy ez a szabadelvűpárt tudatában van szeptőlőden eredetének s önértetesen és szilárdul állja ostromukat. Avagy a korona sarokba szoritása az, amire számítanak? Hát föltegyük-e róluk nem ezt a forradalmi tiszteltetlenséget, hanem ezt a gyerekes dörséget? Hiszen tudniok kell, hogy a korona nem csak az alkotmányt, hanem a trón erkölcsi és politikai alapját is elrúgná maga alól, ha a nemzet törvényes képviselőjét felalódná egy tomboló és romboló falkának. S ha sem az egyikre, sem a másikra nem számítanak, micsodán alapul tehát az ő kalkulusk? Nyilvánvaló, hogy a nemzetre nézve megalázó ama feltervés, hogy a közvélemény vak is, süket is, buta is. Vak, mert nem látja meg az egyreleketlenebből üzőtt ámitást. Süket, mert nem hallja meg az üzelmeik prédájává lett igazság döngő tiltakozását. És buta, mert elhiszi nekik, hogy akik a törvényes kormányzást meghüsiúják, azok az alkotmány védői, s akik a népképviselet alapelvtől védelmezik, azok az alkotmány ellenségei. Ilyen vaknak, süketnek és butának vélik ők a nemzetet. Pedig a nemzet lát, hall és gondolkodik. Élesen lát, jól hall és okosan gondolkodik. De megőrzi méltóságos békétürését, valameddig megőrízheti. Nem fortyan fel hirdelen, nem gerjed tüstént haragra. Vár egy darabig, megjön-e a garázda tábornak a jobbik esze. Aztán ha hiába várt, majd véget vet a csunya orgiáknak. Ez az, amit ők nem hisznek. S ez az, amit mi tudunk. Mert ha bizton nem tudnók, kétségbe kellene esnünk e nemzet életképességén.

Amit ma véghezvittek, megint csak komédia volt, de undorítóbb minden eddiginél. A minap azt mondta egyikük, hogy világasz-tasson a kormány az ex-lexben is. Borzadva és kacagva utasította vissza a szabadelvűpárt ezt az államcsinyre való felhívást. Hiszen ha

akadna kormány, mely megszezná azt a leg-sarkalatosabb alkotmánybiztosítékot, hogy költ-veletés nélkül a parlamentet feloszlatni nem szabad, akkor még a többség is kénytelen lenne ezt a kormányt vád alá helyezni. Azt véltük, hogy e gondolatnál egygyűbbet ez a vita már nem fog produkálni. No hát ma bizony csuffá lett ez a mi reménykedésünk. Mert ma az esett meg, hogy az inzultusok egész özönével árasztották el a többséget. Miért? Mert azt merre javasolni, hogy a parlament tanácskozási idejének egyetlen pillanátát se vonják el az indennyi tárgyalásá-tól, becsületbeli kötelessége lévén a parla-mentnek, hogy a törvényenkívüli állapot mi-előbb való megszüntetésének legalább külső lát-szatát óvja meg. Ime, ezt a merényletet követte el a többség. Az ellenzék pedig viharosan köve-telte, hogy az indennyi-vita megszakításával a Györffy Gyula mentelmi ügye kerüljön holnap sorra, amiből persze többnap, talán többheti obstrukciós vitát lehetett volna szőni. És dekla-máltak nagy hangon a mentelmi jog szent-ségéről, melynek legkisebb sérelme is csorbát ejt a képviselők méltóságán s mely tehát e mentelmi ügy sürgős elintézését követeli. Jól megértse a közvélemény: az obstruáló haza-fiak nagyobbra tartják a maguk immunitását az alkotmány immunitásánál. Nekik az a fontosabb, hogy a képviselőház tagjainak e privilégiumában ne essék kár, nem pedig az, hogy mentől előbb hegedjen be a nyílt seb, melyet a törvényenkívüli kormányzás kiero-zsakolása az alkotmány eleven testén ejtett. Micsoda megfordított világ! Ha a kormány érezn éalkalmatlannak a saját súlyos felelőssége firta-tását s ha ennek megszüntetése végett ő igye-kezne más tárgyaknak a napirendbe csempészé-sével a közfigyelmet az ex-lexről elterelni, hát ez emberileg érthető volna. S még érthetőbb volna, ha az ellenzék, megbotránkozva e szándékán, vihárt viharrá támasztana s tiltá-kozásának erőszakkal is foganatot szerezne.

TÁRCA

Műhelyben.

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ☞

Írta: Cser Pál.

Tizen dolgoznak egymás mellett a hosszú padosor az ablakok alatt. A nap éppen erre tűz, de a műhelybe alighogy be tud férközni a vas-és szénportól szürkén kékes üvegtáblákon. Ahol besiklik egy-egy sugár, fényos vonalat rajzol a levegőbe, melyben mintha ezer és ezer bogár táncolna, úgy röpül föl-alá a finom reszelt por. Lent a padmalyon, ahol akadályra lel a bebújt sugárkéve, ragyogó foltokat füstöt, aminek fénye visszaverődik a fémoros levegőn, úgy hogy odalent szinte nagyobb a világosság, mint itt fenn, embernyi magasságban. Az olajpáncséses padló mintha ki volna világítva, besugárzik a munkapad alá is s akinek errébb kerül dolga, a sok lim-lomot, ládát, rongyot, szárszámot és pókháló tündéri fényben látja ragyogni.

Annak a tíz munkásnak, aki ott munkálko-dik egymás mellett, nem igen akad ideje gyönyörö-ködni ebben a kivilágításban. A Miska pedig, az únas, akinek sok mindenne telik az időből, mert csak a füle bájna és nem a béré, ha a egyébbel foglalatoskodik, mint amivel meghagyták — a Miska éppenséggel nem gyönyörködik benne, bár nagyban tekinget arra felé. Az ő hivatása volna ugyanis ama sok lim-lom rendbentartása és ama pókháló eltüntetése. De mivelhogy ide le csak akkor néz az „öreg“ — már mint

a művezető — ha „nagyakarítás“, esett meg, ami pedig csak kettős ünnepek előtt történik, hát nem sokat foglalatoskodik pünkösdtől kará-csonyig a műhely eme tájaival a Miska. S ezért most is, mikor ott tartja ama nagy vasrud végét, amelynek elejét hol kalapáccsal, hol reszelővel idomítja egy munkás, nem azon jár az esze, mikor merre kell forgatnia, emelnie a rudat, ha-nem inkább a padalját vizsgálhatja nagy szoro-grással s közbé felszémmele leli, nem talál-e éppen most erre járnai az öreg. Jut is ezért rövi-dezen egynéhány titulus a Miskának. Mert nem boldogul a ruddal sehogye az a munkás, mivel-hogy hol úgy tartja a Miska, mint a cövek, hol meg lóházza, mintha zászlópózna volna. De mit bánja most Miska a titulusokat!

Odakünn végre is beborul az ég, szürke lesz a műhely s erre felderül a Miska arca. Jó-het már az öreg!

Eppen jön is. Abból az ajtóból kerül ki, amely az ő irodájához vezet. Ez az iroda csupa ablak. Mint egy kalicka, olyan. Csak éppen az a különbség, hogy nem akik bevül vannak, hanem akik kívül kerülnek, azok itt a fogságot szenvedők. Az öreg a rabór, ő ügyel a munkásra és a munkára. Azért csupa ablak a háza, hogy lásson mindent és mindenkit. Lát is ő mindent!

Tulajdonképpen nem is éppen öreg az „öreg“. Csak a munkások nevezik maguk között e néven, mivelhogy a János név igen kényel-metlen kimondású és megkívánja az „ur“-at s ezért János ur, a munkavezető, „öreg“ néven ismeretes az egész gyárban.

Most, ahogy kijött, kétszer-háromszor végig-sétál a pad mellett s aztán újra beül a kalická-jába. Innen is látni, hogy szorgalmasan rajzolat

valami papiroson; föl se néz. A Miska gyerek már kiheverte ijedelmét, hogy: hátha kisüt a nap, éppen mikor erre jár az öreg! Mert már nagy buzgalommal és ügyességgel tartogatja a rud végét, amit ama munkás nem tud mire vólni.

Rövid időre megjelenik az igazgató ur. Az öreggel van valami beszélőnivalója, a műhelybe ki sem jött. Ide különben is igen ritkán jár, amióta beleárotta magát olyan dologba, amiből nem értett, amiért aztán még a Miska gyerek fölényes gunyomoslyát is el kellett viselnie. Okos ember ez az igazgató; bár a munkások szerfölött korlátoznak tartják. Okos ember ő. Mikor ujon-nan bekerült ide igazgatónak — csak egy csöp-pent ide valami familiabeliség révén — mindente beleárotta magát s a fél napot itt töltötte a mű-helyben. Persze, hogy kinézték innen. De azért nem erősködött. Mikor látta, hogy nemhogy használn, de éppen árt a tekintélyének az it-tukáltatkozás, szépen visszavonult a maga szobá-jába s továbbra is az öregre bízott mindent. Hát hogy ilyen szépen belenyugodott ebbe, az mut-atja, mennyire okos ember az igazgató ur...

Most élénken beszélget az öreggel. Illető-leg ő beszél és ez hallgatja. Széles gesztusokkal magyaráz neki valamit, majd ceruzát vesz s tele-fírkál egy papírlapot mindenféle számokkal. S aztán elégőns idegességgel fölugrik és elsiet, bucsuzól csak biccent egyet a fejével.

Aztán elmúlik egy óra is, de nem történik semmi különös. Az öreg bent ül és rajzol, a munkások künn dolgoznak. A nap is elbujt, nincs most mitől félnie a Miska gyereknek. A rudat sem kell már tartania, kész már ez a munka. A munkás éppen megy be az öreghez, hogy jelentse ezt és új munkát kérjen.

Ámde itt nem ez történik, hanem valami váratlan, megfoghatatlan és eszevesztet dolog. Itt az ellenzék akar a parlament tárgyalásába más vitaanyagot becsuszlatni, mely huzamos ideig leszorítaná az ex-lexet a napirendről, s a többségnek azt a főrekvését, hogy az ország figyelme ozolatlanul a kormányt terhelő felelősséghez tapadjon, az ellenzék terrorizálásának minősíti. Hát kérem, az emberek itt egyszerűen megáll az esze. Ezt a fonákságot még örületnek sem lehet nevezni, mert a tébolyban csak logika nincsen, de van benne pszichológia, ámde ebben az értetlen furaságban még csak pszichológia sincsen.

Most már negyed napja arról foly a vita, hogy kinyomassék-e egy miniszteri jelentés, amelyet maga a kormány sem kíván most kinyomtatni. Zárt ülésben ma valahára okát hallottuk ennek az abszurd tárgyalásnak is. Az ellenzék egyik szónoka kikotyogta, hogy kicsoda mélyeséges bölcsességü motívum szerepel itten. A motívum az, hogy valahogy el kell tölteni az időt, amíg Budapestre érkezik a király s belenyul az obstrukció darázs-fészékébe. No lám, merrefelé jár a szabadalmazott nemzetmentők esze. Időt akarnak adni a királynak. Talán bizony azt várják, hogy ő felsége tanácskozni fog velük a helyzet felől. Magához rendeli a dicső triumvireket: a délceg Lengyel Zoltánt, a lovagias Polónyi Gézát és az elfogulatlan itéletű Beöthy Ákot. Majd aztán szépen megalkuszik velük. Összeülnek négyen s megcsinálják az új kiegyezést. Az bizonyára különb lesz a Deák Ferencénél. Nem lesz benne semmi homály, semmi kétértelműség és semmi jogfeladás. Ha ő felsége akadékoskodni találna, majd rászólnak a triumvirek a maguk szokott erélyével: „Tetszik, nem tetszik, vagy úgy lesz, ahogy mi parancsoljuk, vagy nem lesz semmi a vásárból.“ Széll Kálmánt pedig elkergetik, a szabadelpártot feloszlatják s kimondják megtámadhatatlan alaptörvényit, hogy ezentul kuss a többségnek, mert ebben az országban ezentul véges-végig a kisebbség a hatalom.

Ilyesformát kell az ellenzéknek remélnie, ha csakugyan a király közbelépésének elvárásában rögzítik a négy nappal ezelőtt beállott holtpontra a helyzetet.

Időközben pedig a vér felpezsdítésének okáért csinálják a cifránál cifrább botránycat. Ráuszítják Apponyit Széllre, Széllt a többségre, a többség egyes árnyalatait egymásra, sértegetnek, gyanusítanak, rágalmaznak.

Az öreg bent tudomásul veszi a jelentést s csak ennyit mond:

— Jól van.
Jön ki a munkás. Rendbe rakosgatja szerszámait, egy ronggyal lesöpri a helyét, valami régi újságlapot tereget rá s aztán leül egy magas ládára, amelyet ő maga alakított át ülőalkalmatossággá. Leül és „új egyet“ — azaz pihen. Közbe már jön ki az öreg, odamegy Tordihoz — ez a munkás neve — s kezébe nyom egy fehér lapot. Ez a „munkacédula.“ Rajta van a munka, meg az érte járó akkord, a darabszám ára.

Az öreg megy vissza a kalickájába. Tordi pedig olvassa nagy mohón a cédulát. Ezt a cédulát mindegyik nagy mohósággal olvassa el. Mert hát attól, hogy az mit szól, függ, hogy milyen lesz a keresete a most következő jövőben, „jó“ akkordot kap-e, vagy „rosszat“, vagy tán éppen csak napszámunkát...

Nézi Tordi a céduláját, kétszer is elolvassa, aztán odamegy a szomszédjához:

— Nézd.
Az nézi s aztán csak ennyit mond:
— Ez kevés. Husz krajcárral több jár.
Egyideig komoran hallgatnak. Tudják ők már, hogy ez nem tövedés, hanem akarat. Megint lehuzták gondolják magukban.

A másik lassan kihuzza a szerszámás fiókját, elővesz belőle egy papirosba göngyölt könyvet s abból mutatja:

— Látd, husz krajcárral több volt.
Tordi elgondolkozik.
A szomszédja satuja köré ujjnyi vastagon feküdt a reszeltpor. Abban kezd rajzolgatni az újjával. Mindenféle csigavonalat, keresztet, négy-szöveget rajzol s aztán amikor föltúrta az egész halom fémport, elkészült az elhatározással is. Ke-

Ronggygá tépik a házszabályt, mihelyt a többség jogait kell vele megvédeni; s mialatt a parlament jogrend foszlányai repkednek a levegőben, hangosan zugják, hogy a többség visszaél hatalmával s erőszakosan belefojtja a szót a kisebbségbe. Hevenyésznek zárt ülést minden komoly ok nélkül s a holnapi ülés napirendjéről negyedfél óra hosszat vitatkoznak. Odáig viszik a dolgot, hogy a jóízűtlenség emberek, még az ellenzékiek is, csak a legnagyobb önmegtagadással s fizikai undorukat csak nagy nehezen tudva leküzdni, lépik át a Ház küszöbét. Hol cirksut csinálnak a parlamentből, amelynek porondján bohócok vetnek cigánykereket, hol csapszékét, amelynek levegőjét rekedt üvöltéssel tölti be a deliráló durvaság, hol tébolydát, amelynek berendezésében az ember sajnosan nélkülözi a kényszerzubbonyt. Teremtő istenem, meddig fog még e züllés tartani!

Sok hühö semmiért.

Budapest, május 6.

Az obstrukció megelőgelte, hogy két napig csöndesebben kötekedett s a mai ülés végén egy kis parázs vihart csinált, természetesen a hozzávaló zárt üléssel. Hadd mondjuk meg előre, hogy ez a zárt ülés nem volt éppen zivatros és hogy az egész vihar meglehetősen mondva csinált volt.

Ugron Gábor a zárt ülésben nagyon találó megfigyelést adta az egésznek. Ezt mondta körülbelül:

— Nem kell azon tulságosan esodálkozni, ami most itt történik. Olyanformán vagyunk, mint az utasok, akik a vasuti váróteremben egy vonat érkezését várják s addig ugy szórakoznak, ahogy éppen tudnak. Diskurálnak semmis dolgokról, olvasgatnak akármít, szóval, ölik az időt, mert egyebet nem tehetnek. S mi is azért beszélünk mindenről és semmiről, azért citálunk és rendezünk ráolvasásokat, mert el kell az időnek valamivel telnie, míg a király megérkezik, akinek most már kötelessége lesz a helyzet kibonyolításába belenyulni.

Hát ez találó megjegyzés. Az obstrukció minden időpazarlását megmagyarázza és nem ront a megjegyzés találó voltán, hogy a Kubikok és Polónyiak szenvedelmesebben dolgoznak, ahol a többiek csak a vonat érkezését iparkodnak valamiképp kivárni. Kubik éves temperamentum (de nem belátás nélkül való ember, amit éppen ma is igazolt), Polónyi pedig csak a kedélyek fölkavarása révén hitetheti el magával, hogy ő vezér: — innen van, hogy ők vihárt is csinálnak, holott a többiek csak az időt töltik.

zého veszi a cédulát, aztán megy be az öreghez. Ott csak ennyit szól:

— Ezért több jár husz krajcárral.
— Ugy? — kérdi az öreg.
— Igen. Eddig mindig huszszal több járt.
— Hát igaz, — hagyja rá amaz, — de ezentul csak ennyi jár. Nem lehet többet fizetni...
— Nem lehet? Nekem meg nem lehet ennyiből megélni!

Unja már az öreg a szót. Nem szeret ilyesmire sokat beszélni. Ő az igazgató parancsát hajtja végre, de nem szereti ezt bevallani a munkásoknak, mert félti a tekintélyét. Inkább adja a kérelmetlent. Sok munkást tett már ki az utcára, mert okvetetlenkedtek az akkord-árak miatt. Tordit is el akarja küldeni. Ez már el is készült erre, amikor odakünn rajzolgatott a témporban. De aztán gondolt egyet az öreg:

— Hát ha ebből nem lehet megélni — mondja gunyosan — akkor majd adok napszámot.

S elveszi Torditól a cédulát s kezébe nyom egy másikat. Ez nem akkord, csak napszám. De nem bánja azt Tordi: az jár az eszében, hogy most legalább akár siet, akár nem: egy a keresete. A pihenés is valamit!

A műhely legutolsó sarkában egy új jövővény dolgozik. Ma reggel fogott a munkához. Mostanáig a szerszámait hozta rendbe. Most megy az öreghez munkáért, ez kezébe nyomja a Tordi céduláját s mosolyog magában.

— Ez megcsinálja — gondolja s örül, hogy megszabadult egy kellemetlenségtől.

Az új munkás megy ki a helyére s e közben oly nagy érdeklődéssel olvassa a cédulát, hogy egyszerre csak megáll a műhely közepén a nagy olvasásban. Tordi és szomszédja már figyelik; gyanupörrel élnek. Tudják, hogy fufangos az öreg. Odamegy hát Tordi a munkáshoz:

Ma is egész csöndben ment a kötekedés. Mindenki a — más beszédét mondta el. Tegnap Endrey elmondta a Hieronymi beszédét, ma Lengyel Zoltán elmondta az Endrey beszédét és azután Ráth Endre elmondta a Hodossy beszédét. Hogy ki fogja elmondani holnap vagy holnapután a Ráth Endre beszédét? — azt még nem lehet tudni. Denikve ez nem mulatságos taktika ugyan, de nem is viharestináló. Pusztá kötekedés, még pedig a könnyebb fajtából való. Lengyel Zoltán például napirend előtt Endrey beszédéből kiszedte azt a gravament, hogy magyar honosokat Ausztriában besoroznak. Erre báró Fejérvári Géza honvédelmi miniszter röviden kimutatta, hogy a gravamentből semmi sem igaz. A szélsőbal komolyabb része tehát megnyugodott, de az obstrukció ifjusága mégis kötekedett még egy darabig. Hogy az idő teljen. Aztán a napirend során Ráth Endre olvasta fel Hodossy Imrénének négy esztendővel ezelőtt mondott beszédét. Ez se volt veszedelm. Azért olvasta fel, mert magának nem volt elég mondanivalója s mégis meg akart felelni kötelességének, hogy az ülést kibeszélje. S mert erre a célra még a Hodossy-beszéd sem volt elég hosszú, hát sokféleképpen segített magán. Egyszer szünetet kért. Aztán odahívta Polónyit maga mellé, hogy ne rösteljen neki egyetmást sugni. És Polónyi sugott:

— Tiszteletlenség a miniszterelnöktől, hogy nem hallgatja meg Hodossy beszédét!

Ráth Endre hűségesen utána mondta. Az egész Ház nevetett. Nem baj. Az idő mégis csak telt. S ha nem telt a felolvasással, jöttek a diskurzusok. A szélsőbal ifjuság száz kérdést röpített ki. Mért nincs benn miniszter? Elégséges-e, ha benn van a horvátminiszter? Felelős miniszter-e a horvát miniszter? Tárcaja van neki vagy csak bugyellárisa? És így tovább. Sugással, diskurzusokkal, szünetkérelméssel Ráth mégis kibeszélte az ülést s ez volt a cél.

Most pedig következett volna a holnapi napirend megállapítása. Az előző Daniel Gábor konstatálta, hogy a Ház régebbi határozata értelmében holnap a Györffy-ügyet s a mentelmi ügyeket kell tárgyalni. Ballagi Géza mindazonáltal azt indítványozta, hogy a Ház ne szakítsa félbe tanácskozását, hanem tárgyalja holnap is az irományok rendjén a miniszterelnöki jelentés elintézésének kérdését s ha lehet, az indemnitást. Ebből az indítványból nagy házszabályvita keletkezett. Igaz ugyan, hogy amennyiben Ballagi nem tett volna ilyen indítványt, akkor azért lett volna napirendvita, hogy miért szakítják félbe a jelentés tárgyalását, de az mindegy. Napirendvitának kellett lennie. Beszéltek tehát négyen. De ötödiknek Kubik is akart beszélni. Mikor vitatni próbálták

— Mutassa csak — szölt hozzá.

S mikor látja, hogy csakugyan az ő akkordja, akkor folytatja:

— Ezért eddig husz krajcárral több járt. Az előbb nekem adták ezt, de én visszalöktem, mert én nem vagyok gazember, hogy lerontsam a munkabért. Mondja meg az öregnek, hogy ennyiert maga sem csinálja...

Aztán, hogy nyomatékokat adjon szavának, még hozzá teszi jó hangosan, de nem gorombán:

— Hallja!...

Fekete Örvény nyílik emennek szeme előtt. Mit tegyen? Ha visszaviszi a cédulát: — kiböjjük tüstént. Ha nem viszi vissza: — kilenc ember haragját veszi magára. Gyüüllöni fogják őt, mert elárulta ügyüket. Szétviszik rossz híretől társaikhoz. Nem fognak szóba állni vele. Áruló lesz a neve!

Körülnéz a műhelyben. Kilenc szempár néz feléje: kérdőleg. Mint a tűz, ugy égeti szemét az a sok rászögeződő pillantás. Hát íthagyja a műhelyt, a munkát, a keresetét, amelyhez ma jutott tizhiteki kínos, keserves keresés után? Itt hagyja — a kényeret?!...

A kilenc szempár csak nézi, egyre nézi, amint küzökd magával. Egy párban mintha már haragosná válna a tekintet. Amott egy másik gunyosan csillog. Szédül a feje a nagy küzdelemben. S most a gyomra is megzöszöl, amint észbe jut, hogy most megint éhezni fog. Megint!

Nem, nem, nem — ordít föl benne a düh, — nem akarok éhezni! Nem akarok! ordít fel egész valója s vad gyűlölettel tekint szét a műhelyben. Keresi a többiek tekintetét: felveszi, igen, felveszi velük a harcot!...

Körülnéz. Keresi az ellenséges tekinteteket és nem lát egyet sem. Munkájára görnyed mind

hosszaváló jogát, akkor megint arról kellett vitaközni, hogy van-e joga Kubiknak beszélni? Ezen a címen **Polónyi Géza** most már engedélyt kért, hogy beszédét holnapra halasztassa. Azt mondták, nem lehet, mert hiszen napirendjének megállapításánálkülkül a képviselőház nem rekesztheti be ülést. Akkor viszont vitát lehetett kezdeni arról a kérdéssel, hogy beszélt-e már Polónyi vagy sem? S így skatulyázta az obstrukció egyik kérdését a másikba. Minden szót megfogott, de egyet se engedett lebonyolítani. Minden kérdést fölvetett, de egyre se fogadott el választ. Ugy tett, mint a cirkuszban Augustus ur, aki segíteni siet, de hátráltatni íparkodik.

Nos, e mulatságos vita-játék közben történt meg az ugynevesszett vihar.

Előkerült ugyanis a végső pillanatban az a bizonyos iv, melyről husz képviselő zárt ülést kér. Az ivről jelentést tett az elnök, de a többség hangosan konstatálta, hogy szavazás közben zárt ülést kérni nem lehet.

Kubik Béla dühbe jött és vad indulattal fakadt ki:

— Ezek az apukat is megölik. Minden gazdaságra képesek!

No már ez több volt a soknál. A többség haragból támadt Kubik Bélára és hevesen követelte az elnöktől, hogy utasítsa rendre Kubikot. De míg az elnök szóhoz jutott, jobbról csak úgy zuhogtak a sértő kiáltások:

— Kocsmai hang ez!

— Ki vele! Kérjen bocsánatot!

— A 255. szakaszt kell az ilyen emberrel szemben alkalmazni!

A felfordulás teljes volt. Az elnök nagynehezen szóhoz jutott és rendreutastotta Kubik Bélát, de a jobboldal nem érte be ennyivel s folytón kiabálta:

— Ez nem elég! Kérjen bocsánatot!

Kubik Béla egész magasságában fölemelkedett:

— Az erőszakot szeretnék iuaugurálni, de engem nem lehet megfélemlíteni!

— Hogy mer még Kubik beszélni? — fakadt ki **gróf Andrássy Tivadar**.

A szélsőbal pedig közben egyre azt kérdezte, hogy mi lesz már a zárt üléssel? Zárt ülést legyen, hogy bizalmatlanságot lehessen szavazni az elnöknek! (Daniel Gáborról volt szó.) És lármázott, dobogott, viharzott az egész Ház. Balról a zárt ülést, jobbról Kubik megrendszabályozását követelték. Azt hitte volna az ember, hogy most már csak bombák következhetnek és emberek évése.

S mikor végre a zárt ülésre került a sor,

a kilenc ellensége; elfordultak tőle. Ott áll a műhely közepén — egyedül.

Egyedül! Ti egyedüljáró emberföltői emberek, mit tudjátok ti, mit tesz az: egyedül járnai az egyedüvelők között! Munkás a munkások között — egyedül!... Az a kilenc szempár im elfordult a hozzájukvalótól s mintha a lelke szakadt volna el tőle, tétován, bódultan áll egy helyen. Szeme csillogása elhamvadt: lép egyet, még egyet, meg, indul előre, egyenesen — be az öreghez...

... A szennyes ablaktáblákon megint betok-lakszik a napugár. Most már jóval arrább főstó-goti fényes foltját a padozatra. Nyugszik a nap. A kilenc munkás nekifekszik a dolognak, a pörly meg a reszelő hangja egybefonódik s együtt zúg-búg végig a szürkésen borongós termen. A zakatoló motor egyhang, végess-végig ismétlődő zaja veri a muzsikához a taktust.

Már jön ki öregtől az új ujevény. Odamegy a helyére, egy ideig rakogtat a fiókjában, aztán leveti a bluzát, fölveszi a kalapját, kabátját s indul szótlanul az iroda felé. Az a kilenc szempár most megint feléje fordul és amint így meg, végig-kíséri a hosszú műhelyen. A Miska tiszteletteljese-n tér ki az utcából, de Tordi eléje áll. Nem szól semmit, csak a kezét nyújtja feléje. S aztán odajönnek a többiek is egytől-egyig. Kozet szorít mindegyikkel s aztán megy...

Amint bezárul mögötte az iroda ajtaja, munkájára hajol mind a kilenc. Dolgoznak, oly sietéssel dolgoznak, mintha pótolni akarnak, amit most mulasztottak. A nap már végleg eltűnt a műhelyből, a motor sivár zakatolása közepette tovább zúg a pörly és reszelő lárma. S annak a kilenc munkásnak a gondolataja mind ott jár annál az egynél, akit ma láttak az életben először s akit, úgy lehet, sohase is látnak többé...

hát senki se haragudott. Olyan csöndesen tanácskoztak, mintha az obstrukció, ex-lex s minden egyéb csak álom volna. Az incidensről, mely miatt erődes lett volna zárt ülést tartani, jörförmin szó sem esett. Ellenben a napirend megállapításában dolgban tisztázódott a félreértések. **Beóthy Akos** még polónyiskodott és **Polónyi** beóthyáskodott eleinte, de **Szell Kálmán** miniszterelnök és **Vézi József** tájékoztató felszólalása után **Ugron Gábor** maga sütötte ki, hogy voltaképpen félre-értésről van szó, mert ha Ballagi csak azt célozta indítványával, hogy ne cseréljessük folyton a napirenden levő tárgyakat, akkor igaz van s nincs ok ellene fellázadni. Ez volt az egyik félreértés.

Aztán kipattant, hogy az ellenzék voltaképpen valami stikilt sejtett, melyet a többség Apponyi távollétében Apponyi ellen akar elkövetni, midőn az általa korábban megállapított mentelmi napirendet Ballagi indítványával meg akarja másítani. **Szell Kálmán** miniszterelnök, mihielyt megtudta az ellenzék titkos aggodalmát, egyszerűen felmutatta **gróf Apponyi Albertnek** hozzá intézett levelét, hogy betegsége miatt két napig nem élhőköhet, azonfelül ki-jelentette, hogy Apponyi tud a Ballagi indítványáról és helyesli azt.

Orrok megnyulása következett. Az obstruálók egymásra néztek s nem tudták, mit csináljanak.

Kubik Béla azonban már ekkor jelezte:

— Én azt hittem, Apponyi ellen stikli készül távollétében. Ez hozza ki ugy a sódromból, hogy meg-feldekitem magamról és megsértetem a parlament méltóságát. Nyílt ülésben fogom kireparálni, amit nyílt ülésben vétettem.

Ezzel a nobilis és lojális ígérettel fejeződött be a zárt ülés.

A nyílt ülésben pedig fölemelkedett **Kubik Béla**.

— Egy félreértés következtében elragadtam magamat és megsértettem e Ház méltóságát. Szánom-bánom szavaimat és ünnepélyesen bocsánatot kérek a t. Háztól. Nehogy pedig azt gondolhassa valaki, hogy talán az inzultusok félemlítették meg, kijelentem, hogy aki inzultálni akart, állok elébe!

Akire még az imént úgy haragudtak, e nobilis nyilatkozata után szinte tapsokat kapott. És a többség nevében **Kubinyi Géza** ugyanolyan nobilis nyilatkozattal vonta vissza a közbeszólásokba és kifakadásokba rejtett inzultusokat. A félreértés után megint teljes volt a békeség és Ballagi Géza fölvilágosító nyilatkozata után most már abba is belement a Ház, hogy holnap is a mai jelentés-vita folytatódjék. Az idő már ötre járt és a vihar után ekkor derült ki a parlamenti szemhatár. De nem is volt ez vihar, csak sok hóhó sepmiért. A szórakozást kereső utasok valamivel zajosabban töltötték az időt, várva ama bizonyos vonat érkezését...

A képviselőház ülése május 6-án.

— Kezdeté délelőt 10 órakor, —

Elnök: **Daniel Gábor**.

A kormány részéről jelen vannak: **Szell Kálmán** miniszterelnök; **báró Fejérváry Géza**, **Cseh Ervin**.

Elnök: Megnyitja az ülést. Fölolvassák és hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Jegyző: Jelenti, hogy az interpellációskönyvbe három kérdés van bejegyezve.

Elnök: Indítványozza, hogy a Ház félketőkör térjen át az interpellációkra.

Mukics Simon: Indítványozza, hogy egy órákor térjenek át az interpellációkra.

A Ház a félkét óra mellett határoz.

(Napirend előtt.)

Lengyel Zoltán: Napirend előtt szól s szavá teszi, hogy a törvényenkívül állapot ellenére Ausztriában magyar állampolgárokat besoroznak.

báró Fejérváry Géza: Nem igaz!

Lengyel Zoltán: Ne mondja ezt a miniszter ur, mert Andrev adatokkal szolgált.

báró Fejérváry Géza: De nem helyesek azok az adatok.

Lengyel Zoltán: Törvényesnek tartja-e a kormány azt az eljárást hogy a bélyegek illőtek és fogyasztási adók beszedetnek? Nyilatkozzék a kormány ezekre a dolgokra nézve.

báró Fejérváry Géza: T. Képviselőház! Miután **Lengyel Zoltán** képviselő ur azt állította, hogy Ausztriában magyar honosok besoroztatnak, kötelességem tartom kijelenteni, hogy az nem áll! (Felkiáltások a jobboldalon: No há! I) Igenis, egy intézkedés kellett tennem, mert ha a t. ellenzéki uraknak méltóztant és tetszik huzni a dolgot hónapokig és hónapokig... (Ellentmondás a szélsőbaloldalon.) de igen! (Tetszés

a jobboldalon...) azért Magyarország honosait azon honosokat, akik Ausztriában vagy másutt a külföldön laknak, akik az uncozás alkamából, ismervén kötelességüket, bejöttek ide a külföldről, megbüntetni nem lehet. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: De besorozni nem szabad!) Csak tessék meghallgatni! (Zaj a szélsőbalalon. Elnök csenget.) En meghallgattam az urakat, tessék tehát engem is meghallgatni. (Halljuk! Halljuk!) Intézkedtem tehát, hogy ezek a külföldön tartózkodók, akik közül nagyon sokan messze utazást tettek, hogy megfelelhessenek kötelességüknek, hogy úgy mondjam, boldondá ne tartassanak. Ezekre nézve ennélfogva akként intézkedtem, hogy megvizsgálattassanak, de a sorozó-lajstromba be ne vétessenek... (Nagy zaj a szélsőbalalon.)

Andrey Gyula: Esküt tesznek-e? (Zaj a szélsőbalalon. Elnök csenget.)

báró Fejérváry Géza:... a minélfogva ninose-nek is besorozva.

Andrey Gyula: Esküt tesznek-e, ez a kérdés! **báró Fejérváry Géza:** Nem! Nem! Nem! Megvizsgáltanak, de be nem soroztatnak! Méltóztassék ezt a különbséget szem előtt tartani. Majd ha a törvényhozás megszavazza az ujonclétszámot és az ujonc-megajánlási törvényjavaslatot, akkor bevezetettek a sorozó-lajstromba, akkor letessék az esküt. Ebből áll az egész dolog és így szorosan a törvényhez tartó-tam magamat. (Elnök helyesli a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: Félremagyarázót szavaim értelmének helyreigazítása emén kérek szót. Először is, t. miniszter ur, én arra bivatkozom, hogy ez nem az én állításom volt, mert pusztán **Andrey Gyula t.** képviselőtársamnak tegnapi beszédéből idéztem. Ami pedig a felhozott konkrét dolgoktól illeti, a miniszter urnak kijelentése után is a meghatározottabban fenn-tartom, hogy itt alkotmány- és törvényellenesen történi az eljárás. Méltóztassék megmondani, t. miniszter ur, hogy az Ausztriában előállított magyar állampolgárok nem ezen alapon lesznek-e katonák?

báró Fejérváry Géza: Nem! Akkor lesznek katonák, amikor az ujoncemegajánlási törvény megvan! **Szell Kálmán** miniszterelnök: Addig csak védőkötések!

Lengyel Zoltán: Ez képezi az alapot hozzá! **báró Fejérváry Géza:** Az alapot az képezi, hogy született.

Lengyel Zoltán: A sorsolás is, a behívás is különböző dolgok! Az, amit a miniszter mond, a behívás és annak a törvény a jogcíme; de ha valaki katonává lesz, annak alapja a megvizsgálás, amelyben az illető a sorozó-bizottság előtt részesül. Ez a tény tehát igenis, a meghatározottabb megsértése annak a törvénynek, amely alkotmány-biztosítékot képez. Ugy van a szélsőbaloldalon.) Ez egy olyan precedens volna, amelyet itt e Házban senkinek, akinek a magyar alkotmány épségbentartására vigyázni kell, megütnie nem szabad. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

báró Fejérváry Géza: T. képviselőház! Méltóztassék megengedni, hogy csak egész röviden válaszoljak az imént elmondottakra. (Halljuk! Halljuk!) Az imént kimutattam, hogy ezek a külföldről bejövő hadkötelesek megvizsgáltanak, de fel nem avattanak és be nem soroztatnak addig, amíg az ujonck megajánlásáról szóló törvény nincsen megszavazva. Most tehát csak annak kijelentésére szorítkozom, hogy én **Lengyel Zoltán t.** képviselő ur kedvért senkit annak ki nem teszek, hogy — ha esetlegesen Amerikában lakik — kétszer-háromszor jőjjön Európába hiába. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj baltól.)

Elnök: Napirend előtt háttérhozáozatának helye nincs. A Ház tehát áttér a napirendre. Előzőleg tiz percre fölfiggeszti az ülést. A Ház névszerint szavaz affölött, hogy elfogadja-e a honvédelmi miniszternek tegnapi adott választás Váradý Károly interpellációjára. A szavazás a B-betűnél kezdődik.

Fölkiáltások a szélsőbalról: Behoruit! Baj van!

Elnök: Az ülést tiz percre fölfiggeszti.

(A miniszterelnök jelentései.)

Elnök: Az ülést ujból megnyitja. A névszerinti szavazásban a honvédelmi miniszter választás 132 szavazattal 31 ellenében tudomásul veszik.

Következik a miniszterelnök jelentéseinek elintézése fölötti olylatólagos tárgyalás.

Ráth Endre: Kivánja, hogy a jelentéseket vonják vissza, nemcsak azért, mert törvényellenek, hanem azért is, mert az ellenzék megvadásása foglaltatik benne. Fölolvassa Hódossy Imre négy év előtti ex-lex-ellenes beszédet. (Derütség a szélsőbaloldalon.)

Szell Kálmán: Azt citálják rám, amit én mondtam, ne más beszédét!

Polónyi Géza: Ne dezavualja a miniszterelnök Hódossyt. Vonják le a nemzetipártiak a konzekven-ciákat! (Nagy zaj. Elnök folyton csenget.)

Szell Kálmán: Amit Hódossy teit, azt nem én tettem és nem én mondtam.

Polónyi Géza: Ez politikai csemege. (Derütség.) **Ráth Endre:** Folytatja Hódossy beszédének föl-olvasását. (Egy hang a baloldalon: Vészi is így gondolkozott!)

Kubik Béla: Akkor így gondolkozott a képviselő ur!

Vézi József: Most honnan tudja, hogyan gondolkozott?

Kubik Béla: Csak kérdezem.

Vézi József: Megírom!

Lengyel Zoltán: Az nem érvényes; itt mondja ell **Vézi József:** Nem segíték obstruálni! (Zaj.)

Polónyi Géza: Nincs miniszter! (Nagy zaj.)

Bakosi Viktor: Pakkoini mentek! Mennek! (Nagy zaj.)

Fölkiáltások a szélsőbalról: Minisztert kérünk!

Polónyi Géza: A horvát miniszternek nincs tárcája! (Elnök csenget.)

Fölkiáltások a szélsőbalról: Nincs miniszter!

Ráth Endre: Nagy figyelmenlenség a miniszte-rektől, hogy nem halgatják meg, amit Hódossy

mondott. (Percegig tartó nagy zaj a szélsőbalon s felkiáltások: Minisztert kérünk! Miniszter nélkül nem tárgyalunk! Függesszék föl az ülést.)
Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Elnök: Újból megnyitja az ülést.
Ráth Endre: Folytatódjon előlívassa Hódossy Imre négy év előtti beszédét, amelyben az akkori kormány támadja az ex-lebten tett törvényelleni intézkedéseit. (A miniszterelnök a terembe lép.) Örülök, hogy a miniszterelnök ur is megballatja ezeket.
Széll Kálmán miniszterelnök: Nem vagyok kötelek meghallgatni.

Ráth Endre: Hódossy a legszigorubb kritika tárgyává tette a többség működését. Kiemelte, hogy a miniszter csak addig alkotmányos, amíg alkotmányos lehet. Alkotmányos van. De ha ez nincs meg s mégis helyen marad, ez azt bizonyítja, hogy állását többre becsüli az alkotmányt. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Széll Kálmán: Ne retráíjon meg az ellenzék!

Ballagi Géza: Szavazunk! (Zaj.)

Ráth Endre: Mindezeket szükségesnek tartotta most, az ex-leb beállitok a kormánypart eszébe idézni, anuál is inkább, mert e beszédet Hódossy annak idején bizonyára Széll Kálmánnal együtt fözte ki.

Széll Kálmán: Ez nem igaz, s követelem, hogy ezt elhagyják. (Zaj.)

Ráth Endre: Bizálat alá veszi a miniszterelnöknek és az általi számvételek jelentéseit, amelyeknek törvényesenséget bizonyítja. Végül Polónyi Géza indítványához csatlakozik. (Zajos helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon)

(Napirend-vita.)

Elnök javasolja, hogy a miniszterelnök jelentése feletti vita holnaputánra halasztassék. (Felkiáltások: Mi lesz holnap?) A képviselőház április 29-én elhatározta, hogy holnap mentelmi ügyeket tárgyal.

Buzáth Ferenc az interpelláció jog konfiskálását látja a többség azon eljárásában, hogy az interpelláció csakis az ülés utolsó órájában adhatók elő. Kéri, hogy a ma elmaradt interpellációk holnap tárgyalassanak.

Ballagi Géza: Az elnök az előző határozatnál javasolta, hogy holnap mentelmi ügyeket tárgyaljanak. Tekintettel hogy az indemniyi napirendre van tűzve, (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) s ennek tárgyalása sürgős, indítványozza, hogy az április 29-iki napirend megváltoztatásával, holnap az indemniytárgyalást folytassák. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza az elnök javaslatát pártolja, mert az ízele meg a helyes feltegnak. Az elnök nem tehet napirend-avaslatot a miniszterelnök tudta s beleegyezése nélkül s leszavazása dezavválása volna a miniszterelnöknek is. Ballagi annak idején jelen volt, midőn a mentelmi ügyekre a határozatokat hozták. Miért nem szólalt fel? Különbösen is elévültséget fejeget az egyes eseteket, melyek miatt az egyes képviselőket kikérték. Az elnök péntekre való javaslata is korrekt volt. de kérli, hogy ha holnap nem fejezik be a mentelmi ügyeket, folytatják-e azokat pénteken? Ballagi indítványát még szavazásra sem lehet bocsátítani.

Báró Felitzsch Artur szerint affelett még vitakozni sem lehet, hogy a Ház megváltoztatathatja-e régebbi határozatát, vagy sem. Mindenekelőtt áll az az érdek hogy az ország ismét törvényes állapotba jusson. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) S miután mindenkinek óhaja, hogy a mai állapot megrövidüljön, csatlakozik Ballagi indítványához. (Zajos helyeslés jobbfelel.)

Széll Kálmán: T. képviselőház! Csak azért kívánok e kérdéshez hozzászólni. (Halljuk! Halljuk!) a jobb-és baloldalon) mert némileg provokálnak tekintem magam a tudalodon ülő t. képviselő ur által, aki némi ellentétet akart konstátálni és felidezni, (Halljuk! Halljuk!) a jobb-és baloldalon) először is köztem és a Ház t. elnöke között, aztán ezzel nem elégedett meg, odább akart menni és mással is akart összeveszteni, ellentétet keresett köztem s Ballagi t. képviselőúrsam között.

Langyel Zoltán: Azzal nem lehet összeveszni!

Ballagi Géza: Kibérem magamnak!

Langyel Zoltán: Hát lehet?

Polónyi Géza: Azt teszi, hogy jölekkü ember. Komolyan mondom!

Széll Kálmán: Parlamentí fogalmak szerint jogom is, kötelessésem is, hogy a ház napirendjének megállapítására vonatkozólag az elnökkel érintkezem, az ő nézetéhez hozzájáruljak vagy, ha nem értenék meg, azt a Házban más irányt igyekkezem érvényesíteni. Ez tökéletesen így van és én teljesen egyet értemmel azzal, mikor a csütörtök nap lelt kitűzve a mentelmi ügyek tárgyalására. De azt gondolom — és én csak ehhez szólok, nem annyira az érdeméhez az indítványonak, — hogy a képviselő ur nagyon téved, mikor azt mondja, hogy a Ház április 29-iki határozatát nem lehet megváltoztatni. csak egyhangulag. En hivatozom ennek a Háznak a precedenseire, amelyeket majdnem naponként gyakorol, csak éppen tegnap volt egy, amikor a megállapított napirendet a képviselőház másképp állapította meg. (Zaj.) Ez oly természetes és a Ház ökonómiájának tárgyalási rendjének és metodúsának megállapításához tartozó jog, hogy felesleges is vitálni. (Helyeslés jobbfelel.) A Ház nem változtathatja meg határozatait érdemi kérdéseken, vagy bármely kérdésben, de, hogy a napirendre vonatkozólag ne változtathassa meg, az lehetetlen és ennek ellenkezőjét száz és ezer precedenssel tudnám bizonyítani. Tegnap változtatuk meg, a mult héten változtatuk meg, minden alkalommal megváltoztatjuk, sokszor az ellenzék képviselői uraknak az indítványára. (Égy hang a szélsőbaloldalon: De akkor mi is beiegyeztünk!) Az hogy egyhanguság kell, közjogilag semmit sem ér, mert vagy meg lehet egy határozatot változtatni, vagy nem lehet; ha meg lehet változtatni, akkor nem kell hozzá egyhanguság, ha nem le-

het, akkor egyhangulag sem lehet megváltoztatni. (Helyeslés jobbfelel.) Ez az én közjogi feltegnasom és teoriam, az pedig a praxisban nem áll meg, hogy egyhangulag meg lehet változtatni, mert, ha meg lehet változtatni, akkor sem kell hozzá egyhanguság. A Ház tehát csak ugy gyakorolhatja jogait most is, (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) amint gyakorolta száz és száz esetben, hogy a napirendet valamely komoly okból másképp akarja elhatározni. Háyszor elhatároztuk a kényvének tárgyalását egy napra, aztán elhalasztottuk másnapra, elhalasztottuk az interpellációk tárgyalását, vagy egyes ügyek tárgyalását is másnapra. Ballagi képviselő ur indítványát ezt olozza és miután tökéletesen megiejele az eddigi gyakorlatnak és közjogilag helyes, a magam részéről pártolom. (Helyeslés jobbfelel.)

Elnök felvilágosítja a Házát, hogy a napirendhez javaslatot terjesztett be csak. Különbösen is már számtalanszor változtatta meg a Ház határozatait.

Kubik Béla szóásra emelkedik. (Nagy zaj jobbfelel.) Felkiáltások: Nem lehet! Már négyen beszétek!

Polónyi Géza: Két napirend van! Tehát nyolcan beszélhetnek!

Elnök: Most csak a holnapi napirendről van szó. Ugron Gábor: Négyen szólhatnak a napirendhez. Eddig, mivel a miniszterelnök felszólalása külön számítás alá tartozik, csak hárman beszéltek. Kubiknak van joga szólni.

Elnök megadja Kubiknak a szolászjogot.

Kubik Béla: Politikai helyzetéről akkor, midőn napirendről van szó, szó nem lehet. Ha a többség elfogadja Ballagi indítványát, akkor szóló ezt házzabalsértésnek minősíti. (Zajos ellentmondás jobbfelel.) A következőkényeket tulajdonítsa mindenki magának. (Nagy zaj jobbfelel, Felkiáltások: Nem ijedünk meg tőle!)

Széll Kálmán: T. képviselőház! Én csak egyszerű szavakkal tiltakozni akarok az ellen, mintha én a házzabályokon erőszakot követnék el. Egyszerűen azt konstátálom, hogy ennek a Háznak állandó gyakorlati minden esetben és minden időben az volt, hogy a napirendre vonatkozó határozatot nem tekintette olyanak, melyet meg lehet változtatni, ahhoz egyhanguság nem kell, mert ennek éppen semmi értelme sincs. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a szélsőbaloldalon. Elnök csenget.)

Elnök fölteszi szavazásra a kérdést. (Nagy zaj az ellenzéken.)

Ballagi Géza még egyszer megismélli indítványát.

Ugron Gábor a házzabályok utánj iparkodik bizonyítani, hogy az indítványt írásban kell beadni. (Nagy zaj jobbfelel.)

Polónyi Géza a kérdés fölvetéséhez akar szólni, de mivel két óra elmúlt, holnap akarja elmondani beszédét. (Nagy zaj és ellentmondás jobbfelel.)

Elnök: Napirend nélkül az ülés be nem zárható, a képviselő tehát holnapra nem halaszthatja felszólalását.

Langyel Zoltán a kérdés felvetéséhez óhajt szólni. (Nagy zaj jobbfelel.)

Polónyi Géza: Most értesültem, hogy zárt ülést kértek. Kérem ezt elrendelni. (Felkiáltások jobbfelel: Nem lehet!)

Langyel Zoltán szerint a kérdést csak ugy szab felteni, hogy először az indítványok s interpellációk kerülnek felolvasásra, aztán egyéb tárgy kerül javaslata. (Nagy zaj jobbfelel.)

Sándor Pál: Mejnjen a politotechnikára lármázni!
Kubik Béla a jobboldal felé: Maguk mindenre kaphatók. Házzabálysértésre is. Nem töljük ezt tovább. (Általános nagy zaj.)

Langyel Zoltán: A holnapi napirendet már április 29-én megállapította a Ház.

Kubik Béla: Hát hiszen zárt ülés kéretett! Hát micsoda ez? (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: A kérdés feltételéhez jelentkeztem és nem adták meg a szót! (Nagy zaj.)

(A vihar.)

Kubik Béla: Ezek az apjukat is megölik! (Folytontató nagy zaj.) Igen, mindent megcsinálnak, ami csak elképzelhető, a legnagyobb gaszágot is. (Kitoró nagy zaj a jobboldalon. Zajos felkiáltások a jobboldalon: Rendre! Rendre! Ki vele! Ki kell dobni!)

Gróf Hadik-Barkóczy Endre: Ki vele! Ki vele! Ki vele! Dobják ki! Ki vele! (Zajos helyeslés a jobboldalon és felkiáltások: Rendre! Rendre! Ki vele! Ki kell dobni! Nagy zaj és mozgás a Ház minden oldalán. Folytontató nagy zaj és felkiáltások jobbról: Ki vele! Ki kell dobni! Szakadatlan nagy zaj.)

Gajary Géza: A házzabályok 255. §-át tessék alkalmazni! Ezt nem töljük! Kérjen bocsánatot a Háztól! (Zajos helyeslés a jobboldalon és felkiáltások: Kérjen bocsánatot a Háztól! Az elnök többször csenget.)

Gróf Hadik-Barkóczy Endre: Kérjen bocsánatot a Háztól, mert különben kidobjuk! (Folytonos nagy zaj. Elnök csenget.)

Kubinyi Géza: Azt hiszi, hogy valami koszmában van! (Folytontató nagy zaj. Elnök többször csenget.)

Gajary Géza: Tessék megkérdézni tőle, mit mondott!

Gróf Hadik-Barkóczy Endre: Kérjen bocsánatot, ezt nem töljük! Hol az elnök? (Folytontató, megmeguuló nagy zaj. Elnök többször csenget.)

Pflicher Győző: A házzabályokhoz kérek szót, (Zajos ellentmondások a jobboldalon. Felkiáltások jobbfelel: Halljuk az elnököt!)

Elnök (csenget): Csenget kérek, t. Ház. Mintán olyan közbeszólás történt, állítólag, — én nem hallottam — amely a Ház egyik részére nézve egyenesen dehonosztáló...

Bakó József: Mi lesz a zárt üléssel! (Zajos felkiáltások a jobboldalon: Hallgassuk meg az elnököt!)

Elnök: ... ezért Kubik Béla képviselő urat rendreutasítom. (Felkiáltások a jobboldalon: Ez nem elég!)

Szerb György: Kérjen bocsánatot! (Folytontató nagy zaj.)

Pflicher Győző: A házzabályokhoz kérek szót! (Felkiáltások a jobboldalon: Nem lenet!)

Polónyi Géza: En a kérdés feltevéséhez kérem szót, azt meg tetszeit tagadni... (Folytontató nagy zaj.)

Buzáth Ferenc: En a kérdés feltevéséhez kívánok szólni! (Halljuk! Halljuk! jobbfelel, Folytontató nagy zaj jobbfelel. Elnök csenget.)

Polónyi Géza: Az előbb szót kértem a kérdés feltevéséhez. (Folytonos nagy zaj. Felkiáltások jobboldalon: Nem lehet! Szavazzunk! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Majd ha keresztümentünk egyes emberekkel!)

Gróf Andrásy Tivadar: Hogy mer Kubik Béla képviselő ur sértgetni! (Folytonos nagy zaj. Felkiáltások jobbfelel: Szavazzunk!)

Ráth Endre: Vagy tudja az elnök ur, mi a kötelessége, vagy nem tudja! A zárt ülést el kell rendelni. Ne tessék utasításokat várni! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Zárt ülést kérünk! Nagy zaj.)

Elnök (csenget): Többen a képviselői urak közül erről az oldalról (a szélsőbal felé mutat) zárt ülést kértek. (Felkiáltások jobbfelel: Először szavazzunk! Majd szavazás után! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Most kérünk zárt ülést! Nagy zaj. Elnök csenget.) Kerek csendet, képviselői urak. Többen ez oldalról zárt ülést kértek, de t. Ház. szavazás közben nem lehet zárt ülést elrendelni (Folytonos nagy zaj. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Tessék a zárt ülést elrendelni!)

Langyel Zoltán: Még a kérdés sincsen megállapítva, hogyan lenne tehát már szavazás! Többen vannak még félraikozva is a kérdéshez! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Többen vagyunk félraival! Tessék magát a házzabályokhoz alkalmazni! Folytonos nagy zaj. Elnök csenget.)

Holló Lajos: En is fel vagyok irva! És többen is fel vannak irva a kérdéshez.

Buzáth Ferenc: T. Ház!... (Nagy zaj. Felkiáltások jobbfelel: Halljuk Buzáthot! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Zárt ülést kérünk! Ezt el kell rendelni!)

Elnök (csenget): T. Ház! Miután a kérdéshez még többen vannak feljegyezve, érdelem a zárt ülést.

(Zárt ülés.)

Daniel Gábor elnök megnyitja a zárt ülést. A többség nagy része kivonul a teremből.

Polónyi Géza indítványozza, hogy a zárt ülést négy órára halasztassák el.

Elnök: A zárt ülést elhalasztani nem lehet.

Polónyi Géza indokolja a zárt ülés kérését. Szerinte gróf Apponyi Albert javaslatára a mentelmi ügyeket tüzték ki a csütörtöki ülésre. Ennek az ellenzék örövendet, mert — itt bizalmasan bevallhatjuk — obstrukció lévén, az ellenzék szivesen vesz minden olyan tárgyat, amit agyonbeszélhet. Most a házzabályok ellenére meg akarják másítani az elnök helyes-proponicióját s az ellenzék atól el akarják útni. A Ház elnökeben nem lát erélyt, hogy a házzabályokat érvényesítse a többséggel szemben, ezért kéri a kormányt: gondolja meg a dolgot. Apponyi elnök nem indentifikálja magát Széll álláspontjával, mert el sem jött. (Zaj. Felkiáltások: Levélben írta meg, hogy nem jöhet, mert beteg!)

Kéri a miniszterelnököt, hogy saját magához maradjon méltó és ne lépjen az erős-ak útjára.

Széll Kálmán: Kijelenti, hogy Polónyi dícséretből nem kér, a fenyegetéseitől nem fél. Apponyi kár volt gyanúsítani, mert fényleg beteg s ha itt volna, nem lenne kitógása az indítvány ellen. Abban pedig nincs szemernyi igazság sem, hogy a Ház a saját határozatát meg nem változtatathatja; hogy megváltoztatathatja, bizonyított van rá önével; volt tegnap eset, volt szombaton és volt ezerszer mások. Egyhangulag határozatokat megváltoztatni nem rendel a házzabály, ilyet követelni nem lehet. Az ellenzék erőszakosan jár el, amikor a többség minden jogát lábba tapossa. (Zajos helyeslés jobboldalon.) A napirend-indítványban nincs semmi utógondolat. Olyan joggal élt az indítványozó képviselő, amit elvenni tőle nincs jog és hatalom csak erőszakoskodni lehet e joggal szemben. (Zajos helyeslés jobboldalon.)

Beöthy Akos szintén az aláírók között van s ő is hozzá akart járulni a kapacitációhoz, amelyet azonban most már lehetetlennek tart. Azt látja, hogy itt erőszakkal lépnek föl a többség részéről s az így okozott leiháborodást fokozza a fejlettség, ami a vezetésben van. (Zajos derülttség jobboldalon.) Többséggel határozatokat megváltoztatni nem lehet s az elnököt elvárja, hogy hasonló élmelket nem enged meg. (Nagy zaj jobbfelel és ellentmondás. Felkiáltások: Mitéle beszéd ez! Becsülje meg magát! Ha ez nem tetszik, akkor meglátjuk, hogy ki bírja erővel. (Nagy zaj és derülttség jobboldalon.)

Széll Kálmán: Visszatartja a vezetés hiányának vádját és igazolja, hogy az ellenzék erőszakos eljárása akadályt akadályra halmoz s ennek vádját aztán ugyanaz az ellenzék a kormány nyakába akarja varrni. Amidőn az indítványt tevő képviselő jogát védi, akkor a házzabályokat védelmezni s éppen ezért ismétellen hangulyozza, hogy ebből az okból zárt ülést tartani nem kell. (Zajos helyeslés jobboldalon.)

Vérsi József: Képtelenség a többségről föltenni, hogy a Ballagi indítványával a Házát el akarta útni a mentelmi ügyek tárgyalásától. Hiszen ezt ocsóbban is el lehetett volna érné. Napirenden hagyhatta volna a mentelmi ügyeket, de napirend előtt fölcsólált volna néhány kormánypartí képviselő, elég

lett volna különben egy is, aki végigbeszéli napirend előtt az ülést s ha nem győzi gondolattal, hát beelőlvén régi beszédek, amint ezt ma Ráth Endre tette. Hát amit ilyen könnyen lehet elérni, azért csak nem mozgósított volna a többség ekkora aparátust! Egyébiránt, amint elvitatathatlan joga egyetlen képviselőnek is, hogy napirend előtt óráig szólva, meghusztítsa a napirendet, azonképp kétségtelen a többségnek az a joga, hogy becsületes indítvánnyal és szabályos szavazással megváltoztassa a napirendet. Reméli, hogy e megjegyzések elősegítik a kibontakozást. (Helyeslés a jobboldalon.)

Holló Lajos: Indokolja a zárt ülés tartásának okát, amely abban áll, hogy igazolni szükséges az elképzelés állapotját bizalmas tanácskozás közben. Meggyőződés, hogy az ellenzék álláspontja helyes, s ezzel szemben egyetlen esetet sem fognak felhozni.

Széll Kálmán: Akárhány eset van rá Szombaton is volt.

Polónyi Géza: Nem volt határozat!

Széll Kálmán: Pénteken elhatároztuk a kérvények tárgyalását és szombaton megváltoztatjuk szavazással a napirendet. De önként nem hisznek el semmit! (Zajos nevelés és éljenzés jobboldal.)

Holló Lajos: Hát ha volt is eset, nem helyes, hogy volt. Az erőre, hogy ki bírja jobban, nem hivatozzék a többség, mert az veszedelmes...

Széll Kálmán: Hiszen Beöthy hivatozott! (Nagy derültség.)

Holló Lajos: Abban látja a helyzet szabályát, ha kölcsönösen előzékenyen bánunk egymással. (Derültség jobboldal.)

Ugron Gábor: Abban látja a mai felháborodás magyarázatát, hogy nem jartak el elég nyíltsággal. A napirend névze tájékozva kell lennie mindenkinek s azt minduntalan változtatni nem egészséges dolog. Azután hosszasan beszél a miniszterelnök előterjesztéséről, amelyvel rövid beszédben vézelt, de amelyhez neki még sok mondandója van. Arra kéri a képviselőket, hogy kölcsönös lojalitással viselkedjenek egymás iránt, addig is, amíg bekövetkezik az időpont, amidőn a magyar politikai helyzet tisztul, amidőn köztünk lesz az a tényező, akinek immár itt az ideje, hogy beavatkozzék. Aztán agyennek tekintettel a kisebbségre, amely gyűgűbb s amelyet mindig csak leszavaztak. (Derültség.)

Széll Kálmán: Rámutat, hogy itt tévedésnek kell lenni. miután Ballagi a miniszterelnöki jelentés megbeszélését nem akarja levenni a napirendről. Tehát módjában lesz az ellenzéknek, hogy tovább vitassa a jelentést. Bona fide jart el a kormány és bírja, és az ellenzék eljárása erőszakos. (Helyeslés jobboldal.)

Ugron Gábor: Kijelenti, hogy az ellenzék azért értette úgy, amint értette, mert az indítvány nem volt világos.

Ballagi Géza: Kimutatja, hogy az ő indítványa erősen világos volt, s ha az ellenzék félreértette, arról nem tehet.

Buzáth Ferenc: Ballagi indítványozási jogát elismeri, csak az elnök tekintetét látja megtámadva.

Kubik Béla: Ugy tudja, hogy Apponyi csak ugy vállalkozott a kormány támogatására, ha az törvénytelenséget nem követi el. Apponyi határozatát távollétében megtámadják. Ez nem járja s ez bírt kikakadása a házban, amit a maga módja szerint köteleseggének tart megőrizni elintézni.

Széll Kálmán: Apponyi sajtókezű levélével igazolja, hogy Apponyi erői szárdaganat miatt kénytelen ma és holnap otthonmaradni.

Zboray Miklós: A Gyűrű-féle mentelmi ügy tárgyalását feltétlenül szükségesnek tartja.

Elnök: a zárt ülést berekeszti.

(A nyílt ülés.)

Elnök (Tallán Béla) újból megnyitja a nyílt ülést.

Kubik Béla: A viszonyoktól elragadtatva, oly kifejezést használtam, melyet szának-bánok (Helyeslés.) s ezért a Háztól bocsánatot kérek. Nehogy azonban ugy tűnjék fel, mintha e kijelentésemre a közbeszólómra elhangzott terrorizáló visszavágások indították (Ellentmondások jobboldal.) kérem hogy azok, kik engem inzultálni akartak, azt nekem tudomásomra hozzák. (Általános helyeslés.)

Kubinyi Géza: Azt hiszem, hogy Kubik Béla barátom felszólalása után minden részéről használt sértő közbeszóás miatt sajnálatunkat fejezhetjük ki. (Általános helyeslés.)

(A napirend-vita vége.)

Buzáth Ferenc kéri, hogy először az ő indítványa felett szavazzanak.

Ugron Gábor kéri, hogy az indítványt olvassák fel.

Elnök: Ballagi képviselő ur azt indítványozta, hogy a mentelmi ügyek helyett az indemnity tárgyalják.

A Háztól Ballagi és Buzáth indítványát fogadta el. Pénteken a kvóta-bizottságot választják meg.

Elnök fél órkor bezárta az ülést.

BELFÖLD

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja részvett.

Videki köldöttség. A dunakeszi választókerület képviselője hozta ma a képviselőház elnökéhez a katonai javaslatok elleni tiltakozó kérvényét.

A pénzügyminiszter bécsi útja. Lukács László pénzügyminiszter a mai napot Bécsben tölti tárcája ügyeinek intézése végett. A pénzügyminiszter tanácskozászt Böhm-Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszterrel a valutával összefüggő kérdésekről és a cukorkérdésről, amely utóbbi ügyben a megbeszélést a külföldi hazaérkezett *Hervinyminnek* és *Baerweilhernek* jelentései tették kívánatosá. Lukács pénzügyminiszter ma este hazaérkezett Budapestre.

A közigazgatás nyelve. Brassó-vármegye alispánja egy hivatalos ügy elintézése végett Fogaras-vármegye alispánjához a brassói városi tanácsnak egy németnyelvű jelentést mellékelte. Fogaras-vármegye alispánja azonban ezt a jelentést nem vette tudomásul, hanem visszaküldötte, kifejezést adván egyuttal annak, hogy a közigazgatás nyelve magyar.

A zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága ma déután 6 óraker ülést tartott. Jelen voltak *Plösz* Sándor igazságügyminiszter, *Bernáth* Géza államtitkár, *Rakovszky* István főszámszéki elnök, *Dárday* Sándor alelnök és *Szakodhy* számszéki tanácsos. Tárgyalás alá került *Schmidt* József elnöke által az igazságügyi tárca zárszámadása, amelyet *Nagy* Sándor előadó referált s amelyet a bizottság, többek hozzájárulása után, tudomásul vett. A társának hiteltellessége nem volt. sőt megtakarítást mutatott fel.

Az országgyűlési szabadelpárt pénteken este 7^{1/2} óraker a kvóta-bizottsági tagok kijelölése céljából értekeletet tart. Ezt megelőzi a kijelölő-bizottság ülése.

A függetlenségi és 48-as párt tegnapi határozata alapján ma este tartotta első bizalmas természetű értekezletét a pártkörben, amelyen több képviselő vett részt. A konferencia bizalmas természetű lévén hivatalos jelentést róla nem adtak ki és nem adnak ki az ezután következőkről sem. A jelenlevő párttagok annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a ma történtek után a miniszterelnök jelentését a legszélesebb méretekben meg fogja vitatni. A párt egyetlen felhívja a tagokat, hogy az ülésére járjanak el s a vidéken levő párttagokat is felszólítják, hogy jöjjenek fel a fővárosba és vegyenek részt a tárgyalásokon.

Az ex-lex.

Budapest, május 6.

Bács-Bodrogvármegyei törvényhatósági bizottsága, mint *Zombor*ból táviratozta, ma *Latinovits* Pál főispán elnöke által rendkívüli közgyűlést tartott, melyen tárgyalás alá került *Rácz* György nagybirtokos, törvényhatósági bizottsági tag indítványa, hogy a törvényhatóság tejezze ki bizalmát *Széll* Kálmán és a kormány iránt és ítélje el az obstrukciót. A közgyűlésre mintegy 350 bizottsági tag jött be *Zombor*ra. Az indítvány mellett elszólaltak az indítványozás kivül *dr. Grünbaum* Pál és *dr. Récsy* Éde, elene szólt le *dr. Terék* József ügyvéd és *Szendy* Lajos ref. lelkész. A közgyűlés és az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadta. Az indítvány ellen egyedül csak *Terék* József szavazott. A közgyűlés igen lelkes hangulatban folyt le és imponzus ellensúlyozása volt annak az egy-két népgyűlésnek, amelyet Bácsmegeye területén rendeztek. Az ő-bessai járásból, ahonnan a napokban vezettek küldöttséget a Háztól elnöke elé a katonai javaslatok ellen, 65-en jelentek meg a közgyűlésen, ezzel tejezve ki azt, hogy a népgyűléssel nem érteket egyet. *Karácsony* Gyula alispán indítványára *Széll* Kálmán miniszterelnököt táviratilag üdvözölte a megye közönsége. A hozott határozat a következő:

1. A törvényhatósági bizottság *Széll* Kálmán miniszterelnök és a vezetése alatt álló kormány tagjai iránt teljes bizalmát tejezi ki. annak a meggyőződésének hangsúlyozásával, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök és a kormány tagjai, mint minden ténylegkében úgy az adott viszonyok között a katonai javaslatok kérdésében is a törvényhatósági bizottság meggyőződésére bíz Magyarországot jól fellegott érdekét védik és azt a javaslatát hazánk ezen jól fellegott érdekét szolgálják. 2. Üdvözölj leiratot intéz a törvényhatósági bizottság *Széll* Kálmán miniszterelnökéhez és ezen üdvözölj leiratban tejezi ki bizalmát és egyidejűleg jelkéri őt és a kormány tagjait, hogy az ország érdekében puritan működésüket az eddigi kitartással folytassák. 3. Kimondja a törvényhatósági bizottság, hogy a képviselőházi kisebbség obstrukcióját helytelenül és azt indokolatlanul tartja és az ezen obstrukció io yomanyképp bekövetkezett törvényen kívüli állapotát *Széll* Kálmán miniszterelnököt és a kormányt nem tekintni előlévőnek. 4. A törvényhatósági bizottság az országgyűlés képviselőházához leiratot intéz, amelyben jelkéri a képviselőházat, utatssa a kormányt egy oly irányú törvényjavaslat betetezésére, amelynek törvényerőre való emelésével lehetővé tejetik, hogy a jövőben a kisebbség az államélet nyugodt menetét ne akadályozhassa meg.

Balassa-Gyarmatról táviratozta: Egy budapesti napilapnak az a híre, hogy Balassa-Gyarmaton *Széll*

Kálmán miniszterelnök beszédét a lakosság között szétszórtatták és hogy azt összehordva elégették, teljesen valótlan. Az is valótlan, hogy a losoncai szabadelpárti gyűlés hivatali presszióval létesült, mert a végrehaító-bizottsági naggyűlésen a választókerület ugrszólván minden számottevő szabadelvíű polgára önkéntesen vett részt.

Temesvárról táviratozta: A városi adóhivatalnál az ex-lex állapot négy napján 47.700 koronát fizettek be, csak 3000 koronával kevesebbet, mint tavaly ugyanezen időben. A polgárság körében nagy mozgalmat indult meg a céliből, hogy a legközelebbi városi közgyűlésen az obstrukció ellen állást foglaljon.

A képviselőház zárszámadási bizottságának ma-jus elsőjén tartott üléséről egy napilap, az állami számvevőszék elnöke az országgyűléshez intézett jelentéséről szólva, azt állította, mintha *Széll* Géza képviselő kérdésére *Rakovszky* István elnök kijelentette volna, hogy jelentésének szövege teljesen hibás s ezért ő vezetkeli fog. Ez a közlemény határozottan tévedésen alapul. Az állami számvevőszék elnöke, *Rakovszky* István, nemcsak nem dezavualta jelentésének szövegét, de azt és az abban kifejezetteket mint törvényen alapulókat teljes mértékben tenntartotta. Az állami számvevőszék elnöke teljesen fenntartotta a rendelet szövegében elfoglalt álláspontját, mint a fennálló törvények alapján egyedül helyes és törvényeset, amely sem az egyik, sem a másik irányban nem prejudikál, amely elismeri, hogy a kormány esetleg felhatalmazás nélkül jár el, de éppen ezért kettős köteleseggének tartja az országgyűlés érdekében a költségvetési felhatalmazás nélkül követett eljárásnak szigorú ellenőrzését.

A számszék elnöke az ex-lexről.

A magyar királyi állami legfőbb számszék elnöke, *Rakovszky* István a *Jövendő* mai számában nyilatkozik az ex-lexnek az állami számvevőszékkel való vonatkozásairól. Az érdekes politikai interviu a *Jövendő* közlése szerint így hangzik:

— A most lezajló politikai közdalmakba természetesen már állással találom magam avatkozhatom — ugymond *Rakovszky* István — s így egyáltalán arról sem nyilatkozom, hogy kik járnak helyes, vagy helytelen után. Általánosságban azonban egyénleg meggyőződésem szerint kijelenthetem hogy óriási különbséget látok az ugynevezett ex-lex állapot és a contra legem való kormányzás között. Az ex-lex komoly meggyőződésem és az alkotmány iránti érzékem szerint nem mindig törvénytelen állapot; semmisetre sem mondató pedig mindig törvényellenes állapotnak. Nagy különbséget látok abban, ha bármily körülmények között valamely törvény vagy felhatalmazás egy szerűen elintézték nem nyerhetik, és abban, hogy ha valamely kormány a törvényhozásnak direkt határozata ellenére tesz valamit. Így az indemnitás vagy költségvetésre vonatkozólag is óriási különbséget tesz az, ha a kormány által kellő időben benyújtott javaslat bármily oknál fogva elintézték nem nyerhetett, vagy pedig ellenkezőleg a törvényhozás nyílt határozatávalja felhatalmazást az illető kormánytól megtagadja és a kormány annak dacára akar kormányozni.

— Mit tart a jelenlegi állapotban az állami számvevőszék teendőjének s nem véli-e, hogy az állami számvevőszék érélyes veto-joggal akaszthatná meg a törvényen kívüli kormányzást? — kérdezte a *Jövendő* tudósítója.

— Elkétkintve az előbb mondottaktól, amelyek szerint a törvényen kívüli állapot és a törvényellenes állapot között nagy különbség van, sajnálattal kell kijelentnem, hogy az állami számvevőszéknek a mi fennálló törvényeink értelmében nincs veto-joga. Mas országokban különösen Belgiumban, Franciaországban, Oroszországban az állami számvevőszék hatásköre odáig terjed, hogy még évtizedekben is bizonyos kiadások csak az állami számvevőszék láttamozása és ellenjegyzése mellett utalványozhatók ki. Nálunk az állami számvevőszéknek sem ily utalványozási, sem általában előzetes ellenőrzési joga nincs. Minden kiadást eskakis utólag tehet kritikája tárgyává s az utólagos kritika is csak esztendőnk mulva kerül az országgyűlés elé; hatáskörének nincs meg a bírti ítélet megdönthetelensége. A fentebb mondottak szerint az állami számvevőszék ellenőrzési joga és kötelessége csak utólagos. Törvényeink értelmében ez az utólagos ellenőrzés is hosszú procedurának van alávetve. Ha az illető miniszter vagy állami hatóság pénzügyi kezelésében, utalványozásában stb. a törvénytől vagy a költségvetéstől eltérő utalványozást látok, először az illető miniszterhez kell fordulnom felvilágosításért. Ha a törvényesség és szabályszerűség szempontjából ez a felvilágosítás nem elégít ki, esetleg ismételt írtalvások és polemiák után a minisztertanács élé kell az ügyet vagy a kérdést vinnem. Ha a minisztertanács

sem, ismeri el az állami számvevőszék álláspontjának helyességét, vagy nem tudja kellő felvilágosítással az állami számvevőszék skrupulusait elosztalni: akkor mehetnek csak a kérdésre vonatkozó jelentéssel az országgyűlés elé. S így ez a minimális hatásköröm is csak az után érvényesíthető, amikor már a miniszterekkel és a minisztertanácsossal hosszú ideig tárgyaltam, s e hosszú idő lefolyta után az illető kérdés többnyire elveszti akut fontosságát vagy legalább is érdekét.

— Mégis, ha a kormány törvénytelen vagy szabálytalan dolgokat követ el, mit tehet az állami számvevőszék?

— A fentebbiek értelmében fennálló törvényeink hiányossága folytán ekkor is csak nagyon keveset. Az állami számvevőszék egyedüli fegyvere az országgyűléshez intézendő jelentés, az országgyűlésen pedig az állami számvevőszéket senkinek képviseli. Még a, bár határozataikban függellen, de adminisztrációjukban az igazságügy-minisztérium, belügyminisztérium stb. alá tartozó bírói testületeknek fejei, elnökök és al-elnökök törvény szerint hivatalból tagjai legalább a főrendiháznak addig az állami számvevőszék, amely a miniszteriumoktól teljesen független, amelynek határozatai azonban bírói végérvényes döntés jellegével nem bírnak s amely törvényeink szerint minden vitás ügyet mint az országgyűlés közege végeredményben az országgyűlés elé tartozik terjeszteni elődöntés végett — sem a képviselőházban, sem a főrendiházban képviselve nincsen s ott az állami számvevőszék jelentéséhez csakis azoknak a minisztereknek, illetőleg miniszterelnököknek van alkalmuk és módjuk hozzájárulni, akiknek eljárása folytán, illetőleg a minisztertanácsnak határozata ellen az állami számvevőszéknek kifogása van s így míg ők a maguk álláspontját ellentmondás nélkül védelemzhetik, az állami számvevőszék álláspontját senkinek képviseli. Nem szükséges talán bővebben fejtegetnem, hogy ez mennyire hátrányos az állami számvevőszék által a törvényszerű kezelés érdekében elfoglalt álláspontnak érvényesítésére, illetőleg bármily ily kérdés elloguldan megítélésére. Ebből is látható és érthető, hogy az állami számvevőszék eljárása, bár éppen az országgyűlés ellenőrzési joga alapján teljesíti kötelességét, mily kevés szankcióval bír.

— Ezek szerint tehát miben érvényesülhet az állami számvevőszék közjogi funkciója?

— Kötelességének változatlan pontos és rendezettségében. A fentebbiek szerint sem hatáskörében, sem hatalmában nem áll, hogy az ország politikai viszonyaiba avatkozzam, de ellenőrző kötelességemet minden körülmények között pontosan kell teljesítenem. Minden minisztériumtól és magától a minisztertanácstól is függetlenül, csakis az országgyűlésnek vagyok közege; de éppen ezért tartom nemcsak törvény szerinti, de lelkiismeret szerinti feladatomnak is, hogy bármily körülmények között az országgyűlés iránti kötelességemet és teendőmet félre ne dobjam, hanem ellenőrző hivatásomat minden körülmények között szakadatlanul teljesítem.

— Mit gondol mégis, mi lesz a következménye az ex-lex állapotoknak?

— Mi lesz az ex-lex állapotnak a következménye, lesz-e kibontakozás vagy más megoldás, azt természetesen mint a politikus és adminisztrációs kívül álló, kormánytól és pártoktól független hatóság feje, nem tudhatom és nem kombinálhatom; de kötelességem minden eshetőséggel szemben továbbra is gyakorlati az alkotmányok ellenőrzést éppen azért, hogy az országgyűlésnek, — ha esetleg a kormányt felelőségre akarná vonni az ex-lex idejében teljesített pénzügyi kezelésért, — az állami számvevőszék ellenőrzési adatai alapján kellő anyag álljon rendelkezésére.

— Nem helyezkedhetnek-e az állami számvevőszék arra az álláspontra, hogy a bekövetkezett körülmények folytán saját funkcióját is megszűntnek tekintik?

— Törvényeink értelmében az állami számvevőszék elnöke nemcsak kötelességének hibás teljesítéseért, de minden mulasztásért is felelős. Ilyen mulasztás volna, ha bármily személyes vagy pártizmpontból a köteles alkotmányos ellenőrzést nem folytatná.

— De hátha a kormány nemcsak törvényenkívüli, de törvényellenes eljárást is követne?

— Még hatáskörének hiányossága és minimális volta mellett is más kérdés volna és esetleg más kötelességet róna az állami számvevőszékre, ha a kormány nemcsak ex-lex, hanem contra legem akarja kormányozni, amely két állapot közötti különbséget illetőleg már előbb fejtegettem ki nézeteimet. Törvényes hatáskör hiányában akkor is alig tehetnék oly nagy szabású dolgokat, mely döntő volna a viszonyok alakulására. Mindenesetre ki kellene fejtenem az állami számvevőszék közjogi állását a fölmerült törvényellenességekkel szemben, de akkor sem állna hatáskörben és hatalmában a dolgok menetébe avatkozni vagy azt megakadályozni. Ezt csakis az országgyűlés teheti. De hiszem és reményem,

hogy ily körülmények egyáltalán nem fognak zavarba hozni és nem szabad Magyarországot egy államférfiáról sem feltételeznem, hogy egyenesen törvényellenes cselekedetekre ragadtatná magát. De ha ez a majdnem lehetetlen eshetőség mégis bekövetkeznék, akkor hiszem és bízom magamban, hogy megtalálnám az utat az állami számvevőszék alkotmányos hatáskörének érvényesítésére. Minthogy azonban most még egyáltalán nem vagyunk ebben a helyzetben s meggyőződéseim szerint nem is jutunk ily körülmények közé, főlégszemes volna erről bővebben nyilatkoznom.

— Mit válaszol exzellenciád azokra a támadásokra, hogy rendeletét még az ex-lex beállta előtt bocsájtotta ki?

— A vád alaptalan, mert a rendeletet csak május 1-én adtam ki, amire tanum az állami számvevőszék egész tisztikara. Nem tudom, honnan ered e tévedés az kétségtelen, hogy ha a rendeletet a dolog természetéhez képest néhány nappal előbb is elkészítettem, ez az előkészítés és annak sem bármily fogalmazványa sem korrekturája érvénytelen, sem joghatályos nem bírt és nem is bírhatott, amíg a rendeletet tényleg ki nem adtam, ez pedig május elsején történt.

KÜLFÖLD

A német császár Olaszországban. A német császár tegnap este Monte-Cassinóból visszakeresztet Rómába, ebed után az olasz királlyal, királlyal és a hercegekkel a Capitoliumra mentek, ahol fényes fogadás volt. A capitoliumi muzeumok gyönyörűen föl voltak díszítve. A felségek a Tabularium erkélyről nézték a Colosseum, Forum és a Palatin kivilágítását, ami gyönyörű látványt nyújtott. A Colosseumban rendezett tűzijátékon egy rakéta olyan nagy zajjal robbant szét, hogy az első percben mindenki bombame-renyletre gondolt. Azonnal karabinier és rendőrök siettek a helyszínére, kik a tényállást tisztába hozták. Az olasz király és Vilmos császár, amikor az erős detonáció igazi okát megtudták, jót nevettek. Az uralkodók fél tizekettkor visszatértek a Quirinálba.

Róma, május 6.

Vilmos császár tiszteletére ma Margit özvegy királynénál tiz terítettük intim reggeli volt, amelyen a császáron s a királyi páron kívül a német és olasz hercegek vettek részt.

Róma, május 6.

Vilmos császár délután ¼ órákor elutazott Donau-Eschingenbe. A pályaudvaron bucsúszásra megjelent a király és az összes hercegek, Vilmos trónörökös és Eitel Frigyes herceg, a miniszterek és a hatóságok fejei. A két uralkodó a pályaudvarra menet a lakosság szíves tünetéseknek tárgya volt. Vilmos császár elutazása előtt a pályaudvaron szívesen társalgott Zanardelli miniszterelnökkel, a miniszterekkel és a hatóságok képviselőivel és a polgármester előtt élénk meglegedésűt fejezte ki a Rómában tapasztalt fogadtatás felett. Ezután a császár Viktor Emanuel király kíséretében megzemlélt a díszszázadot. A két uralkodó bucsúszása igen szíves volt. Ismétetlen megülették egymást. A vonat 5 óra 40 perckor indult el. Vilmos császár kocsija ablakánál állott és még egyszer üdvözölte a királyt, a hercegeket és az összes jelenlévőket. A német hercegek este 9 óra 15 perckor utaznak el Génua, Milánó és Baselen át Berlinbe.

Királyi hercegek mint katonák. Hedinsvéd képviselő a kamarában törvényjavaslatot nyújtott be az alkotmány megváltoztatására olyan értelemben, hogy a királyi ház hercegei katonai állásokat be ne tölthessenek. Indokolásában kifejtette, hogy az ország legfontosabb érdekét, az önvédelmi kérdést, nem szabad tudatlanok és avatatlanok kezére bízni. Mig az arra hivatott és tudományosan képzett katonák éveikig tartó komoly tanulmányon készülnek pályájukra, addig a hercegeknek már a bölcsőben azt tanítják, hogy őket a születés avatja nagy hadvezérekké. Bizonyítják ezt a legutóbbi hadgyakorlatok is, ahol a hercegek által vezetett hadtestek mindig kelepébe jutottak. Javaslatát azonban a második kamara 123 szóval 90 ellenében elvetette. Az első kamara meggyőződés nélkül küldte vissza a javaslatot.

A francia püspökök megrendszabályozása. A tegnapi francia minisztertanács foglalkozott a püspökök tiltakozásaival s a miniszterelnök legutóbbi rendeletével ellen, amelyekkel a szerzetesek hitsonoklatait eltiltotta és a kolostor kápolnák bezárását elrendelte. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy mulhatatlanul szükséges határozottan fellépni a püspökök ellen, és egy-

uttal megjegyezte, hogy a javadalmak felfüggesztését és a hivatalos hatalommal való visszaélést miatt foganatosítható egyéb intézkedéseket elégtelennek tartja. A minisztertanács ennek következtében elhatározta, hogy tárgyalásokat indít a pápai kuriával, hogy a pápa közvetlenül lépjen közbe és szólítsa fel a francia püspököket, hogy tartsák meg a konkordátum által vont korlátokat. A miniszterelnököt megbizták, hogy fejtse ki a kuria előtt, hogy a francia kormánynak igen nehéz lesz a radikális és szocialista képviselőknél az állam és az egyház különválasztására irányuló indítványai ellen küzdeni, ha a püspökök nem hagyják abba ellentéteiket a kultuszminisztérium intézkedései ellen.

A balkáni forrongás.

Budapest, május 6.

A Reichswehr azt írta, hogy az Árpád torony-hajó parancsot kapott, hogy 15-én Polából induljon el Szalonikiba. Ma érkezett táviratok szerint azonban ez a hír nem felel meg a való-ságnak, már csak azért sem, mert Konstantinápolyból és Párisból érkezett hírek szerint Szalonikiben helyreállt a nyugalom. Ha ez az állapot pár napon át tartósan mutatkozik, akkor az osztrák-magyar hadihajók, melyek most a szalonikii kikötőben horgonyoznak, azt az utasítást kapják, hogy folytassák a levantei vizekben való cirkulást. Az osztrák-magyar hajóknak a szalonikii kikötőben való megjelenése mindenesetre megnyugtatóan hatott a város lakosságára.

A *Novoje Vremja* szerint, a hajórajok megjelenésének Szaloniki előtt nincs demonstratív jellege. Az olasz hajóraj jelenléte Szaloniki előtt szintén nem jelenti a hatalmasságok új csoport-sulását. Ezentul is Oroszország és az osztrák-magyar monarchia feladata marad a reformok végrehajtása. Olaszország csupán azt a szándékát fejezi ki, hogy el ne maradjon érdekei megvédésében és várakozó álláspontot foglaljon el. A vezetőik szerepe megmarad Oroszország és az osztrák-magyar monarchia kezében, amely hatalmasságok erőyes eszközökkel törekednek a nyugalom helyreállítására és arra ügyelni, hogy Törökország a megigért, de eddig csak hiányosan végrehajtott reformokat tényleg keresztülvigye. Erős európai hajórajoknak Szaloniki előtt való megjelenése, ha ez nem történik is mint ellenséges intézkedés, mindazonáltal erkölcsi nyomást fog gyakorolni Törökországra és Európa okos és mérsékelt követeléseinek török végrehajtóiba több energiát fog önteni.

A hajórajok elkludésére vonatkozólag Bécs-ből a következőket írják a *Kreuzzeitungnak*: A Szalonikiba való flottaküldés tárgyában a hatalmak megegyeztek egymás közt. A flotta földata teljesen körül van írva s úgy az állampolgárok, mint a forgalom és kereskedelem érdekeinek megvédésére szolgál. Nagyon terves dolog a hadihajók megjelenésének flottatüntetést jellegű tulajdonítani. *Eppoly alaptalan az impudéniát az osztrák és magyar kormányoknak, hogy a hajók kiküldésével partra szállított csapatoknak a szárazföldön való elnyomulását tervezik.*

A szalonikii események következtében *Üszkületben, Köprülében, Monasztirban* és *Macedónia* más helyein majdnem mindenütt számos bolgárt fogtak el. *Üszkületben* elfogták Tonczvet, a bolgár püspök titkárát. A szalonikii temetőőrök adatai szerint eddig csak harminnyolc bolgárt temettek el. Más jelentések még mindig sokkal magasabb számokat mondanak a két fél vesztéseiről. Három osztrák-magyar hadtest mozgósításának, ezeknek Novibazár elleni előrenyomulásának, csapatok partaszállításának Szalonikiben, valamint a többi hatalmak állítólagos közbenjárási intézkedéseinek szenzációs és fantasztikus hírei, ugyszintén az a híresztelés is, hogy a macedón-kérdés megoldására konferenciát hívnak egybe, kétségkívül arra szolgál a bizottságoknak, hogy a bolgár lakosság tudatlan tömegét igazassák. Másrészt oly hírek vannak elterjedve, hogy a bizottság vezetősége meg van rémülve az idegen alattvalók életében és vagyonában Szalonikiben tett kártól, különösen a *Quadalquivir* francia hajón történt dinamitrobbantástól, ami a francia szimpátiák elvesztésére vezethetne. Ennek következtében a vezetőség elhatározta, hogy akcióját lehetőleg korlátozza és csak augusztusban kezdi meg ismét. Ezek a hírek is ellenőrizhetetlenek és talán csak a török kormányzóknak és a diplomáciai körök létezésére bucsátotnak világra.

Konstantinápolyban az Ottomán-bank épülete körül lakó bolgárokat és macedonokat tegnap este eltávolítottak lakásaikból. A rendőrség azt hiszi, hogy a bank épülete alatt földalatti tárnát furtak. Gerassimos strumiaci püspököt, ha önként el nem utazzik, erőszakkal fogják eltávolítani. Hír szerint az összes macedóniai bolgár püspököket, mint gyanúsakat, szög-goru felügyelet alatt tartják.

Konstantinápoly, május 6.

Egy szalonkii, tegnapie keleti konzuli jelentése a megölt bolgárok számát 50-re teszi. A külügyminiszter közlése szerint az elfogott albán elkövetőket, akik a reformok elleni ellentállást vezették utban vannak Kis-Ázsiá felé, ahova száműzték őket. Az elfogott bolgárok, akik gyanúsak, de bűnösöknek nem bizonyíthatók, szintén Kis-Ázsiába fogják vitetni. A szalonkii vilájetben négy bolgár megkísérelte, hogy a török postára pénztékeresek alakjában csomagolt dinamitbombákat vessen, de a telt végrehajtása előtt rájöttek a dologra. Egyikük öngyilkos lett. A szófiai török biztos azt jelentette, hogy a bizottságnak állítólag az a szándéka, hogy holnap, György napján csinyt hajts végre Konstantinápolyban. Ennek következtében az övintézkedéseket kiterjesztették.

Konstantinápoly, május 6.

Prizrendben és környékén eddig; hír szerint, több mint 30 albán főnöki és előkelőség fogtak el, akik a reformok elleni ellentállást vezették és akiket Konstantinápolyba visznek. Jelenleg Omer Ruzsi basa marsallnak a megkezdett akcióra 34 nizam-zászlójai, 32 redi-zászlójai, három lovaszred és 15 üteg áll északkelti Albániában rendelkezésére. Omer Ruzsi basa műveleteinek folytatásáról nem érkeztek újabb jelentések. Ugy látszik, hogy azokban szünetelt az állott be. Újabb jelentések megerősítik, hogy az ellentálló albánok fegyveres ellenzegülésre készülnek, de ezeket a híreket is fenntartással kell fogadni, mert az utóbbi időben az albánok ismételtlen bocáttok világgá főrévezei jelentéseket. Az a szenzáció hír, hogy Omer Ruzsi basa csapatának egy része vonakodott az albánok ellen fellépni, utalással arra, hogy azok mohamedánok, nem erősítik meg.

HIREK

Budapest, május 6.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Aprilis 30 ikán új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásának a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Smelyi hr.** Ödvry Lipót olaszországi utjából hazatért.

— **A király Budapesten.** Bécsből telefontudósított, hogy a király csak ehó 11-ikén utazik Budapestre. Eredetileg úgy volt, hogy 6 feléje e hó 8-ikán érkezik a magyar fővárosba, most pedig akképpen változott az utiterv, hogy a király hétfőn fél 4 órakor utazik el Bécsből. Ó feléje tizenegy napig marad magyar sókóvárosában, közben többször kirándul Gödöllőre. E hó 23-án 6 feléje már Bécsben lesz, hogy jelen legyen Frigyes főherceg leányának, Mária Anna főhercegnőnek renouciációján.

— **Gizella bajor hercegnő Budapesten.** Gizella bajor hercegnő, aki leányának Augustia főhercegné szonyának látogatására a fővárosba érkezett, ma reggel megleltette az új lovardát, a palotát új termeit, amelyek a krisztinavárosi szárnyon vannak, s fél 11 órakor udvarhölgye, Reiningen báróné s báró Tersall udvarnagy kíséretében látogatásokat tett s kibajtatott a Városligetbe. A hercegnő ma delután 5 óra 15 perckor a nyugoti pályaudvarból Bécsbe utazott.

— **Székesfehérvár főhercegnéje.** Székesfehérvárról táviratozták: Erzsébet Amália főhercegnő férjével, Edechenstein Alajos herceg, itteni utánus kapitány-nal, augusztus elején érkezik Székesfehérvárra. A Liget-soron kibérelt házat most fényesen átalakíták és városzerte meglegedést kell, hogy az összes munkálatokat helybeli iparosokra bízták.

— **Az új aradi püspök.** Nagy-Szébenből táviratozták: Ma délelőt ment végbe Papp aradi püspök felszentelése. A felszentelési szertartást Mettanu érsek végezte, akinek Popea püspök segédkezett. A felszentelési szertartásan Mangra Vazul is jelen volt.

— **Künnötés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király geresi Balogh Vilmos földművelésügyi miniszterét tanácsosnak, buzgó és kitűnő szolgálata elismeréséül, a Lipót-rend lovagkeresztjé adományozta.

— **Főszázados püspökség.** Lugosról táviratozták: A lugosi görög-katholikus püspökség fennállásának 50 éves jubileumát az évi június 14-ikén kiváló ünneppiséggel készült megtartani. Az előkészületek megtételére Radu Demeter püspök által egybeihított értekezleten minden rangu, az egész egyházmegett felőlelő 80 tagból álló végrehajtó-bizottság alakult, amely Boros János érkanonok elnöklése alatt az ünnepevi rendezési módozatainak megállapítására három albívoztást küldött ki. Az ünnepevi az egyházmegyei papság, a hitközsegek küldöttjei, a tanítóegyesületek, a balázsalvi, a nagyváradi és szamosujvári görög-katholikus püspökségek, sőt Mihályi Nisztor görög-

katholikus érsek is részt fog venni. Meghívának továbbá a lugosi hatóságok, az összes egyesületek és az egyházmegye alapítási és fennállásánál közreműködőt tekintélyesebb faktorok is.

— **Izleletlen reklám.** Van Budapesten egy rendes időben, de állandóan rendkívüli kiadásokban megjelenő kraecorok újság: Uj Lap. Nem lehet igen népszerű, mert rikkancai, lehet hogy őnszántukból, lehet hogy felsőbb utatására a leg-szenzációsabb címekkel ordítják tele az utcaikat s mikor a közönség az újságot kezébe veszi, ki derül, hogy a világgá kürtölt szenzációból egy szó sincs benne s az egész nem más, mint rikkanzmanőver. Amíg azt kiabálgatták, hogy *Kesckeméthy* elfogták, még csak mulattak rajta, de most ez a kiáltás járja:

— Rémes gyilkosság a Belvárosban!

— Meggyilkolt kereskedő!

A rendőség ugyan már megtöltötte az ilyen hamis címekkel való játékok, de szigorú büntetés hiányában a reklámok az izleletlen fajtája újra felburjánzott. Arról nem is akarunk beszélni, hogy az ilyen kiáltások a járókelőkben rémületet keltenek, mert egy ilyen nagy városban legelőször mindenkit az a hit kap meg, hogy az övéinek történt valami baja, s már ezért is meg kell szüntetni ezt a „heccelődést.” De az Uj Lap reklámjainak izleletlenségéi tegnap és ma érte el tetőpontját, mikor városzerte azt kiabálták rikkancai:

— Báró Fejérvay öngyilkos!

Nem fontos itt az újság pártállása, mellékes egészen a politika, de maga a tény kellemetlen, bántó és igen rosszakaratu. Végre is a néplap nem teljesen ponyvairodalom s csak ott van helye a gyilkosságoknak és rémítéseknek.

— **Hohenlohe a Tátrában.** Szepesszárvárról táviratozták: Hohenlohe herceg a Szepességben 3000 hold kopár terület megvételére tett ajánlatot és pedig a hegység ama részében, hol a kormány nem szándékozik birtokot vásárolni. Mint hírlk, a herceg 5 millió koronát ígért a 3000 hold területért. Ezenkívül Szepes-Bélától Neumarkt galiciái községig vasutat akar építeni 8 millió korona értékben. E vasut, ugy mondják, az egész Tátra jövője óriási fontosságu, de főleg Barlanggel fűrdőnek felvirágzásához nagy mértékben járulna hozzá. Szepesszárvárai város közgyűlésén tárgyalták Hohenlohe herceg ajánlatát és a köztörvényhatóság 27 szavazattal 18 ellenében az ajánlatot elvetette. A kisebbség felebezése következtében a megye közigazgatási bizottsága új tárgyalást rendelt el, amit a többség meglebebezett. A helygy-minisztériumtól ma érkezett le ez ügyben a határozat, mely szerint meghagyták a város közönségének, hogy legkésőbb június végéig tüzzön ki határidőt az ügy tárgyalására.

— **Uj magyar nemek.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Bauer Mihály és Bauer Antal országgyűlési képviselőknek, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemeik elismeréséül, a magyar nemességéi adományozta rőtök elönlével.

— **Perza felőt a Nobel-díjra.** Arról van szó, hogy a jövő esztendő Nobel-díj jelöltjei között újabbau egy előkelő állásu perza diplomatát is emlegetnek. A jelölt Mirza Riza kán, a jelenlegi konstantinápolyi perza követa, aki egyszersmind arról is nevezetes, hogy ezidőszerint ő a legnagyobb élő perza költő. Mirza Riza kán mint igen fiatal ember Tifliszbe került konzulnak s azóta egész hossza diplomáciai pályáján az emberszereletnek, a játékonyságnak és a bőke eszméjének élt. Művei le vannak orosz és francia nyelvre fordítva. Egy emlekedett hangu és izzó honzerulemőt áthatott ódájai, amelyet a hágai békekonzferencia után írt, vagy tizenhét nyelven megjelent.

— **A fegyenc ajándéka.** A mindenható cár husvétkor ajándékokat szokott kapni, alattalógi, kegyeltjei kedveskednek. De az idén kapott egy ajándékot, amely különösen feltűnt. Azért is, ami, s azért is aki küldte. Egy szibériai fegyenc csinálta s ez éppen elég arra, hogy a cárnak is megakadjon rajta a szeme, de különben is rendkívül kedves és érdekes az ajándék. Nem egyéb, mint egy nagy magyar, amelynek belsejében egy kis sakktabla van elhelyezve, a hozzavaló figurákkal, amelyek nagy művészettel esontból vannak kifaragva. A fegyenc több hónapig dolgozott az ajándékon. És nem rossz gondolát volt tőle, hogy ezt a csinos játékot kifundálta és az atyuskának szánta, mert alighanem a szabadságot váltotta meg vele. Ugy mondják, hogy készül már számára a kegyelem.

— **Sakk verseny.** A bécsi sakk-torna programja szerint a mai nap az elődöntelen játszmáknak volt szánuva. A második fordulónál Csigorin és Marco partija függőben maradt s azt ma folytatták. A bécsi mester teljesen egyenlő állásban, nyilván fáradtan, tévur engedte magát vezetni az ellenfél közömbös toronyfeladása által s így 79 húzás után elvesztette a játékot.

— **Kivándorlók.** Fiuméből táviratozták: Ma 197 horvátországi kivándorló indult el innen Genuába és Havreba. A kivándorlók Amerikába készülnek.

— **Lujza hercegnő gyermekágyában.**

Drezdai táviratok szerint, nagy szimpátia kísérte ott Lujza hercegnő szerencés lebetegedésének híré. Számos polgárrszony údvözló táviratot és a kis hercegnő részére ajándékokat küldött Lindaub. Az udvar magatartása nem változott. Valószínű azonban, hogy a gyermeket hosszabb ideig hagyják anyjánál, mint ahogy eredetileg tervezték. A lipcei *Neueste Nachrichten* szerint Pia Mária Monica hercegnőt mint szász királyi hercegnőt jegyezték az anyakönyvre. Minthogy a gyermek törvényességét nem támadták meg, apját iletli meg a róla való gondoskodás. Anyját nem szabad a gyermekkel való érintkezésről teljesen eltíltani, de az érintkezést korlátozható. A drezdai hivatalos lap egy szóval sem emlekez meg a hercegnő lebetegedéséről, bár a gyermek épp ugy tagja a szász királyi családnak, mint a trónörökösé többi öt gyermeke. Lujza hercegnő különben a mult éjszakát is jól töltötte. De a kissé gyöngye újszült hercegnő állapota tegnap némi aggodalomra adott okot, mert a táplálkozása nem volt kielégítő. A toszkánai nagyhercegné az egész éjjelt leánya mellett töltötte. A szülés után a nagyhercegné azzal vigasztalta leányát, hogy a legnehezebb óra már elmúlt.

— Nem, anyám, — válaszolt Lujza hercegnő — majd csak akkor jön, amikor elveszik tőlem a gyermeket.

— **Kohn érsek ügye.** A bécsi Vaterlandban Kohn olmtüzi érsek megbízásából majordomusától, dr. Sulac Károlytól, nyilatkozat jelent meg az ugynevezett Rectus-ügyben. E nyilatkozat szerint az érsek már a multban erős hírlapi támadásoknak volt kitéve s ezért a támadó ellen pört is indított. Ekkor az érsek táviratot kapott, amelyben a pör beszüntetését kérik, azzal a megjegyzéssel, hogy megszüntetés esetében a táviratozó az érsek érdekében fog irni. Az érsek ezt az ajánlatot nem fogadta el s ezért a hírlapokban való megtámadatása tovább folyt, addig, míg ki nem derült, hogy a „Rectus” álnév alatt Hoter káplán rejlik. Mikor ez kintűn, akkor Hoter ismét megadta magát és alávetette magát a bűnhődésnek. Az érseket azzal gyanúsították, hogy a gyónás tít kát megsejtette. E víddal szemben az érsek most papjaihoz köriratot intézett, amely szerint soha, sohol és semmiféle módon sem folytatott a gyónás peccsájének megtörése végett tárgyalásokat, s egyben felhívja a papsgót, hogy az érseket szomorú helyzetére tekintettel imádkozzan.

— **Eötvös Károly ünneplése.** A müegyetemi ifjuság tegnap este *Melha* Tibor elnöklété alatt értekezletet tartott, melyen Jakab Sándor indítványára elhatározták, hogy Eötvös Károlynak óváioét rendeznek április 30-án a képviselőházban mondot beszédre s a beszédet 30 ezer példányban kinyomatják. Elhatározták még, hogy e hó 8-ikán, pénteken, innepi vacsorát rendeznek a Wampetics-féle vendéglóban, melyre plakátok útján meghívják a közönséget is. Ma este az egyetemi ifjuság egy hatlagn küldöttséget tiszteletgel Eötvös Károlynál, kérve, hogy a tiszteletre rendezendő vacsorán vegyen részt. Eötvös meg is ígerte megjelenését.

— **Leletlen szülök.** Dr. Gross Miksa bajnai körörvosnak besugták, hogy Sársap községben egy ifjabb *Turvari* Mihály nevű egyén egyik jelölt leányát, Ionát, aki állítólag gyengeelméjű, egy földalatti oduban tartja fogva. Az orvos tüstént kocsira szállt s az otani község segédjegyzojét, Kun Lászlót magához véve, a helyszínén termett. Itt szomorú látvány tárult szemek elé. A szerencsétlen leány egy a domboldalba vájt üregben kuporgott, ahová egy kis lyukon hánytat meg neki holmi éleiséget, hogy éhen ne vesszen. Levegőt is csak azon a kis lyukon kapott s így az üregből csak egy dőt ki a büz. A leányt kiszabadították sanaryu helyzetéből, a leletlen szülök ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **A magyar börtörendszer tanulmányozása.** A fokozatos börtörendszer tanulmányozása végeit a porosz igazságügyminiszter megbízásából *Langer* porosz államügyész néhány nap óta Budapesen tartózkodik. A székeséges felvilágosítások megadására az igazságügy-minisztérium dr. *Vámbéry* Rusztem egyetemi magánatárt osztotta be mellője. Dr. Langer most a gyűjőfogházat, a váci fogházat és a hariai közevitő-intézetet tekint meg. Boszniából való visszatérése után, havá a zenical fogház látogatása végett rándul, tanulmányozni fogja a soproni, a lipótvári és az ilavai intézeteket. Érdekes, hogy Németországban most annak a börtörendszernek megbonosításával foglalkoznak, amelyet néhai *Taafer* Emil szakismereite kivárolag nálunk honosított meg.

— **Ki a kibirtokos?** Egy konkrét eset alkalmából a budapesti kereskedelmi és iparkamara azt a kérdést intézte a kereskedelmi miniszterhez, hogy kit lehet hivatalosan kibirtokosnak nevezni. A miniszter erre a kérdésre most válaszolt s azt a feleletet adta, hogy minden olyan mezőgazda, kinek gazdasága a 100 kataszteri holdat meg nem haladja, kibirtokos.

— **A Duna áradása.** Az utóbbi napokban történt nagyobb esőzések következtében a Duna mellékfolyói érő áradásnak indultak, ami a Dunáé is megkísérel. Pár nap alatt a víz mintegy 200 centiméter áradt. A mai vízmagasság 3.19 centiméter, 6 centiméternyi áradás mellett. A ma érkezett jelentések szerint egyelőre veszedelem nincsen.

— A bán afférjai. Bécsi tudósítók egy zágrábi távirat nyomán *Khuen-Hédervay* bán két afféréjáról ad hírt, amelyek a horvát zavargásokkal vannak összefüggésben. Az egyiknek szerzője a bánon kívül *Camitz* altábornagy, a horvát honvédség parancsnoka, aki nemcsak Zágrábban, de egész Horvátországban nagyon népszerű. A bán palotában a zavargások elfojtása dolgában katonai tanácskozás volt, amelynek folyamán az altábornagy leplezetlenül (?) s a bánnak nem tetsző nyíltsággal (?) fejtette ki a katonai körök véleményét (?) a helyzetről. A bán felpattant és hevesen válaszolt, mire az altábornagy szó nélkül otthagya a konferenciát és távozott a palotából. Az összehozalkozásnak minden bizonyítvány következményei lesznek. Közvetlenül e jelenet után gróf *Khuen-Hédervay* Károly bán táviratot intézett Bécsbe a kabinetirodának, mert a titkos tanácsosok beesületbeli ügyeiben tudvalevőleg az udvar dönt elsősorban. Hír szerint az összehozalkozás elismertetéséről gróf *Bechtolsheim* altábornagyot, a zágrábi volt hadtestparancsnokot bízta meg, de más verzió szerint gróf *Bechtolsheim* altábornagy, a testőrség kapitánya azért utazik Zágrába, mert ő van kiszemelve kormánybiztosnak (!) a zavargások elfojtása céljából. A másik kinos jelenet tegnapi történt ugyancsak a bán palotájában. *Kukuljevit* főispán és *Fodröczy* asztalnok a birtokán történt fosztogatás ügyében a bán palotájába ment s erre a bán tanácskozást hívott egybe, amelyben a kormány képviselői, a főállamügyész és három főispán vett részt. Élénk vita támadt s egyszerre csak *Fodröczy* e szavakkal fordult a bánhoz:

— Kegyelmes ur, önnek sejtlem sincs arról, mennyire gyűlöli önt a nép!

A bán nagyon kínosan érintette ez a megjegyzés s így szól:

— S ön csak most mondja ezt nekem?!

A jelen voltak szerint gróf *Khuen-Hédervay* nagyon leverte ez az eset, amelyből azt látta, hogy a legutóbbi zavargásokért tulajdonképpen őt okolják.

Ezzel kapcsolatban jelentik Zágrábról, hogy a bán felfüggesztette hivatalától *Petrusky* kerületi főnököket, akik a parasztok megeketek, hogy nem fogja a zavargókat megnevezni. A kerületi főnök, esküjére hivatkozva, nem akarta elárulni a zendülésben részvevőket s erre a bán elmozdította őt állásától.

Egy zágrábi telegramm jelent. hogy a kőrösi járásban tegnapelőtt éjjel történt parasztzavargás miatt egy községeban a csendőrség kénytelen volt fegyverét használni, amely alkalommal néhány paraszt könnyen megebesült. A zavargók ezután elmenekültek. Trnsi kőrösi járási főnök ellen a zavargás alkalmából megindították a vizsgálatot, amely hivatalos hatalommal való visszaélést állapított meg. Transit erre az államügyész megindította a vizsgálatot. Epp úgy lelatóztatták a glogovonai plébánost is izgatás miatt. A halóság kemény intézkedései következtében a kőrösi járásban teljes nyugalom van.

— Halálozás. *Rubner* Károly, a Magyar Általános Hitelbank helyettes igazgatója, dr. *Falk* Zsigmondnak, a Pesti Könyvnyomda-részenvénytársaság vezérigazgatójának veie ma reggel szívéghébe lölytén hirtelen elhunyt. *Rubner* nagy tebeltséggel és ritka ügyszeretettel szolgált az e kölköl pénzintézet érdekeit és társadalmi érintkezésében is sok szimpátiával találkozt.

— Jövendő. *Brády* Sándor heli revüjének 11-ik füzeté is rendkívüli szám s ma jelent meg. (A következő szám vasárnap jelenik meg.) A mostani füzet igen érdekes, amint ezt a cikkekből következő jegyzéke is tanusítja:

Vámbery Armin: Bombák Szabolciban. A legfőbb számvevőrség elnöke az ex-lejáról. Ex-lex most és hajdanában. *Erőds* Renée: Suttogások. Spiritizmus Budapeston. *Roosevelt*: Amerika jövője. *Wilde* Oszkar tanításai és monáiái az érettség számára. *Barcsay* Domokos: Hires emberekről. *Ujházy* Ede: Régi nagy színesztről. *Fabula* János: Királyok. Elfelédett költők. B: Egy hős a huszadik században. Uj költők. Gróf *Zay* Miklós: A szőke nő. *Gárdonyi* Géza: Gyermekkori emléimek. *Szász* Zoltán: Lourdes. *Erőds* Renée: Egy léány élete. *Zoltai* László: Háború és béke Természettudomány. *Forradalom*. *Irókról* — költőkről.

— Lóvásárlás Fiumében. *Fiuméből* táviratokat: Az angol kormány legközelebb ismét lóvásárlóbizottságot küld ide, amely több ezer magyar lovat fog kivásárlani. A magyar lovakat Fiumében angol hajókra szállítják és Transvaalba viszik.

— Tanulmányok. A *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete* elhatározta hogy tagzársai szakismeretnek bővítése érdekében a gazdasági ipari és kereskedelmi szempontok tekintetéből fontosabb hazai városokba és a külföld legjelentékenyebb kereskedelmi helyeire tanulmányi kirándulásokat rendez, melyeken a kereskedelmi alkalmazottak rendkívül előnyös módozatok mellett vehetnek majd részt. Erre az évre *Fiume* és *Lányok*, továbbá *Berlin* és *Hamburg* vannak tervezve.

— A kegyelmes császár. Az ur a pokolban is ur, különösen ha olyan nagy ur, mint például *Ahrenberg* porosz herceg ur. Sőt nemcsak a pokolban, hanem a földön is ur s ha arról van szó, hogy ki szabaduljon ki kegyelem révén a nehéz fogságból, valami o világra még hasznossá válhat, nem egészen elvetemedett ember-e, vagy pedig egy egészen faljas herceg — hát a herceg előnyben részesül. A herceg közelebb van a kegyelemosztó felséges urhoz, mint valami megtévelyedett közönséges Bürger. Ennek nem így kellene lennie s a közönséges naiv lélek azt hiszi, hogy nincs is így, pedig hát szörnyű sok eset bizonyítja azt, hogy a nagy ur tisztán csak az uraságával hamarabb kiérdemli a kegyelmet, mint sok más, a méltánylást inkább kiérdemli, érdemmel felruházt megtevélyedett ember. Annnyira azonban mégse szokták fölrácsakálni az igazságszolgáltatást az uralkodók, mint ahogy ezt most megcselekedte a német császár. Ez a minden ízében eredeti imperátor nem sokat törődik a közvélemény megdöbbenésével, az igazságba vetett hit megtartorodásával, hanem cselekszik a maga esze szerint, császár, akit hidegen hagy az, hogy mit szól rendelkezéseikhez a tömeg, sőt talán a kéjelgés egy bizonyos nemével határozza rá magát arra, hogy egyes kínálok alkalmakkal megmutatja a mindenféle közönséges népségnek, hogy se törvény, se igazságszolgáltatás nem hatalom a császár szava fölött. S a palotája erkélyéről gyönyörködik abban, hogy micsoda tágra tudja nyitni a száját buta elbámulásában a nép. Olyan tágra, mint amicsoda bután most bámul az ugynevezett közvélemény. Mig sajótövéséért, igazmondásért tömlőben ül egy csomó becsületes ember, császári kegyellel kiszabadult tömlőcéből az a bizonyos *Ahrenberg* herceg, aki a leglehetetlenebb kínzásokkal gyötört halálra az afrikai bennszülötteket. — E miatt halálra ítélte a katonai bíróság. Ezt az ítélet tizenöt esztendői fegyháza változtatta át a felsőbb bíróság. A herceg ur bünlístája olyan normális embernek el se képzelhető pervers aljasságból állott, hogy a büntetés megváltoztatásán is fölháborodott az a bizonyos közvélemény, — mely éppen csak háborog, de egyébre haszontalan. A herceg urról például bebizonyult, hogy egy tönkrekinzt néger úgy vezetett ki fenséges kezeivel, hogy a szemébe szurta a puskavesszőt s így kavargatta az agyvelejét. — S mint a fehérre fektetvel nyomtatott telegramm bizonyítja, jóformán büntetlenül cselekedte meg ilyen hűstetteinek egész sorozatát a herceg ur. A császár megkegyelmezett neki.

— Egyházkerületi közgyűlés. A dunamelléki evangélikus református egyházkerület ma reggel kezdte meg közgyűlését *Daranyi* Ignác kerületi főnöködnek elnöklété alatt. A közgyűlés kezdetén *Szilády* Aron jelentést tett az egyházkerületi aljegyző által beérkezett szavazatokról. Eszerint a kerület aljegyzője dr. *Freyssinger* Lajos lett.

Ezután *Szilády* Aron előterjeszti a miniszter leiratát, melyben a Szent-Éndre anyasiútásához szükséges engedély megadását megtagadja. *Mády* Lajos esperes kifejti, hogy a nemzetiségi vidéken fekvő egyház anyásiútására nemzeti és protestáns szempontból egyaránt feltétlenül szükséges van. A közgyűlés úgy határozott, hogy az ügyet egyelőre nem bolygatja, alkalomadtán azonban új feltértesztésben fogja kérni a miniszter engedélyét. Az 1848: XX. t. c. 2. §-a tárgyában adott véleményt dr. *Freyssinger* Lajos ismertette. Az ev. református egyház az ág. evangélikusokkal közös bizottságok küldött ki az 1848: XX. t. c. 2. és 3. §-ának megbeszélése és a teendők megállapítása dolgában. Az elnök a jelentés kapcsán azon meggyözdösésnek adott kifejezést, hogy a két testvéregyház együttes-sel fog ez ügyben eljárni. *Nagy* Dezso és *Stánd* Károly előadók a jogügyi és gazdasági bizottság jelentését terjesztették elő a nagykerületi tanítóképzede államszégye, a Madas Károly-éle alapítvány, a baracskai birtokosere és az alsózentiványi építkezés dolgában. A közgyűlés a jelentéseket jóváhagyólag tudomásul vette. A tűzkárbiztosítás dolgában a közgyűlés úgy határozott, hogy tekintettel arra, hogy időközben két új ajánlat érkezett, továbbá, hogy a megvégén sem küldték be valamennyien észrevételeiket s végül, hogy a tárgy kelkölképpen előkészítve nincsen, a kérdésben az ősi közgyűlésen fog dönteni. A közgyűlés a zsinatú áltért a legintossab tanácskozási pontra: a zsinati törvénytervezet tárgyalására. Elsőbben a tervezetnek az egyházi adóra vonatkozó részét tárgyalta, amelynek *Kovács* Albert az előadója. *Dányi* Gábor esperes felhívja a figyelmet arra, hogy a tervezet, különösen annak adozási része ninc kelkölképpen előkészítve. Nem olyan korszakalkotó munka ez, amilyet a protestáns egyház évek óta vár, s amelyért szükséges volna zsinatot egybehívni, mely közel 100.000 koronájába kerül a magyar protestánoknak. Gróf *Tizza* István kifejti, hogy magának a zsinatnak lesz dolga a javaslat teljes megérlelése s a részleteknek legminuciózusabb kidolgozása. Az adozási javaslatok általánosságban még hozzászóltak *Pap* Károly, *Hajós* József, *Morvay* Ferenc, majd ismét *Kovács* Albert előadó, aki újból indokolta az előkészítő-bizottság véleményét. A tanácskozást holnap folytatják.

— A Turul felszállása. A *Turul* léghajó holnap csütörtökön reggel 8 órakor nem a lipótvárosi gázométer mellől fog felszállani, amint egyes esti lapok tévesen jeleintették, hanem a lóvásártér melletti *Tattersal* telkéről.

— Az óbudai gimnázium. A budapesti III. kerületi egyesült polgári kör április 30-án kelt határozatával *Vézi* József országgyűlési képviselő közbenjárására a III. ker. állami gimnázium könyvtárának alapához 28 kötetből álló díszmunkáival járult, melyet az intézet hálás köszönettel rendeltetésének megfelelően elhelyezett. Ez adományon kívül a tanári könyvtár, a kéziratár, az éremtár és természetrajzi szerény javára újabb a következők adományozták: *Bayer* József, *Keeskőzi* Ödön és dr. *Császár* Ernő urak, továbbá egy névelen, *Tajber* Béla, *Günther* Tivadar, *Bittner* Tibor, *Fridl* János, *Wolfschmid* Miklós, *Kászó* Kovács László, *Küzsd* Géza, *Guz* József, *Murányi* Imre, *Kocsver* Jakab, *Schnürmacher* Oszkár, *Ruh* Vilmos, *Csintula* Zoltán, *Donát* Rikárd, *Schrader* Henrik, *Frohászka* Kornél, *Kunst* Gyula, *Herpich* Rezsó, *Kovács* Kálmán, *Kelndorfer* Zoltán, *Georgi* Sándor. A kezdő intézet bármily adományt (könyveket, érmekeket stb.), mely szertárainak gyarapodására szolgál, bárkitől halásan elfogad.

— A komponista tolvaja. *Bécsből* jelentik tudósítók, hogy *Charpentier* Gusztávót, a *Lajza* szerzőjét, Budapest és Bécs között a vonaton meglepték. A komponista az étteremben utazott s azalatt ügyes tolvaj elemelte a kézi-bőrdíjéjét. *Charpentier* csak Bécsben vette észre kárát, s most a N. W. *Tabláti* hasábjain kéri az ismeretlen tolvajt, hogy tartsa meg a bőrdíjben volt ruhaneműt és értékégtárgyakat, ellenben juttassa vissza hozzá a benne lévő feljegyzéseket és leveleket, amelyek másra névze amugy is értékelenek.

— Házaság. A budapesti királyi ügyészség egyik rokonszenves tagja, dr. *Polányi* Aladár királyi alügyész, eljegyezte *Fekete* Maristát, *Fekete* Márton királyi tanácsos armentesítő társlati főigazgató leányát. *Fenyvesi* Simon Zalaegezszeről a napokban eljegyezte *Steiner* Ferenc leányát, *Margitot* *Tapolczáról*. *Frankfurter* Béla, az Egyházi Ágoston és Társa cég tisztviselője, e hó 17-ikén vezeti oltárhoz a dohány-utcai zsidó templomban *Reich* Etelka kisasszonyt.

Lemberger J. Stuttgartból eljegyezte özvegy *Deuchl* Teréz leányát, *Jenni* kisasszonyt *Ujpestről*.

— Életuntak. *Láng* Vilma, egy előkelő uri családtól fiatal gyermeke, ma délelött öngyilkossági kísérletet követett el szüleinek a József-utca 29. szám alatt lévő lakásán. Bezárkózott a szobájába s ott kiüritett egy vészvízzel felt íveget. Rangos nyüzösődésére a szülők figyelmessé lettek; rörtörtek az ajtót s a fiatal leányt nagy kínok között, eszméletlen állapotban találták a padlón. A mentőket hívták hozzá, akik az életveszélyes állapotban lévő leányt a Rókus-kórházba vitték. A család tagjai nem is gyanítják, hogy a szerencsétlen teremtést mi vitte erre a kétségbeesett lépésre. — Ma délután a Zugligeti-út 19. szám alatt lévő üres telken egy idősebb férfi föbelötte magát s nyomban meghalt. Holtestét bevitték a boncterembe. Este kiderült, hogy az öngyilkos *Medgyesi* János 60 éves házgondok, aki a Csányi-utca 4. szám alatt lakott. A szerencsétlen embert gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba.

— A bányászok kápolnája. *Szomoikról* írják lapunknak: Vasárnap, e hó 3-án avarta fel *Maruszinszky* János prépost nagy sagedelttel a „Felsőmagyarországi Bánya- és Kohóü. Részenvénytársaság” által a helybeli bányatelepen épített új kápolnáit. Az ünnepélyen a környék összes számottevő egyéniségei megjelentek. A felavatást a bányaitagzatnál díszelő követte, amelyen a jelen voltak megbízásából *Maruszinszky* prépost és *Winkler* Pál főszolgabíró táviratban üdvözlőlkék hevesi *Bisicz* Lajost a társaság vezérigazgatóját s úgy neki, mint az igazgatóknak a jelen voltak köszönetét tolmásozták. Végül a társulat megvendégelte a személyzetét, és legénységét.

— Kúry Klára arcképe. Nagy feltűnést keltettek városszerző a pompás arcképek, melyek a *Khuni* mézeslehet *Fifi* szerepében ábrázolják a Népszínház primadonnáját: *Kúry* Klárát. Az ugynevezett *Carmin* képek egészen újszerűek a fényképezésben s felhívják a közönség figyelmét *Rozgovny* Dezso műtermére. (Kálvín-tér 5.)

— A Lukácsfirók vendégei. A *Szent Lukácsfirók* április havı vendégnevsorából fölemlítjük a következőket: *Karl* *Weissmann* os. és kir. vezérőrnagy és neje *Grából*, *Albert* *Gürsch* *Plevljéből*, *Leou* *Sabetay* *Tur* *Severinből*, *Felix* *Wierzbicki* és neje *Warschauból*, *Gruz* *Albert* honvédmiszterit tanácsos és neje *Budapest*, *Geál* *Sándor* királyi ítéltáblai bíró *Szentseről*, *Győrffy* *Géza* pénzügyigazgató és neje *Zomborból*, *Boros* *János* kanonok és dr. *Major* *Jakab* és neje *Lugosról*, *bocsári* *Moessy* *Sándor* *Láputjól*, *újabb* *Kolozsváry* *Kiss* *Károly* *Halsaról*, *Nagy* *Sándor* *Nagybecskerekéről*, dr. *Gyárfás* *Timar* *Brassóból*, dr. *Farne* *Dezso* és neje *Topolyáról*, *Nadányi* *Gyula* *Pusztakovácsról*, *Bornemiza* *Dénes* *Kassáról*, *Féüs* *Györgyné* *Poszonyból*, dr. *Bikfalvy* *Károly* és családja *Marosújvárról* és még számos külföldi és magyarországi előkelő vendég, akik e kiváló budai gyógyfürdőben a kura használása végett tartózkodnak.

— Vidéki hírek. *Kassáról* jelentik: *Szuko* *Tausky* *József* 17 éves kömivességé ma este látogatást tett szeretőfőnök *Czirkovics* *Máriánál*. Beszélgetés közben tréfából revolverral a leányra célozt, a fegyvert esült s a golyó a léány arcába lőrövéda koponyáját szétrostonította és azonnal meghalt. A letartóztatott leány a rendőrség előtt tettét vigyázatlansággal mentli. A revolverben három golyó volt. — *Varga* *Mária* öt éves leány, szülei találatlétben, jászfényszőlő *Csikái* *Jakab* 9 éves fiával, fölött kendarabokat gyujtott meg. Mig a leány a kén égésében gyönyörköd-

dött, addig játékszóra égő kenderabot dobott a leány ruhájára, mitől a lángalobban és a jayveszekő leány ugyszóván porrágett. — *Debrezennél* jelentik: *Marsowsky* Attila 23 éves szolnoki illetőségű gazdász ismeretlen okból a tanintézetben levő lakásán szíven lötte magát és meghalt.

— **A fényképezés újonsága.** A fotográfálás terén fölülműlő minden újonságról számot ad a Lechner R. (Bécs, I. Graben 81.) oég fényképezési közlönye, amelynek 2 korona az előfizetési ára. A oég katalógusát ingyen küldi meg az érdeklődőknek.

(x) *Stomatin a legjobb száj- és fogápoló szer.*

(x) *Csak rosszul ápolt női arc csunya, pattaná-
sok, szeplők, májötös!* — A dr. Budai-féle *gyógy-
vagy-erőmél* ápoló női arc mindig tiszta és szép
marad! Próbátégely 70 fillér, nagy tégely 1 korona
20 fillér. Budapest, „Városi gyógyszertár”, Váci- és
Kigó-utca sarok.

A kisenevi zsidó-mészárlás.

Budapest, május 6.

Borzalmas részleteket beszélnek a *Kisenevből* elmenekült zsidók azokról a kegyetlenkedésekről, amelyeket Bessarabia fővárosában a husvéti ünnepek alatt a zsidó lakosság ellen elkövettek. A zsidóül-
zéseket tervszerűen készítették elő a batóságok elné-
zése, sőt támogatása mellett. Konstatálva lett, hogy a szomszédos községek hatóságai bunszolták a lakos-
ságot, hogy kocsin menjenek be Kisenevbe, ahol a zsidóktól mindent elvehetnek, mert a cár megengedte a fosztogatást, csak gyújtogatniok nem szabad, ne-
hogy a keresztények vagyona is elpusztuljon. Hogy a borzasztó vérengzés alatt a keresztények közül senki-
nek sem esett bántódása, az onnan van, hogy a *Bessarabia* című antisémita lap heteken át lelkére kő-
tötte a keresztényeknek, hogy a husvéti ünnepek alatt szentképeket, olajmoscseket és husvéti kalá-
csot tegyenek ablakaikba ismeretjelül. Sok zsidó is megtette ezt, de a dühöngő nép az ily házban még borzasztóbb munkát végezt, ámbár igen sok zsidó éppen ennek köszönhette menekülését.

A felbujtott nép nem kiméte meg a beteg és öreg zsidókat sem, még a *gyerekégyas asszonyokat sem*; sok áldozatot a *harmadik emeletről dobtak le az utcára*.

A borzasztó mészárlás husvét hétfőre virradó éjjel történt, mialatt az utcákon koromsötéttség uralkodott. Rémes pánik szállta meg a 70.000 főnyi zsidó lakosságot és nem segíthettek ártatlanul szenvedő hit-sorosaik. A csőcselék berontott egy Gubernszky-
utú kávéháza, ahová kétszáz zsidó menekült be. A szegény emberek védekeztek és el is üt-
ték a bestiákat, miközben a bujtoogó lelkes megesbesült. A zavarók betörték a zsinagógába is, ahol a zsidók rabbijukkal imádkoztak megmentésükért. Minden öszezuztak és felszólitották a rabbit, hogy *ütopson rá a tiáparancsolatra*, és mikor a rabbi ezt vonakodott megtenni, egy *kandelláberhes köbzték és meggyújtották*.

Más jelentések szerint Bessarabiában és Dél-Oroszország más vidékein már rég nagy az elkese-
redés a zsidók ellen. A zsidó husvét az idén április 12-ikén kezdődött. Néhány nappal annalötte Dubo-
száriban megfoghatatlan módon eltűnt egy orosz ember fia és nyomában híre kelt, hogy a zsidók gyilkolták meg és vért vettek. Néhány napi keresés után megtalálták a fiut holtan.

A rendörség hiába igyekezett megnyugtanni a dühöngő tömeget, közbétéve, hogy a holttetben az *eröszak semmi nyoma nem volt észlelhető*. Odesszából három orvost kirendeltek a hatóságok a hulla megvizsgálására és azok is irásban adták, hogy ott a *vérvizelés nyomát nem észlelték*. De ekközben egy kisenevi usig rettentően izgatott a zsidók ellen. Hiába figyelmeztették a kisenev alkormányzóit e cikkekre, nem akart beavatkozni.

Husvét vasárnapján hajnalban az orosz templo-
mokban tartott istentisztelet után mindenféle orosz munkás betört a löuteai zsidó boltokba és reggel nyolc órakor már minden zsidó ületben dühöngött a fosztogatás és rablás munkáján. Sok helyütt a zsidók védekeztek, mire a csőcselék botokká, késekkel támadott a zsidókra és zsidó asszonyokra. Vasárnap este Kisenev utcái a pusztulás borzalmas képét mutatták, vagy *tizenköt zsidót már agyonlöttek és körülbeül százat megesebesítettek*.

Éjjel csend volt, de hétfőn hajnalban újult erő-
vel folytatódott a vérengzés műve. A szomszédos falvakból vagy ezer paraszt jött be éjjel a városba vasvillával és más gyilkos szerszámmal felfegyver-
kezve és a zavarókokhoz csatlakoztak.

Egy helyütt a harmadik emeleten bujtak el zsidó családok, a tömeg fölment értük és *ledobálta a szerencsétleneket az utcára*.

Hétőn délután Pétervárról távirati parancs jött, hogy a fölkelést, ha másképp nem lehet, *leggyeres erővel nyomják el*. Az egész várost megszállták a

kozák-, dragonyos és más csapatok és néhány vak-
lövés után a zavaróknak vége volt.

A meggyilkolt zsidók számát 60-70-ra, a sebesülteket 500-ra teszik. De az oroszok közt is sokan megesebesültek, különösen abban az utcában, ahol zsidó mészárosok és mesteremberek laknak. A zsidó kör-
házban 62 súlyosan sebesült felezkik, a legtöbbje re-
ménytelen állapotban. Néhány holttest olyan, hogy nem lehetett a személyazonosságát megállapítani.

A temetőben szivettépő jelenet játszódott is; keresztények is sirtak az iszonyuan elcsönkített holttestek láttára. Ott fekiült egy asszony keresztal-
akban *felmetszett hássú*, egy másik asszonynak az ar-
cába *szegert vertek*, egy harmadiknak a mellét *zústák be a bestik*. Egy gimnazista diáknak a nyelvét *vágták ki*, odább egy gyermek fekiült, akit úgy fojtottak meg.

Vagy tízezer zsidó *hajléktalanul lett és mindenük-
ből kifosztva*. Rá sem lehet ismerni a nemrég még virágozó *Kisenevre*, amely jólétét löképp a zsidóknak köszönhette, akik a 150.000 főnyi lakosság fölét teszik és nagybárra ípparal és kereskedéssel foglal-
koznak. Az orosz kormány megengedte, hogy a nyom-
orba jutott zsidók részére gyűjtést indítsanak, amely néhány óra alatt 100.000 rubelt eredményezett. Beszé-
lik, hogy *lolsztoj* 15.000 rubelt küldött a segély-
bizottságnak.

FŐVÁROS

(*) **A külföldön tartózkodó birtokosok adója.** Mint annak idején említtük, dr. *Havassy* Rezső fővárosi bizottsági tag az 1903. évi költégségves tárgya-
lása alkalmával azt az indítványt tette, hogy a főváros közönsége intézen föliratot a képviselőházhoz, hogy a hazánkban állandóan nem lakó, de innen jóvedelmét élvező egyéneket vessék külön adó alá, illetőleg köte-
lezzék őket a részükrl fölvett adók összege után számítot, bizonyos százaléokban kifejezett járulék fizetésére. Egyuttal keresse meg a főváros az összes tör-
vényhatóságokat, hogy ezt a föliratot hasonló szellemű fölirattal támogassák. A közgyűlés az indítványt a tanácsnak adta ki, mely ezt mind nemzetiségi politikai, mind közgazdasági szempontból rendkívül fontosnak és mélyrehatóan találta. A statisztika adatai szerint az a kétdöbentő tény derül ki, hogy *Magyarországban csaknem kétmillió hold föld van idegen kezén*. A támas annál is inkább hozzájárul az indítványhoz, mert a budapesti házak közül is sok van idegen kezén. Itt tehát valóban szükség van törvény-
hozási intézkedésre. A hazai jogtörténelem különben is több olyan törvényhozási intézkedésről tesz emlí-
tést, amelyek az idegenek birtokszerezése ellen ír-
nyulnak. A külföldi újabb törvény-alkotáások közül a tanács hivatkozik a velünk szomszédos Olahország példájára, amely az 1836-ban hozott törvényével 5-12 százalék külön adót velet ki az olyan ingatlanokra, amelyeknek a tulajdonosa nem lakik az országban. Oroszországban az ilyen egyének kétszeres adót fizetnek. Westlaliában nagy adóval vannak sújtva a külföldön lakó birtokosok. Mindezek után a tanács — a pénzügyi-ügyszály javaslatára — az indítványt pártolólag terjeszti a közgyűlés elé, noha határozott javaslatot nem tesz, mert az ügyet csak országosan és a törvényhozás útján lehet rendezni.

SZINHÁZ, ZENE

•• **Beethoven-ünnepe.** Hatalmas akkordokban hangzott el ma este a *Filharmóniai Társulat* jubileumi ünnepeinek fináléja: Beethoven géniusának szárnya suhogott a megyre fölött, amely határvonal a derék művészcsapat ötvenéves múltja és jóvendője között. Minden idők legnagyobb zenei lángelméjének nevében intenek bucsut a multnak, egyben köszöntve a jóvendőt, amelynek fölkelő napja új harcok diadalra hív. Az *Operaház* osarnoka ma este a művészet igazi temploma volt, ahol a legmagasabb eszmény a legtökéletesebb formában nyilatkozott meg. Melyészes az értelme a mai Beethoven-ünnepek, mert megismerést és fogadalmat jelent zenekulturánk őrei részéről, akik, imhol, a művészet legtisztább zászlóját lobogtatván, szimbolikus tartalmat adtak a jelentős pillanatnak. És nagy örömrök szolgált, hogy a kö-
zönség, mely eddig furcsa részvétlenséget tanusított a filharmónikusok ünnepe iránt, ismét találkozott mű-
vészeivel és pedig Beethoven géniusának ragyogá-
sában: a ház megtelt. Másorán a IX. szimfónia volt, amelyet a harmadik Leonora-nyitány előzött meg. És az emberiség legköteletesebb zenei remekének tolmá-
csolásával az alkalmából első sorban a *Filharmóniai Társaság* ez kiváló vezére, *Kerner* István vonja magára figyelimknet és érdeklődésünköt. Az előző ün-
nepek a magyar dalmű megteremtőjének, *Erkel* Fe-

renenek, majd még küzdőporondon álló zeneszerzőink-
nek és virtuozainknak szölkak, ma este pedig fölte-
kintünk a *Filharmóniai Társaság* fiatal vezérére, aki a körülötte csoportosuló gárdát jóvédre elé viszi. *Erkel* Ferenc, *Richter* János, *Erkel* Sándor megszén-
telt nyomdokába lép *Kerner* István, akiro súlyos te-
herként szakad elődöknek nagysága, amely az idő-
tehetségével szemben könnyen szkepticussá teheti kö-
zönségünköt. Nos, a mód, ahogyan *Kerner* István ma este Beethoven szellemét tolmácsolta, erőpróba is, vállomás is. Mert a fiatal művész egyrészlről kimutatta, hogy tudása, művészi komolysága, temperámentuma, ernye-
detlen buzgalma, lelkessége igazi dirigensi tehetségé-
vallanak, másrészlről a mellett tett tanúságot, hogy becsövágya a legmagasabb eszmények szolgálatában áll és a legnebezebb földadatokat is biztos erővel oldja meg. Valami ünnepélyes vonása volt a közönség lel-
kes elismerésének, amelylyel *Kerner* István elhal-
mozta: benne volt a hit és a bizalom, amely a fiatal karnagyot útján kíséri. A koszoru pedig, amelyet a *Filharmóniai Társaság* neki átnyujtott, arról tanusko-
dik, hogy a művészcsapat törhetetlen hűséggel követi nagytehetségi vezetőjét. A közönség áhítattal hallgatta a műremek magas színvonala elöadását és elisme-
réséből egy rész kijut a négy magánénekesnek is (*Vasquez* gróné, *Barlotucci* Viktória, *Ney* Dávid és *Broulik* Ferenc), továbbá a kifünó karoknak, amelyo-
ket a *Zenekevelők Egylete*, a *Budai Dalárda* és a *M. kir Operaház* egyesül korusai alkottak. (G—ly)

•• **A Kínai mézesetek első jubileuma.** A *Kínai mézesetek* akkora nagy érdeklődés mellett kerül előadásra esténként a Népszinházban, hogy a nagy angol operett első jubileuma is már a legközelebbi héten megtartható lesz. Az operett e diadalát *Kury* Klára nagy művészetének köszönheti, aki szakadattan egymásutánban játszsa új szerepét s szer-
ződösszerű szabadságáról éppen abból az okból mon-
dott le, hogy az operettet az előrehaladott szezon ellenére is a 25-ik előadás jubileumához hozzásegítse. A nagy művésznő mellett *lörése* van a sikerben *Hegyi* Aranka, *Kápolnai* Irén, *Szirmai*, *Kovács* Mihály művészi alakításának is, amelyek mindvégig lekötik a közönség érdeklődését.

•• **Rákóczi-ünnepe a Népszinházban.** Május 10-én a Népszinház is megünnepli Rákóczi emléke-
zetét a délután, mint az esti előadás során, Délután ünnepi előadásban mérsékelt helyárak mellett *Bokor* József pályanyertes kurucdarabja *A kurucjúr-
tang* kerül színe szőz előadásban vendéggépp játszsa el Bőzsi szerepét *F. Kálly* Luiza, a budai szinkör művésznője s első fellépése lesz ezuttal a Népszinházban *Ilona* szerepében *Szentmiklósy* Irénnek, a szinész akadémia végzett növendékének. Régi szerepei-
ben fog fellépni *Kápolnai* Irén, *Szirmai*, *Raskó*, *Szabó*, *Ujvári* és *Szerdahelyi*, új lesz azonban *Bögözy* Lőrinc szerepében *Kiss* Mihály. Vasárnap estére alkalmi prológot iratott a Népszinház igazgatója *Balla* Miklóssal *Rákóczi emlékezete* címen, melyet *Szirmai* Imre fog elszavalni az esti előadás bevezetőjeképp. A prológ után a *Kínai mézesetek* kerül színe.

•• **Vigasztán.** A *Forgószél* husasszony cími éne-
kes bohózatnak pénteken lesz a bemutatója *Fedák* Sári vendégszereplésével. A darabban, amely *Trun-
billon* címen ment a külföldi színpadokon, *Kun* László és *Huszka* Jenő eredeti szerzeményei mellett több gondosan összeválogatot néta fordul elő. A Rákóczi-
ünnepeken, május 10-én az esti előadás előtt *Göm* Sándor előmondja *Gécy* és *Lamperth* *Rodosto* című költeményét.

•• **Felolvasás az Urániában.** Dr. *Stein* Aurélnek, az indiai angol tanulmányi felügyelőnek s világhíri te-
jedező tudósunk felolvasása iránt máris élénken érde-
klődik az egész fővárosi előkelő társaság. Elöadásának tárgyát ama kutatások leírása képezi, melyeket az angol kormány megbízásából és támogatásával *Felső-Azsia* legmagasabb hegyei között s a homokisvátag eltemett városában eszközölt. A megszámlálhatlan életveszélyek között végrement kutatás egész letojását a *Stein* Aurél által személyesen felvett fényképek togjak mintegy megeleveníteni a hallgatók szemei előtt. A felolvasás e hó 15-ikén este félnyolc órakor lesz, amelyre jegyek már válthatók elővételi ár nélkül az *Uránia-szinház* pénztáránál.

•• **A Magyar Színház Rákóczi-ünnepe.** Vasár-
nap, május 10-én a Magyar Színház az országos Rákóczi-ünnepe alkalmából szintén megünnepli Rákóczi Ferenc emlékét. A zenekar ünnepi nyitányt játszik, utána *R. Maróthy* Margit asszony tarogató és zenekar kíséret mellett kurucdalokat szaval, végül *Rubos* Árpád énekli a Káldy-féle gyűjteményből a Rákóczi-keringőt és *Balog* Ádám nótáját. Ez az ünnepség úgy a dé-
lutáni, mint az esti előadást megelőzi. Délután *Verö* György énekes játéka, a népszerű *Bajusz* kerül színe, este pedig a színház nagyszerű darabjának, *A dró-
tostótúnak* lesz huszadik előadása.

•• **Uj opera.** A *prágai* színházban jelentős sikere volt egy *Nadeya* című új operának, melynek *Rossi* César a szerzője s amelynek *Ilica*, az ismert olasz librettista írta a szövegkönyvét.

Növendékszünések vizsgálati előadása. Horváth Zoltán színésziskolájának növendékei május 11-én, hétón este tartják vizsgálati előadásukat az Uránia-ban. Színezer körül *Daphnis és Chloé*, Offenbach egyfelvonásos operettje, az *Eljegyző lámpájánál*. Váti Miksa: *Jón a kőr* és *Dezso Józsi: A szarnok bukása* című egy-felvonásos vígjátéka, továbbá a *Denevér* harmadik felvonása. Ebben és az Offenbach operettjében lép föl először *Humeyr Erzsébet*, *Humeyr Mihály* fővárosi gyáros felesége, akinek jóllépe iránt a fővárosi urilárságban igen élénk az érdeklődés.

A filharmónikusok lakomája.

Budapest, május 6.

„Et fecerunt magnum fidomám“. Három napra terjedő ünnepélyes munkájukat fényes lakomával fejezték be a filharmónikusok ma este a Royal-szálló diszturmében, ahol négy hosszú asztal körül kétszáznál több vendég fog a helyet. A kormánykiszármolásában *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter jelent meg a lakomán. Ott volt továbbá: gróf *Apponyi Albert*, a filharmóniai társaság diszturme nevével; a belügyminiszter mind a két államtitkára, *Széll Ignác* és *Gulner Gyula*, *Bezerdj Viktor* miniszteri tanácsos, *Mihalovich Ödön*, a zeneakadémia igazgatója, *Goldmark Károly*, az ünnepelt, nagy zeneszerző, a bécsi filharmónikusok küldöttsége, az Operaszínház zenekara és művész-személyzete csaknem teljes számmal, a sajtó képviselői és sok egyéb notabilitás.

Gróf *Apponyi Albert* nyitotta meg a felköszöntők sorát. Az első poharat — ugymond — a magyar királyra emeli, mint a jubiléi filharmónikusok legmagasabb védnöke.

A harmóniák országából száll, így jolytatja, ez üdvözlét ő telességnek trónja felé és ez, tisztelt ünnepi közönség, valóban alkalom- és időszerű. Hisz a zenében is van disszonancia; de ennek a disszonanciának csakhamar megoldást kell találnia és megint jóhangzó harmóniává kell átváltoznia. Az a műremek, amelyiknek előadásában ma gyönyörködünk, az is a komor bangoknak, a bus és sötét témáknak egymásra halmozása után egyszerre megszóaltja az öneket ezekkel a szavakkal: „Barátim, miért e bus hangok?“ Így legyen ez ő telességnek uralkodásában is, így legyen ez ő telesség országában is. Minden disszonancia oldódjék meg jóhangzó és jótékony harmóniává és minden, ami bus és komor hangulatot előidézi képes és alkalmas, találjon oly visszhangot, amely azt mondja: „Barátim, miért e bus hangok?“ Derűre változzék át az égboltozat szeretett hazánk és királyunk felett. Isten őt sokáig őrlessé. (Zajos, hosszantartó éljenzés.)

Mészáros Imre a filharmónikusok nevében *Széll Kálmán* miniszterelnököt köszöntötte föl meleg, lendülettel szavakban. *Széll Kálmán* élteti, ezt a ritka erényű, kiváló jellemű államférfit, akihez most milliók szimpátiája és nagyrabecsülése száll; aki országos gondjai közepette is ráért arra, hogy eloldgadia a Filharmóniai Társaság jubileumának diszturmeességét és teljes érdeklődésével tisztelte meg a filharmónikusokat és a filharmónikusokban a magyar zeneművészetet. *Széll Kálmán* nem lehet jelen a mai lakomán, de itt van a miniszterelnök hű munkatársa, *Wlassics Gyula* miniszter, a magyar műveltség oszlopos őre, az a férfú, aki nemzeti kultúránkat minden vonalon a legnagyobb lelkesedéssel és szakavatott tudással mozdtítja elő. (Zajos éljenzés.)

Wlassics Gyula *Széll Kálmán* miniszterelnök nevében is köszönetet mondott az üdvözlő szavakért. Engemet — ugymond — nemcsak hivatalos kötelesség vezetett ide, hanem elsősorban és leginkább az a meleg lelkesedés, amelylyel a filharmóniai társaság nagy kultúrális érdemeinek adóm. Ez a társaság tésztázad óta szilárd pillére a magyar művészetnek. Felszázados munkásságának határkövével azt kívánom neki: századokról századokra haladjon dicsőségeseen előre és álljon mindig szorosabb kapcsolatban a nemzet szívével. Legyen a filharmóniai társaság a magyar géniusz hatalmas letélményese. (Taps.)

Metz Albert, választmányi tag, a társaság háláját fejezte ki *Wlassics* miniszternek azért a kitüntetésért, hogy ilyen elismerő szavakkal köszöntötte föl a filharmóniai társaságot. Ezt a kiválóan fontos és becses felköszöntőt a külföld is meg fogja hallani.

Mészáros Imre elnök ezután gróf *Apponyi Albert*re ürtette poharát, aki ideálja lehet minden magyar államférfúnak. A társaság határtalan szeretettel tolmácsolja *Apponyi*val szemben; ezután hálással emlékezik meg mindazokról, akik a társaság jubileumában résztvettek; közönséi a sajtó támogatását és őrúit a két jelenlevő kiváló zeneszerzőt: *Goldmark Károly* és *Mihalovich Ödön*.

Gróf *Apponyi Albert* másodszor is fölszólalt és elmondta, hogy életének legszebb őrút a zeneművészetnek köszönheti. Kérte a filharmónikusokat, tartsák meg eddigi rokonszenvedését. Tekintsék benne annak a közönségnek a képviselőjét, amely nem frívól mulatságból meg senét hallgatni a koncertterembe, hanem a legkomolyabb és legnemesebb leltsüküségéből. Kívánja, hogy

a filharmóniai társaság ne pihenjen a sikerek után, hanem égő lelkesedéssel, tökéletességvágyás szent nyugodalanságával haladjon mindig szebb és nagyobb diadalok felé. (Hosszas éljenzés.)

Széll Ignác zajos tapsok közt gróf *Apponyi Albert* nejt köszöntötte föl. *Konkoly-Thege Miklós* mint a filharmóniai hangversenyek legrégibb bérője ürtett poharat a társaságra. *Goldmark Károly* is fölszóalt és azt a hízegő bizonyítványt állította ki a budapesti filharmónikusokról, hogy Európának egyetlen művésztetülete sem áll magasabb színvonalon. A nagy mesternek ezt a kijelentését viharos éljenzéssel honorálták a magyar filharmónikusok. Szólt még a bécsi filharmóniai társaság küldötte is, aki végül felolvasta *Hellmesberger* üdvözlő táviratát. A kitünően sikerült lakoma jóval éjjel után végződtött.

MŰVÉSZET

Külföldi művészek Budapestén. A székesfővárosban jelenleg két jeles külföldi művész tartózkodik. Az egyik *Kravcsenkó Mihály* orosz festőművész s egy pétervári előkelő lapnak a műkritikusa, aki ismételen járt már nálunk. A művész sorra látogatja magyar művészkolegáinak műtermeit. A másik *Anders Zorn*, a hírneves svéd festőművész és grafikus, aki dr. *Téry Gábornak*, az Országos Képtár igazgatójának vendége. A művész elragadón nyilatkozott Budapest csodás szépségéről és építkezéséről, mely valóságos amerikai aranykot őrütt. Sok időt töltött a művész a Képzőművészeti Társulat tavaszi nemzetközi kiállításán, a Nemzeti Múzeum képtárában és az Országos Képtárban és annak metszetkiállításán, melyen tőle is egy egész sorozat értékes munka van kiállítva. A művész ma hagyja el a fővárost és Dalmácian át Velencébe utazik.

Kiállítások az Iparművészeti Múzeumban. Az Iparművészeti Múzeum illóí-uti palotájában szombaton, május 9-én este hat órák két nagyérdékű kiállítás nyílik meg. Az egyik a lakásban rendezések tárlata, mely az egész kupolacsarnokot elfoglalja, s a másik a könyvgyűjtő-cimer (ex-libris) kiállítás, mely a palota gyönyörűen berendezett pincehelyiségekben van. Az első az Iparművészeti Társulat, ez utóbbit *Radács Jenő* miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, rendezi. Mindkét tárlat páralan a maga nemében amelyhez fogható még nem is volt Budapestén. Az ünnepi megnyitón jelen lesznek: *József Agost* főherceg nevével, *Augusta* főhercegnővel, *Széll Kálmán* miniszterelnök, *Wlassics Gyula* és *Láng Lajos* miniszterek, továbbá a rendezőség által meghívott vendégek.

TUDOMÁNY, IRODALOM

Az Akadémia nagyhete.

Budapest, május 6.

A Magyar Tudományos Akadémia ma délután báró *Eötvös Lórán*d elnökésével összes-ülést tartott, amelyen megállapították az ünnepi közgyűlés programját, meghallgatták az osztályok tegnap tartott üléseiről szóló jelentéseket s felbontották a pályanyertes művek jelűs leveleit. A vasárnap délelött 10 órák tartandó ünnepi közgyűlés programját a következőképpen állították össze:

1. Elnöki megnyitó-beszéd báró *Eötvös Lórán*d akadémiai elnökötől. 2. Jelentés az Akadémia 1902. évi munkásságáról, *Szily Kálmán* írtikártól. 3. *Pulszky Ferenc* ig. és tiszt. tag emlékezete, *Csonka Győző* r. tagtól. 4. Magyar elemek a német költészetben, *Heinrich Gusztáv* r. tagtól.

A nagygyűlés ezután jóváhagyta a III. osztály javaslatát arra vonatkozólag, hogy a nagyjutalom *Than Károlynak*, a Marczibányi-mellékjutalom pedig *Lóczy Lajosnak* adassék.

Ballagi a Bródy-jutalom dolgában előterjesztette a bizottság jelentését, amely *Bekics Gusztáv* publicisztikai működését kívánja a díjjal jutalmazni. A jelentés egyebek közt ezt mondja:

Gróf *Andrássy Gyulának* A magyar állam önmaradásának és alkotmányos szabadságának okas című kitünő műve határozottan a történelmi szakba vág s így mellőzendő volt, jóllehet széles látókörre valló fejtegetés, melyen járó okosdás, párosulva igazán szép elődással s olyan eredetiséggel, hogy még az általánosn ismert és elfogadott tététeket is új formákban reprodukálja, párosulva másrésztől teljes jártassággal a hazai és a nyugateurópai, különösen az angol közjogban és történelemben, amelyet hogy a nemzeti önbizalom lelkesítésére és táplálására alkalmasok: olyan tanulságokat foglalnak magukban, melyeknek a nemzet mai és jövőnd politikai magatartásában is irányadóknak kell lenniük. Használó megítés alá esnek *Beúthy Ákos* (A magyar államiség fejlődése, küzdelmei). *Balogh Pál* (A néprajk Magyarzágon) és *Haldás Ferenc* (Allami népköztetés) művei is. Mind e három író munkája, ha a publicisztika mes-

gyénje mozog is, szoros értelemben publicisztikai munkának még sem tekinthető. Az első a történelmi irodalom körébe tartozik, a két utóbbit ellomban statisztikai és ethnográfiai jellegű s mint ilyen a Bródy-alapítvány statumai értelmében egyenesen kívül zárva a jutalomból. A tenbblebbek után bizottságunk megállapodván abban, hogy az utolsó három év irodalmi termékei között egy sincs, melynek a jutalmat odaítélhetné: a Bródy-alapítvány értelmében annak a megvizsgálásába bocsátkozott, vajjon nincs-e olyan publicista, ki általános hírlapírói működésével szolgált rá a jutalomra? És örömmel jelezhetjük, hogy évről-évre izmosodó, immár nyugateurópai színvonalon álló hírlapirodalmunknak több ilyen kitünő munkását ismerjük. Amennyiben azonban ezek közül csak egyet ajánlhatunk a jutalomra, ennek a kiválasztásánál különbséget tekintett voltunk arra, hogy az illetőnek publicisztikai munkássága nemcsak belső irodalmi értékének, hanem a közélet irányításában elért pozitív sikeréinek is legyen kiemelkedő a többi közül. Lyennek tartjuk *Bekics Gusztáv* hírlapírói működését.

Bekics Gusztáv több mint két évtized óta részint hírlapokban, részint nagyüzemi önálló munkáiban azokat a közjogi, politikai, különösen szociálpolitikai problémákat tette tanulmánya tárgyává, melyeknek sikeres megoldásától függ a nemzeti állam épületének betetőzése, s míg egyrésztől erőteljes eszmével a nemzeti fejlődésre hárít terjedetet, másrésztől a közjogi és politikai evolució lehetőségét igyekezett átvinni a köztudatra. A közjog fejlesztését ez idő szerint nem tartja szükségesnek, mivel a dualizmus keretében a nemzeti törekvések fokozatos érvényesítésének seumisen állja utját. De éppen mert a közjog kereteinek tágítására vagy megbontására szorult nincs szükség: teljes meggyőződéssel hirdeti, hogy a nemzetnek minden tehetsége a politikai és társadalmi evolució elősegítésére kell összpontosítania s hogy e végből a magyar faj örönlény kulturális és gazdasági eszközökkel biztosítandó. A nemzeti és állami evolució szemponjtárból két nagy eszmének igyekezik *Bekics* a közvéleményt megnyerni. Az egyik az, hogy kultur-politikánk sulyponjtát a magyar faj által lakott vidékekre, a másik pedig, hogy a hibázománnyok egyrészt a nemzeti ség vidékekre kell áthelyezni. Az elődaitakon kívül még megjegyeztvén, hogy *Bekics* a magyar publicisztika tőrténetét két kiváló dolgozattal szintén gazdagította (*Kemény Zsigmond, a forradalom s a kiegyezés* és *A magyar doctri-nairek*) melyekben a nemzeti állam fejlesztése körül kifejtett nehéz küzdelmek emlékeit élénk színekkel, tanulságosan eszelelti fel: szavazatöbbséggel hozott határozat alapján. tisztelettel ajánljuk a tekintetes Akadémiának, méltóztassék a Bródy-díj odaítélésére által *Bekics Gusztáv* publicisztikai működését meg-tisztelni.

A jelentést, melyet zajosan megjeljeneztek, a nagygyűlés egyhangúlag, vita nélkül elfogadta s a Bródy-díjat *Bekics Gusztáv*nak ítélte oda.

A Wahnmann-jutalmat megosztják *Pollák Antal* és *Virág József*, a gyors betűíró telegráfia feltalái között. A *Sámuel-díjat* *Kocsis Lénárd* nyerte, báró *Eötvös* életrajzának megírásáért *Vojnovic Géző*t jutalmazták a *Róváy-díjjal*. A Nyelvtörténeti Szótár egy-egy példányát kapják: *Szabó* Dezső budapesti és *Halmi Pirokska* kolozsvári egyetemi hallgatók. Az Elő Magyar Általános Biztosító Társaság díját *Bertényi Pál* nyerte a földhízelről írt művéért; díszórót kapott *Sántó Menyhért*. A *Groedel-díjat*, amely a kívándorlásra vót kitűzve, megosztják *Simon Péter* és legényei *Bodnár Péter* között. A Monumenta Hung. Historica egy-egy példányát *Závodszy Lovente* budapesti és *Görrög* Ferenc kolozsvári egyetemi hallgatók itélték oda. Deák Ferenc életrajzának megírásával *Ferenczy Zoltán*t bízták meg. A Forster-díj nyertes *Sierbán János*, a Vigyázó-díj (antiseptikus orvoslás) *Manning Vilmos* lett, míg *Berczeller Imre* dícsőretet nyert.

SPORT

*. Football A labdarugó szövetség szerlegének pünkösdi napján való elnyereséért előmérközőképpen ma a Műegyetemi Football Club és a Postás csapat küzdött a Csömörü-uti versenypályán. A két csapatnak ez volt az első találkozás és a hétköznap dacára szép közönség nézte végig a különben csak időnként izgató ma'chet, mely egészében unalmas volt. Az első félidőben a 40-ik peroben *Niermse* 30 méterről éles és kivédhetetlen gonít lö a postásoknak, melyet a másodík half-tímeban *Aschner* révén még keűő követett. A végeredmény 3: 0 a M. F. C. javára. A postások védelme jó volt, hosszú rugásaiukal azonban egy cseppet sem segítettek a tételetlen csatársoron. A M. F. C. kapusa, *Ujváry* igen jó volt, ugyszintén *Deák* is, ki új ember a csapatban.

A Magyar Labdarugó Szövetség válogatott csapatja csütörtökön esti hatodfélór tartja meg másodík training-mérközősét a csömörü-nti millénaris pályán. A Budapesti Torna Klubnak szövetségű jelöltökkel kięszített első csapatja lesz a partnere. A Magyar Labdarugó Szövetség eddig 23 játékost jelölt trainingre, mint akikből az osztrák szövetséggel tartandó június 11-iki országos match reprezentatív játékosait fogja jelölni a magyar csapat számára. E játékosok a következők: *Sipos*, *Buda* és *Róka* (B. T. K.); *Berán*, *Gorszky* és *Borbás* (F. T. K.); *Holios* és *Fehéry* (M. U. E.); *Bródy*, *Bodor*, *Kolnanek* és *Minder* (Postás); *Károly* és *Nagy Ferenc* (M. T. K.); *Fischer*, *Niermse* és *Niermse* (Műegyetem), *Bayer*, *Vincze* és *Hölle* (M. A. K.); *Koch* és *Kiss* (33-asok); *Ordódy* (Rákos-Szt.-Mihály).

Budapesti lóversenyek. Egyetlenegy handi-cap sem szerepel a holnapi programon s így bizonyára nevezés és ritka verseny nap lesz. Klasszikus, jól dotált versenyek, igen jó lovak, sőt egy ulóverseny is. Ki kívánhat többet. Lóverseny a 2400 méteres Asszonydókj díja, melyért a többi között a következők indulnak:

36 Probeweise 58 1/4	lov. Folberth fhn.
36 Camperdown 60	„
86 Ismét 60	„ Miklós száz.
36 Ornament 60	„ Krause K.
36 Kioto 60	„ gróf Pejacevich
46 Detre 72 1/4	„ Hagelin tan.
46 Hans Heiling 68 1/4	„ gr. Chorinsky
46 Bergeret 70	„ Zangen M.

A háromvesek minosenek valami jól képviselve is egy az idősebbek, Detre, vagy Hans Heiling győzhet. Rendkívül sok nevezés történt a Wenckheim-memoriálra, de a mezőny hír szerint nem lesz nagy. A Springer-istálló kiküldöttje nyerheti meg, vagy pedig Passepartout. A 2000 méteres Államjában Pázmán ismételteti meg minapi győzelmét, míg Nesse ugyis örökös helyre van káróztatva. A Springer-lovak is jól fognak futni.

Jelöltjeink:

- I. Ka' Gall — Willem.
- II. Springer ist. — Passepartout.
- III. Hans Heiling — Detre.
- IV. Saville — Jellisa.
- V. Semes — Frundsberg.
- VI. Petone — Nyalka.
- VII. Pázmán — Springer ist.

Nyiltér.

Osztálysorsjegyek
MERCURBANKNÁL
Budapest, IV., Váci-utca 37.

ZANDER - gyógyintézet
Budapesti mechanikai
Múzeum-körút 2. — Gyógy-gymnastika, orvosi massage. Forróvíz, szénas- és fenyőfürdő. Néhány íjavat: Elgörbülések, ízületi és ideghántalmak, neurasthenia, álmatlanság, gyomor-, bélbajok, szívbetegségek, ehézis stb. ellen. Bővebb felvilágosítást nyújt a prospektus.

Műlábakat,

műkezeket amputáltak részére, műfűzőket ferdénvövesűk részére, járá- és támgépeket, kezesség mellett legelősebben készít

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
(Alapított 1878.)
Legújabb képes árgyűzék (1903.) ingyen és bérmentve.

Felhívás!

A Magyar Asphalt részvénytársaság a közgyűlést f. hó 14-ikére déli 12 óra a társaság Andrássy-ut 30. sz. alatti helyiségekbe összehívja. a részvények a társaságnál legkésőbb 11-én déli 12 óráig helyezendők letébe.

Felkérem a részvényeseket, hogy saját jól megfontolt érdekeikben részvényeiket letébe helyezték, a közgyűlésen megjelenjenek, esetleg magukat a közgyűlésen képviseltessek; és hozzánk esatkozozanak

A kiküldött bizottság nevében:

Ipolyi Gábor,
V., Báthory-utca 23. szám.

A nagy iszapfürdő

a budai Szt.-Lukácsfürdőben a nyári idegyre megnyitott!

A nagy iszapfürdőben van az 520 m³ nagyságu természetes forró-meleg kénos forrás-tó, melyben a természetes forró ásvány-gyógyvízforrások oly mennyiségben fakadnak és buzognak az iszapos talajból, hogy az iszaptó természetes ásványviz tartalmaz naponta négyezer teljesen megújítják. Átlagos természetes hőfok 40°C. Külön iszapfürdők. Pihenő termek — Iszapborogatók. — Tagfürdők. — Orvosi massage. — Csúz, kőszvény, ideg- és bőrbajok gyors és biztos gyógyítása.

Hólyag- és húgyszervi bántalmak

klólyag-, húgyvár- és, vizeletgőrt, hólyaghurut stb. munkamegnemelés nélkül, gyorsan és fájdalom nélkül gyógyítható „LOCHER-FÓTÓ ANTINEON” Altal. Belől szert Nem szal! Nem ártalmas! Orvosok melegen ajánlják! Sevegs kor. 4.80. Postán 5.70. kor. elosites beküldése mellett bérmentve. — Kapható az összes gyógyszerkereskedésben.

Főkereskedő: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerkereskedő
Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-út 26.

Nászajándéknak alkalmas műtárgyak,

képek, szalonidézsek, órák automataknak illik- és szivar-asztalok és bronztárgyak kaphatók;

Negedón Szegmondnál. Andrássy-ut 17. sz. alatt.
A szemlede oloso szubott árák minden tárgyban felvannak tüntetve.

ÉRTESÍTÉS.

Iroda- és raktárhelyiségünket
V., Bálvány-utca 18. sz.

házba helyeztük át.

Beimel és Fia.

Magánpalotában nyolc szobából és mellékhelyiségek-ből álló minden kényelemmel ellátott

úrassági lakás

1903. november 1-ére kiadó. — Bővebb értesítéssel VI., Eötvös-utca 7. szám alatt a kapus szolgál.

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok (neurasthenia, vitéstán), a sápkór, a női arcot élektelenítő pattanások s a női nemű szervek folyásoka kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél eszközöl értékű idegen vizetők utalva, addig újabban

a PARÁDI ARSEN vizben

(vastartalommal)

olyan kivesztő van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Roncigno, Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőbbkel orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséri hatását, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaláomásaira 5 korona 80 filléért bérmentesen szállít a

Főkereskedő: **ÉDESKUTYL** Budapest.

cs. és kir. udvari szállító
Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban és megbizható fűszerkereskedésben.

SOMATOSE

(oldódó husekérnye)

orvosi szaktekintélyek véleményo szerint „lákészitmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegek és izmok erősítő.
Gyógyszerházakban és gyógyanyagkereskedésekben

Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelös a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Népszava sajtópöre. A székesfővárosi államrendőrség a Népszava ellen sajtópört indított, mert a Mariák című cikkében a rendőrséget meg-támadia. A törvényszék a mai napra tüzte ki a tárgyalást, amelynek vádlottja Szaladinka Endre betűszedő lett volna. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a vádlott a Rókus-kórnázban betegen lecskiz s ezért a bíróság a mai tárgyalást elnapolta.

§§ Sikkesztő vasuti pénztárosó. Freytag Ilona 1895 óta a keleti pályaudvar jegykiadó-pénztárban volt alkalmazva. Cseseiky fizetésből tartotta fenn magát és beteges edesanyját. Amikor az anya betegsége rosszabbra fordult s a gyógyítási költségek is teleszaporodtak, Freytag Ilona hivatalos pénzhez nyult s elvett belőle 200 forintot. Ebben az időben történt az is, hogy férjhez ment s házassága tartama alatt utabb és utabb összegeket fordított a saját cőjaira az államvasutak pénzéből. Lóversenyre járt, abban a reményben, hogy ott szerzi vissza az elkiszasztott pénzt. Nem nyert, de veszített s kitűdődván büne letartóztatták. A vizsgálat során kiderült, hogy 8065 koronát sikkasztott A törvényszék Freytag Ilonát egyévi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen védője a táblához felebbezett, ahol ma tárgyalják a bínpört s Varga Ferenc főügyész-helyettes indítványára a hivatalos sikkasztásban mondták ki bünsőnek és máslelévi börtönrre ítélték.

TÁVIRATOK

Bécs, május 6. A második választókerületben ma megejtett kerületi tanácsosi választásoknál tíz kerületben megválasztották az összes antisemittákat. Ed-dig a belváros és Döbling haladópartiak voltak.

London, május 6. A Reuter-ügynökség nem tartja megbízhatónak azt a jelentést, hogy Eödvárd király őszszel látogatást fog tenni Berlinben, Bécsben és Pétervárott. A hír korai; eddig végleges intézkedést még nem tettek.

A kiegyezés Ausztriában.

Bécs, május 6. A kiegyezési bizottság folytatja a vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalását az V. fejezetnél. Kaitan amellet van, hogy a vámhivatali utasítások végrehajtása Ausztriában és Magyarországon lehetőleg egyöntetű legyen. Az eddigi organizá-

cióban számos módosítást óhajtt és azt ajánlja, hogy a nagyobb városok pályaudvarain vám-expozitúrákat állítsanak fel. Miután még Ploj és az előadó beszélték, az V. fejezetet elfogadták. A VI. fejezetnél először dr. Ellenbogen beszélt, mire a tárgyalást délután 1 órakor 2 órára félbeszakították.

Bécs, május 6. A vámügyi bizottság változatosan elfogadott számos tarifaosztályt. A bizottság ezután megkezdte a gabonavámok tárgyalását. Marchet előadó hangsúlyozza, hogy az osztrák mezőgazdaság oltalma érdekében a gabonavámoknak körülbelül oly magasnak kell lenniök, mint Németországban, mert különben az eddig Németországba irányult behozatal Ausztria-Magyarországra felé szorítottának. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Ferdinánd fejedelem Loubetnél.

Páris, május 6. Loubet elnök ma délután a bolgár fejedelem látogatását fogadta, akit az Elysee-palotában katonai tisztelgessel fogadták. Az elnökkel folytatott igen szives társalgás után a fejedelem azt az óhajását fejezte ki, hogy az elnök jelenéül tehessen tiszteletét. A bolgár fejedelem látogatása után 10 perccel Loubet elnök visszaadta a látogatást.

A marokkói lázadás.

Madrid, május 6. Az Imparcial mellillai távirata közli azt az ott elterjedt hírt, hogy Bu-Hamara pretendensét saját táborában meggyilkolták.

Közgazdasági táviratok.

New-York, május 6. (Terményiüsdse.) (Zárlat) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.85 (10.85), májusra 9.67 (9.76). Angusztusra 9.70 (9.64). New-Orleansban helyben 10.9/16 (10.9/16). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.35 (8.35). Stand white Philadelphianban 8.30 (8.30). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.52 (1.53). — Zsir: Western steam 9.50 (9.50). Rohe és Brothers 9.75 (9.75). — Tengeri irányzata ingadozó. — Májusra 52.7/16 (54.-), — Juliusra 51.1/16 (51.1/16). — Szept.-re 50.7/16 (50.7/16). — Baza irányzata engedő. — Páros ószi helyben 82 1/2 (83.1/4). — Májusra 82.1/2 (82.1/2). — Jul.-ra 77.1/2 (77.1/2). — Szept.-re 75.1/2 (75.1/2). — Dec.-re —. — (—) — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kézd: Isar Rio T. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Májusra 3.75 (3.75). Aug.-ra 4.05 (4.-). — Liszt: Spring Wheat clears 3.05 — 3.10 (3.05 — 3.10). Cukor: 3.1/2 (3.1/2). Ón: 29.90 — 30.10 (29.90 — 30.12). — Béz: 14.50 — 14.75 (14.50 — 14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelözik.)

Chicago, május 6. (Terményiüsdse.) (Zárlat) Baza irányzata engedő. — Máj.-ra 78.1/2 (78.1/2). — Juliusra 72.1/2 (73.1/2). — Tengeri irányzata engedő. — Máj.-ra 43.1/2 (43.1/2). — Zsir: Máj.-ra 9.12 (8.90). Jul.-ra 9.17 (9.-). — Sealonna short clear 9.81 (9.75 — 9.87). — Sertésusz: Juliusra 17.12 (17.05). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelözik.)

KÜLÖNFÉLÉK

† Sokszoros aratás villamosság utján. Sztérényi Bertalan ezzel a címmel érdekes cikket írt a Polytechnikai Szemle legutolsó számában. Ez a cikk azokat az eredményeket ismerteteli, amelyeket dr. Lemström S. fonn tudós a helsingforszi egyetem tanára ért el avval, hogy villamosság segítségével fokozta sok növény termőképességét.

Lemström kísérleteit laboratóriumában 1885. év nyarán kezdete meg akként, hogy egy egész sor virágcserepbe, melyekbe különféle gabonamagot vetett el, elektromos áramot bocsátott. Az elektromosság hatását ellenőrizendő és összehasonlításokat teendő, olyan magokkal elvetett virágcserepeket is helyezett el, amelyeket elektromosáram nem érintett. A villamteljesítő készülékkel huzalok alkalmazásával összekötött cserepek naponta egypár órán át tápláltván elektromos árammal, már egy hét leolajása után oly örvendetes eredmény volt észlelhető a villamos energiának kitett ószi cserepeknél, hogy a kísérlet a legényszerűbb sikereket jósított. Ez tényleg be is következett, mert nyolc hét után e cserepekben a kalászok és magvak negyven százalékkal többet gyümölcösözték, mint azok a cserepek, melyek elektromosáramtól mentesek valának. Ugyanezen évben egy kísérlet, melyet Lemström a szabad mezőn, egy árpával elvetett területen tett. harminchét százalékkal nagyobb termést eredményezett, mint amennyit a természetes módon elő nem segített közönséges földterület hozott. Meggyőződött Lemström arról, hogy a zeller, pórhagyma és hónapos retek 85—90, a cökla és burgonya 60—75, a répa pedig több mint 40 százalékkal nagyobb termést hoztak a villamosság igénybevétele következtében, más növényekre pedig nemcsak közönségy maradt a villamos áram, de egyesek teljesen el is satnyultak mellette. Csak később bizonyosodott be, hogy az elektromos erő éreztelen hatástalan marad öntözés, azaz a növények megkívánta megfelelő nedvesség nélkül. Sztérényinek az a nézete, hogy Magyarországon különösen a kertészet terén alkalmazható sikerrel a villamos áram.

† **A kétfejtű sas halála.** A kolozsvári *Ellenzék* érdekes reminiscenciát elevenít fel a negyvenéves magyar szabadságharc idejéből. A kolozsvári Nemzeti Színházban 1849. április huszonegyedikén a *Kétfejtű sas halála* című darabot adták, amelynek teljes színlapját itt adjuk:

Ápril 14-ke 1849, a' nemzet függetlensége, s' szabadsága, nagy napja inepére.

Bérlét **NEMZETI SZÍNHÁZ** Szünet.

KOLOZSVÁRT.

Szombaton Április 21-én 1849.

SZAKAI JOZSEF és GYULAI FERENCZ igazgatásuk alatti szintársulat által.

ADATIK:

A' KÉT FEJTŰ

SAS

HALÁLA.

Allegorikai képzet 1 szakaszban. Diszleiteit festette Balogh József. — Rendezi Gyulai.

† **Kínai diákok Japánban.** A japán egyetemre járó kínai diákok sok gondot okoznak a kínai udvarnak. A tokiói egyetemen az idő szerint ötszáz előkelő kínai ifjú tanul. Harminc esztendőn sok kudarc érte a mennyei birodalmat s a copos államférfiak már-már meggyőződtek róla, hogy kudarcainak javarészt túlságosan konzervatív s ósi alapokon épült hadseregi s állami szervezetük az oka. Ezért a mandarinok s alkirályok stipendiumokat tütek ki szorgalmas és tehetséges honfitársaik számára, akik ezek segélyével a külföldi egyetemeken modern tudományokkal foglalkoznak s a kulturállamok legújvösebb intézményeit is el lehetnek. Am a kísérlet csak részben vált be, mert az ifjú kínaiak horizontjuk tárgúlvál forradalmi eszméket propagálnak s a kínai államférfiak rettegve látják, hogy az eszmék már a kínai birodalom fővárosában is rohamosan terjednek. A kínai forradalmárok javarészt Tokióban tartózkodnak s napilapjukban, melyet régebben T'sing-Ji-Paonak hívtak, most pedig Sin-Ming-Tson-Tón névre kereszteltek, vehemens támadásokat intéznek az anyacsászárnó és udvara ellen. Az ifjú kínaiak közlénye európeknál nagyon modern újság s komoly cikkeiket európai ember is gyönyörködve olvashatja. A kínai kormány most miniszteri ranggal felruházott állami tölügyelőt küldött Tokióba s e derék mandarinnak az a kötelessége, hogy a kínai diákok szellemi fejlődését irányítsa s forradalmi hajlamaikat lehetőleg megsékelje.

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(13)

A leány csak most látszott észrevenni a barátját.
— Oh, Bianca, te itt vagy?... Mily kellemes!... Nekem azt mondták, hogy beteg voltál!...
— Igen, kisé beteg voltam... Most már jobban vagyok!...
— Meglátszik rajtad... Szép színed van... és csinos ruháskád, egyszerű, de bájos!
Fifi kisasszony lehajolt, mintha a szöveget akarná vizsgálni, de csak azért, hogy a topzát mutogassa, amelyet a nyakán hordott. Bianca olpírulva válaszolt:
— Pamutból van... A néni ajándéka...
— Ah! Ah!
A báró, aki tükön ült, azt ajánlotta, hogy menjenek vissza a szalonba.
— Kezd nedvesedni... még valami betegséget szereshetünk...
— Igen! Fifi! Fifi! — mondá Margarone asszony.
Fifi kisasszonynak szót kellett fogadnia a mamának és imbolygó léptekkel eltávozott, fejét ferdén hajtva vállaira, szempillái reszkettek, mintha álmos volna.
Bianca rátette kezét a cousin karjára, aki szintén el akart tűnni a balkonnól, úgy szeliden, mintha dédelgetné őt, mint egy imádság, egész testében reszketve, míg hangja elkézd torkán:
— Nini! Hallgass meg, Nini!... Könyörülj rajtam!... Csak egy szót... Csakis ezért jöttem

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparégyesület végrehajtó-bizottságának legutóbb *Mattekovits* Sándor elnökllete alatt tartott ülése foglalkozott a *vasárnapi munkaszünet* kérdésében Pozsony város képviselőtestületének a székesfőváros tanácsához intézett átiratával. A kérdésre vonatkozó vélemény kidolgozásával a bizottság *Neuschloss* Marcelt bízta meg. A hazai utcaburkáló vállalatoknak több évre terjedő *burkolási munkák* elkészítése iránt benyújtott ajánlata érdekében az egyesület pártoló fölterjesztéssel fordult a tanácshoz. A zsolnai iparkiallítás részvevő iparosok részére a bizottság ö öztest és 10 bronzérmét szavazott meg, azokivül képviselőket is kiküldeni a kiállítás szírijébe. Elhatározta a bizottság, hogy *Mudrony* Somának, az egyesület néhai igazgatójának siremlekkét május 29-án délelőt 11 órakor avatják fel ünneppélyesen az új közetmetében. A végrehajtó-bizottság ülése után igazgatósági ülés volt, amely az egyesület által évenként kiadni szokott disz- és munkásérmék odaitéle föltt határozott. Az aranyérmét *Seenger* Béla budapesti kőfaragómasternek ítélte meg, a kőfaragóiparnak gyári alapon való nagyszabású berendezése, nagymérvű versenyképessé tétele és műipari irányban való fejlesztése körül szerzett érdemeiért. Ezenkívül kiadott az igazgatóság 18 ezüst- és 6 bronzérmét önnálló iparosok, 33 ezüst- és 5 bronzérmét munkások számára. Az érmek átadása az egyesület közgyűlésén történtik.

A Magyar Jelzőleg-Hitelbank 4%-os nyerevénykötvényeinek tervszerű LIII. kisorsolása e hó 16-án, pénteken délután 4 órakor lesz a bank helyiségeiben, királyi közjegyző jelenlétében.

Iparoktatás. Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács iparoktatási szakosztálya *Mattekovits* Sándor elnökllete alatt ma délelőt 10 órakor a kereskedelemügyi miniszterium tanácstermében ülést tartott. A Tanács az iparos-tanonciskolák normál felszerelésének kérdését tárgyalta. A szakbizottság által kidolgozott tervet felett kiejelődött vitában az a felfogás domborodott ki, hogy az iparos-tanonciskolák használatára oly felszerelési és tanszerjegyzéket kellene kiadni, amely gyakorlatilag is megvalósítható ez iskolák rendelkezésre álló anyagi eszközök keretében. A Tanács a szakbizottság által előterjesztett részletes tervet két némi módosításkkal fogadta el. A tanácskozás második tárgya volt az iparostanonciskolai tanítók tanfolyamának ügye. A beutató vita során két feltegelés domborodott ki; az egyik ezen tanfolyamokat állandó jellegűeké és az által nyújtott képeletet a rajzoktatás szempontjából a rajztanárviszgalóbizottság előtt megszerezhető iparos-tanonciskolai tanítói képelettel egyenértékűvé kívánta tenni, a másik, és pedig a többség véleménye az volt, hogy e tanfolyamok nagy jelentőségük dacára sem pótolhatják a tanerök renoszter képeztésére hivatalos képeletzeteket. A kérdés tárgyalása során a tanács elismeréssel emlékezett meg a közoktatásügyi miniszter és a főváros részéről eddig szervezett rajztanítói tanfolyamokon elért eredményekről. A tanfolyamok szerveztére nézve a tanács kisebb módosításokkal elfogadta az előadói javaslatot.

A Kerületi Beteggyógyzó Pénztárak országos központi bizottsága f. évi május hó 6-ikán délelőt az

Országos Iparégyesület helyiségében *Szontágh* Jenő (Szolnok) ügyvezető főegyző elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság most először tanácskozott a betegpénztárak tisztviselőinek helyzetéről és beható beszemőse után egyhangulag elhatározta, hogy jeltérjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, kérve, hogy a beteggyógyzó-pénztárak tisztviselőinek jogi viszonyát az új beteggyógyzó-pénztári törvényben szabályozza és félreérthetetlen módon törvényhozásilag rendezze.

A Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesülete tegnap tartotta az évi rendes közgyűlését dr. *Chorin* Ferenc elnökllete mellett. Chorin elnök megnyitójában eszeltte azokat a nehéz viszonyokat, amelyekkel az iparnak meg kellett küzdenie, kiemelte, hogy a nemzet gazdasági ereje és fogynászóképesége nem mutat lendülést. Az állami beruházási akció halasztásának tulajdonítá, hogy az ipar válsága még fokozódott s a munkások kívánódásra fojton tart. Elismeréssel említi fel a kormányt az egyesület kezdeményezésére a hazai szén érdekében tett föbb intézkedéseket, amelyek közül különös közönetet illeti a kereskedelmi minisztert amaz intézkedésért, amellyel megszüntette azt a visszaélést, hogy állami és egyéb közhatóságok szennszükségüket beszerzésénél versenytárgyalási hirdetményeiket kizárólag idegen szén szállításra írják ki. Sajnálattal utal azokra a tarifális kedvezményekre, amelyekkel a Kassa-Oderbergi és a Magyar Államvasutak a külföldi szén behozatálát elősegítik. A napirend során a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a választmány jelentését, ellogadta a multévi zárószámadást és megállapította az 1903. évi költségvetését. Ezután a választmány kiegészítésére került a sor. A közgyűlés a Sárkány I. K. örökösét csemetki vasgyári-bányatársaság képviselőtében *Sárkány* Miksát, a *Fülöp* szász Kőburg-Gothi herceg pohorrellai vasgyára képviselőtében *Schröder* Gyula igazgatót ígtatta a választmány tagjai közé. A számvizsgáló-bizottságba egyhangulag Breuer Lipót, Engel Armin, Hansch Árpád és Mansfeld Pál választattak be.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma rendkívüli közgyűlést tartott *Bojanovics* Sándor udvari tanácsos elnöklete alatt a társaság alapítókéjének felemelése tárgyában. Az igazgatóság azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a társaság saját pénzszközzeinek a megnövekedett üzletkörrrel való összhangbahozatala végett a társaság eddigi 2,400,000 koronájnyi alapítókéje 5 millió koronára emeltesse fel 6500 darab egyenként 400 korona névértékű új részvény kibocsátása által. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta és kimondotta, hogy az új részvény átételére a társaság eddigi részvényeseinek az alapszabályszerű elővetéti jog a névérték és a január elsejétől számított 5 százalékos tolyó-kamat befizetése elnében az egész tekefelemelés ereig arányosan biztosítsassék, úgy, hogy minden régi részvény egy és egytizenkettedet új részvény átételére jogosít. Az előjeg gyakorlatásának végső időpontjánál folyó évi unius 15-ike állapítatot meg s az addig netalán át nem vett új részvények az igazgatóság által szabad közből eladhatnak, illetőleg az evégből megalakitott garantáló-szindikáus révén értékesítenek. Az új részvények már részesednek az 1903-iki üzletév eredményében.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelent: *Nüller* Nátan kereskedő *Oroszláa* és *Csorváa*, Schorsch testvér céeg *Pozsega*, Stumpf Károly szabó *Török-Kanizsa*.

ide... Ha itt nem beszélhetek veled, végem van... végem...
— Vigyázz... annyi ember van itt: — szolt félhalkan a cousin, miközben nyugtalan szemekkel tekintett jobbra-balra. A leány rimánkodva nézett rá szép szemével, nagy fájdalommal odaadással, kétségbeeséssel egész lényében, sapadt, zavart arcúval, alázatos tartással, erőltén karjait, amelyeket kétségbeesetten tárt szét.
— Mit válaszolsz, Nini?... Mondd, mit tegyek... Látod... karjaid közt vagyok... fájdalomtól megröve...
Izgatottan, szintén dobogó szívvel, most a fiatalember is fejéhez kapkodott ökleivel, de vigyázva, hogy lármát ne csapjon volék és hogy senki ki ne jöjjön a balkonra. Bianca erősen tartotta kezét.
— Igazad van! Szerencsétlenség vagyunk mind a ketten!... Anyám még annyi szabadságot sem enged, hogy az orrom kifujhassam. Erted? Erted? Hát azt hiszed, hogy én nem gondolok rád?... Ejjel le se hunyom a szememet! Szegény boldogtalan vagyok!... Az emberek elégedetnek és boldognak tartanak...
Nini most lengett az üres ténre, hogy elke-rülje unokahuga szemeit, amelyek szívét szurták keresztül, úgy hogy az ő szemei is csaknem könnybe lábadtak.
— Látod? — folytatta Nini. — Szeretnék szegény ördög lenni... mint ott lent Santo Motta! a Pecu-Pecu koresmájában... Szegény és megelégedett!...
— A néni nem akarja?
— Az nem akarja! Mit csináljak? Ó az ur! A tereből kihaltatszott Sacco báró hangja, aki bosszusan pörölt és azokban a pillanatokban, amikor elhallgatott, a nők csevegése ütötte meg a fülét, mint a verebek csiripelése.
— Mindent be kellene vallanod a nénidnek!... Nini óvatosan a szalon felé nyujtotta nyakát. Aztán még jobban tompítva hangját, szolt:
— A bátyám megmondta neki... Anyám nagyon kegyetlenül bánat velem... Nem tudtad?

A szolga a balkona jött, mindkét kezében egy-egy tányérkát tartva.
— Bianca kisasszony, a nagyságos asszony izeni — mielőtt egészen elolvad...
— Köszönöm, tegye oda a virágvázára...
— Siessen, kisasszony. Már jóformán semmi sincs benne.
Nini báró a tányérba dugta az orrát és úgy tett, mintha már nem is érdekelné:
— Te meg se izleled?
— A leány nem válaszolt.
Mikor azután a szolga eltávozott, újra megszólalt:
— Igaz, hogy megnősülsz?
— Én?
— Igen, te... Fifi marquissné...
— Nem igaz... Ki mondta neked?
— Mindenki azt beszéli.
— Nekem semmi kedvem hozzá... Az anyám főzte ki ezt a tervet... De te is... beszélik, hogy téged meg Motta mesterrel akarnak összeházasítani...
— Engem?
— Igen, mindenki mondja... a néni... még az anyám is...
Egy pillanatra megjelent köztük *Alosi* asszony, mintha keresne valakit, de megint visszavonult a terembe, amikor a balkonon észrevette a fiatalokat.
— Látod? Látod? — mondá Nini. — Minden szem ránk irányult... Edd meg a fagy-laltot... az én kedvemért... Az emberek ide néznek... Minden szem rajtunk pihen!
Bianca szeliden átvette Nini kezéből a tányéret, amelyet az előbb a virágvázára állítottott; de úgy reszkettett, hogy kétszer-háromszor lehetett hallani a kandé csörmpölését, amint hozzátűdött az üvegvázához.
A szolga azonnal ott termett.
— Itt vagyok! Itt vagyok!
A báró szívesen fizetett volna valamit a saját zsebéből a szolgának, hogy ott marasztaja a balkonon.

Bertákoszúvásár. (A székesfevárosi sertes-vásár és közbádoghid intézése.) Május 6-án. Fölhajtás: Zsirtertés, ugymint Öreg L. rendű 350 kilogramm felül — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéző 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéző 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 405 darab. Előző napi maradvány 24 darab. — darab süldő, összesen 429 darab. — darab süldő, eladatott 369 db. Maradvány 60 db. — darab süldő. A vásár irányzata élenk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzetelték: Zsirtertés: Öreg L. 350 kgr-on felül 100—102 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 100—102 fillérig, selegtezett 92—94 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéző 300 kilogramm felül 106—110 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 99—108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 88—102 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: Nehéző 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősúlyban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 6.

Vételkedv hiányában csak 10.000 métermázsa buza került a forgalomba 5 fillérrel alacsonyabb áron. Az irányzat lanyaha maradt.

Rozsban lanyaha volt az irányzat.

Tengeriben 5 fillérrel emelkedtek az árak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 1/2 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 83 1/2 k. 8 K. 22 1/2 f., 300 mm. 82 k. 8 K. 25 f., 160 mm. 81 1/2 k. 8 K. 22 1/2 f., 400 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 05 f. 300 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 79 3/4 k. 7 K. 95 f.
Festmágyevidéki: 350 mm. 81 k. 8 K. 05 f. 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 750 mm. 78 k. 7 K. 70 f., **Dunaiföldvári:** 1200 mm. 78 k. 7 K. 85 f.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 7 K. 55 f.
Bácskai: 250 mm. 76 k. 7 K. 80 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 87 1/2 f., 200 mm. 6 K. 82 1/2 f., 200 mm. 6 K. 77 1/2 f. paritásra.
Árpa: 200 mm. 6 K. 05 f.
Zab: 200 mm. 6 K. 30 f.
Tengeri: 2400 mm. 6 K. 0 f. hajóban, 800 mm. 6 K. 50 f. ab hajó, 200 mm. 6 K. 35 f. paritásra.

Készpénzfutás mellett.

Tegnap délután eladott:

Buza:
Sentesi: 1000 mm. 80 1/2 k. 8 K. 15 f., három hónapra.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde s-ökási szerint készpénzben és

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

B u z a	Kiló	50 kilogramm		Kiló	50 kilogramm	
		K.-nál	K.-ig		K.-nál	K.-ig
Tiszavidéki	77	7.65	7.76	79	7.96	8.11
"	77	7.60	7.85	80	7.96	8.10
"	78	7.65	7.90	81	8.07	8.15
Festmágyevidéki	76	7.60	7.66	79	7.85	7.86
"	77	7.60	7.70	80	7.80	7.90
"	78	7.70	7.80	81	7.90	8.00
Pestvidéki	76	7.53	7.58	79	7.76	7.85
"	77	7.60	7.70	80	7.90	8.00
"	78	7.70	7.75	81	7.95	8.10
Bánágt	76	7.45	7.50	79	7.75	7.76
"	77	7.60	7.70	80	—	—
"	78	7.65	7.80	81	—	—
Bácskai	76	7.50	7.70	79	—	—
"	77	8.70	8.80	80	—	—
"	78	7.85	8.10	81	—	—

Egyéb gabonafajták		Kiló	50 kilogramm	
			K.-nál	K.-ig
Rozs	új elsőrendű	70—72	6.89	6.90
"	másodrendű	—	6.70	6.80
Árpa	lakranyai	00—57	6.90	6.10
"	egypál való	02—64	6.70	5.80
"	sörözőre való	04—65	6.32	6.40
Zab	—	00—63	6.15	6.25
Tengeri	bánágt	—	6.25	6.40
"	másodm	—	—	—
Repece	új közepes	—	10.70	11.10
"	bánágt	—	6.00	6.00
Köles	—	—	6.75	6.75

A határidősület folyamán a következő költségek történtek:

Májusi buza 1903.	7.54—7.51—7.56—7.57
Októberi buza 1903.	7.38—7.37—7.40
Októberi rozs 1903.	6.46—6.48
Októberi zab 1903	0.—0.—
Májusi tengeri 1903.	6.42—6.44—6.40—6.42—6.44
Juliusi tengeri 1903.	6.42—6.44—6.40—6.42—6.44
Augusztusi repce 1903.	—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsden:

Májusi buza 1903.	7.57—7.59
Októberi buza 1903.	7.40—7.41
Októberi rozs 1903.	6.46—6.49
Októberi zab 1903.	5.59—5.59
Májusi tengeri 1903.	6.44—6.45
Juliusi tengeri 1903.	6.44—6.45
Augusztusi repce 1903.	—

Délihatán fél 5 órakor zárult:

Májusi buza 1903.	7.60—7.61
Októberi buza 1903.	7.41—7.42
Októberi rozs 1903.	6.48—6.49
Októberi zab 1903.	5.60—5.61
Májusi tengeri 1903.	6.48—6.49
Juliusi tengeri 1903.	4.66—6.47
Repece augusztusra 1903.	—

A budapesti értéktözsde.

A két hitelrészvény javulása mellett a mai tözsde szilárdan zárult.

Értéktözsde. Osztrák Hitelrészvény 672.50—673.75. Magyar Hitelrészvény 724.50—727.—. Államvasut részvény 688.75—697.— Déli vasut részvény 52.— korona.

háza fekete tömege mögött, még szikrát hányva felszálltak, a kalapácsütések, a mind ritkább és fáradtabb kiáltások mintha kialvófélben volna a távol, elhagyott mezőkön. A por nyers szagával együtt édes jácint-illat szállt föl; emberek mentek el énekelve az ablak alatt, a szalonból vidám cserevgek és kacaj bécacébanja hangzott ki az utolsó istenhozzád szivertéppő fájdalomába.

A balkon megvilágított ajtájában megjelent egy sovány árnyék és hallható lett Limoli márkí kőhészése.

— Nos, nos, gyermekeim!.. Ti boldogok!.. Ide jöttem, hogy lássam az ünnepélyt... most meg már vége... Bianca, gyermekek, vigyázz, hogy az esti levegő meg ne árton.

— Nem fog megártani, bácsi — válaszolt a leány tompa hangon. — Odabenn megfullad az ember.

— Türelem! Türelem rózsát terem. Jobb izzadni, mint köhögni... Te Nini, a Margarone-hölgyek távozni készülnek. . . .

— Megyek, bácsi!

— Menj, menj, ha fogaknál egyebet nem akarsz látni! Még én se szeretném őket a nyakamon! Pedig tudvalévő, hogy nem szabad rá tartásnak lennem! Mi az ördög jutott az anyádnak eszébe, hogy ezekkel a fogakkal akar téged összehasítani?

— Oh, bácsi!

— Ostoba tökfilkó vagy! Miattam ugyan beszélhetne anyád, ameddig kedve tartja! Egyetlen fia vagy! Hát kire hagyja halála után a vagyományát?

— Ah — addig legalább még harminec esztendőnek kell elmúlnia! Elég idő ahhoz, hogy az alatt az ember éhen veszszen... Anyám egészségesebb, mint maga meg én, és élíhet még harminec esztendőig.

— Az igaz, — válaszolt a márkí. — Anyád nem volna nagyon megelőzve, ha hallaná, mint számolod az éveit... De ez az ő hibája.

(Folytatása következik.)

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 99.62 1/2 százalék. Magyar Hitelbank részvény 726.77—729.—. Jeizjalobank részvény 522.——522.50. Leszámitolóbank részvény 451.60.—452.— Osztrák Hitelrészvény 673.25—674.90. Magyar Asphat részvény 90.—100.— Magyar Kerámia részvény 402.— Salgótarján közszékhely részvény 524.——528.—. Ujlaki téglagyár részvény 285.—293.— Rimamurányi Vasút 483.—434.— Közúti Vaspálya részvény 598.50—597.—. Városi Villamos Vasut részvény 304.— Déli vasut részvény 52.—52.75. Államvasut részvény 686.50—687.— korona.

4 órakor zárult: Osztrák Hitelrészvény 674.75. Magyar hitelrészvény 624.75. Leszámitolóbank részvény —.—. Osztrák-magyar Államvasut részvény 688.—. Közúti vasut részvény —.—. Városi villamos vasut részvény —.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: incerna magyar 43.—55.— korona, vörös aprózemű 52.—58.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánágti — korona, középezemű 60.—63.— korona, nagyszemű 63.—68.— korona. Disznózsir/budapesti 77.60—78.— korona, vidéki — korona. Táblaszalona: légenszáritott vidéki — korona, városi 4 darab 64.50—65.— korona, 3 darabos 66.50—67.— korona, süstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 14.—14.50 korona, 85 darabos 15.75—16.25 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—13.25 korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 15.25—15.75 korona. Szilvair: slávoniai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.25—14.75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A mai előzsde barátságos hangulattal indult, mely zaratlat tartotta magát és csaknem az összes értéknemek irányzata javult. Járadékokban és valutákban nem volt üzlet.

A déli tőzsde is barátságos.

Zárlat barátságos és csöndes.

Bécs, május 6. (Magyar értékek zárata) 4 1/2-ös aranyjáradék 121.30. Tízlet és szegedi kölcsön-sorsjegye 158.—. Magyar vasut kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasut állami kötvény —. Magyar leszámitoló-és pénzváltóbank 450.—. Rimanurányi vasut részvény 481.—. Magyar koronajáradék 99.50. 4 1/2-ös magyar földtőzsde. kötvény 98.20. Magyar hitelbank részvény 728.—. Magyar nyarcményi kölcsön sorsjegy 208.—. Kassa-odobergi vasut részvény —. Magyar keresek bank —. Magyar csupiarip 1440.

Bécs, május 6. (Osztrák értékek zárata) 4 1/2-ös papíráradék 100.75. 4 1/2-ös osztr. aranyjáradék 121.30. 1390-ös sorsjegy 153.85. Osztrák hitelsorsjegy 438.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyek 488.50. Osztrák-magyar bank 1625. Déli vasut 50.—. Dunaöböljárás részvény 890.—. Dohányrészvény 345.—. Casasari és királyi arany 113.2. Német bankváltók 117.—. 4 1/2-ös ezüst járadék 100.75. Osztrák koronajáradék 101.—. 1864-iki sorsjegy 249.—. Osztrák hitelintézet részvény 674.25. Unionbank 530.60. Osztrák Landerbank 144.—. Osztrák-magyar Államvasut 687.50. Elbavölgyi vasut 438.—. Alpeji bányarészvény 389.25. 20 Frank arany 19.07. Londoni váltó 339.75 Bécsi Tramway Lít B. —. Bécsi Tramway Lít A. —. Lőpót kő 314.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, május 6. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatokat a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 728.50. Angol-Osztrák bank 275.—. Bécsi bankjegyet 488.50. Union bank 531.—. Landerbank 413.75. Osztrák-magyar Államvasut részvény 687.75. Déli vasut 50.50. Elbavölgyi vasut 438.75. Északnyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 345.50. Rimanurányi vasut 481.50. Alpeji bányarészvény 389.25. Májusi járadék 100.75. Magyar korona járadék 99.55. Török sorsjegy 117.50. Német birodalmi váltó 117.08—117.07. Napoleond'or 120.06.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, május 6. (Tőzsdei tudósítás.) Az üzlet mérsékelt volt, csak a bányapiacon volt kissé nagyobb forgalom. Bankok és vasutak elhanyagoltak. Hazai állampapírok ártartók, később valamivel gyengébbek, Török értékek ártartók, később mindentűl igen csendes. A második óra kezdetén kőb- és bányarészvények általában engedtek voltak a napi spekuláció realizálására. Nagánlészámítási kamatláb 3%.

Berlin, május 6. (Zárta.) 4 1/2-ös papíráradék —. 4 1/2-ös osztrák aranyjáradék 103.00. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 100.40. Osztrák-magyar Államvasut 148.25. Kassa-odobergi vasut —. Bécsi váltó 86.35. Magyar vasut beruházási kölcsön —. Alpeji bányarészvény —. Disconto-Commandit 100.50. Általános villamosági Edison 186.—. Gelsenkircheni 132.75. Laura-kő 219.90. 4 1/2-ös ezüstjáradék 101.—. 4 1/2-ös magyar arany járadék 102.40. Osztrák hitelrészvény —. Déli vasut 15.10. Károly-Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.—. 4 1/2-ös új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 103.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 154.75. Harpeni 184.10. Az irányzat csöndes.

Berlin, május 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távirati) Esti forgalom! 4 1/2-ös magyar aranyjáradék 102.40. Magyar koronajáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 674.50. Osztrák-magyar Államvasut 148.10. Déli vasut 14.90. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek 216.—. Buschrad —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo) Lombard. —.

Páris, május 6. (Zárta.) Osztrák-magyar Államvasut —. Új török konzol 29.70. Egyiptomi járadék 108.80. Osztrák Landerbank —. Párisi bankrészvény —. 3 1/2-ös francia járadék 98.30. 4 1/2-ös spanyol járadék 88.30. 3 1/2-ös törleszhető járadék 98.30. Crédit foncier de France 698.—.

Alpesi bányarészvény —, 4% 1890. román kölcsön —, Görög kölcsön 218.—, Váltó Olaszország 9/10 118. pari. Váltó Amsterdamam 205.68. Váltó Britszéria 7/8 732. De Beers 567.50. Chartered 80.25. 5% bolgár kölcsönvény 424.—. Magyar aranyárjárdék 104.50. Dél vassút —. Váltó Londonra 251.80. Osztrák aranyárjárdék 103.15. Török sorsjegyet 126.50. Meridional vasút 712.—. 4% olasz járdék 103.65. Utomanban 599.—. 3% orosz iraszi járdék —. Osztrák földhitelemintézet 13.16. Déli vasút elsőbbségi kötvény 329.50. 4% 1886. román kölcsön 86.15. Donanyrészvény 374.—. Váltó Bésza 102.87. Váltó német piacokra 121.02. Rio 12.48. East Rand 205.—. Randfontein 78.75. Magyar Jelzálogbank 557.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, május 6. (Zárlat) 4 1/2%-os papírjárdék 101.15. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.60. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 102.45. Osztrák hitelteljesítés 211.80. Osztrák-magyar államvasút 147.80. Eszaki vasút —. Rustinebradi vasút —. Londoni váltó 204.75. Bécsi bank egyesület 122.95. Villamos részvény 119.—. 3%-os magyar aranykölcsön 30.40. 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.—. Osztrák koronajárdék 102.10. Magyar koronajárdék 100.45. Osztrák-magyar bank 117.10. Déli vasút részvény 15.40. Elővételnyi vasút —. Bécsi váltó 853.85. Párisi váltó 813.65. Utó bankrészvény —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távúvára.) Aranyomok januárja. East forgalom Osztrák hitelteljesítés 212.30. Német bank 212.—. Discontó 190.40. Berni kereskedelmi bank 183.—. Geisenkirchen 138.10. Harpen 184.30. Laura-kohó 219.80. Oszl. járdék 183.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 6. (Zárlat) 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.20. 1890. sorsjegyet 154.50. Déli vasút 15.—. 4 1/2%-os Osztrák aranyjárdék 103.80. Osztrák hitelteljesítés 212.40. Osztrák-magyar államvasút 147.50. Oszl. járdék 103.70. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 102.70. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 6. A sertésizlet irányzata: élénk.

A) Hísiórt sertések ára: (L) A Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 124—126 fillérig. Óreg közep (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 131—132 fillérig. Fiatal közep (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 130—131 fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedőit: Nehéz (páronkint 230 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könyvű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könyvű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könyvű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 290 kilogramm felüli súlyban) 129—131 fillérig. Közep (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 123—129 fillérig. Könyvű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 124—126 fillérig.

Sertésizlet szám 1903. május 4. napján volt készlet 44.166 darab. — 1903. május 5. napján felbajtott 1950 darab. — 1903. május 6. napján elszállított 566 darab, 1903. május hó 6. napjára maradt készletben 45.550 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 6. —

Kiszételek. Az igazságügyminiszter dr. Sewicker Rikárd postvidéki törvényszéki aljegyzőit a postvidéki törvényszékhez és Gyenes Sándor upesi járásbírósi aljegyzőit az upesi járásbíróshoz jelezte, dr. Székely Aladár ügyvédjelöltet a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez alegyzővé, végül Liska Károly budapesti VII. kerületi járásbírósi díj-

nokot a budapesti törvényszékhez innokká nevezte ki. — A pénzügyminiszter a nagysokmúti adóhivatalhoz Horváth Antal zólyom adóizletet adóhivatali ellenőrt, a dési adóhivatalhoz Dadaí Kálmán dési adóhivatali gyakornokot adóizleté, Rencz Antal helyfőgyármat és Barbul János színőrvárjalai adóhivatali gyakornokokat a máramaroszi, illetve a huszti adóhivatalhoz adóizletékké, a bajai adóhivatalhoz Schmidt Ferenc pancevosi adóhivatali gyakornokot adóizleté, a beregszászi pénzügyigazgatóság Szabó József nagykirályi segélydíjas pénzügyi szakgyakornokot pénzügyi szakvizusté, a bartfai adóhivatalhoz Zahoránszky Sándor sővívátal ellenőrt adóhivatali tiszté, a budapesti állampénztárhoz Tadiánek János eszaki adóhivatali gyakornokot adóizleté, Judasics Attilát segélydíjas pénzügyi szakgyakornokká a nyiregyházi pénzügyigazgatásához, végül Gyimóthy Károly gépalkotást a pénzügyminisztérium elhelyezése szolgáló új épülethez gépkezelővé nevezte ki. — A válás- és közkutatásügyi miniszter Tolva Gyza tanítót az avincze-borbeci állami elemi népiskolához rendez tanítótá kinevezte.

Megörölés. A válás- és közkutatásügyi miniszter Molnár Sándor miskolci kath. gimnaziumi ideiglenes rendes tanárt ezen minőségében és Müller László VII. ker. állami főgimnaziumi ideiglenes rendes tanárt ezen minőségében véglegesen megerősítette.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Urbányi Gyula szobrászár járásbírósi aljegyzőt a beregszászi, Rnoer Viktor budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki aljegyzőt pedig a budapesti váltótörvényszékhez helyezte át.

Pályázat. A dunavetsi adóhivatalnál adóártnoki állásra két hét alatt. — Hódmezővásárhely város törvényhatóságánál II. osztályú rendőri állásra május 31-ig lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Napló: Csütörtök, május 7. — Római-katolikus: Szaniszló. — Protestáns: Szan szló. — Görög-orosz: (Április 24.) Szaba vt. — Zsidó: Ijar 10. Chamisi bj. — Nap ke: 4 óra 19 percek. — Nyugszk: 7 óra 2 percek. — Hold két: 2 óra 40 percek délután. — Nyugszk 2 óra 16 percek éjjel.

A miniszterelnök, mint belügyminiszter is, fogad 4 órakor a belügyminisztériumban.
A közkutatásügyi miniszter fogad t. u. 4 órakor.
A honvédelmi államtitkár a miniszter helyett fogad délelőtti 11 órakor.
A igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor.
Nyári lövésny. Kezdete 3 órakor 3-k nap.
Nemzeti Muzzeum. Állat- és ásványár. Nyitva 9 órától 1-ig.
A Műcsarnok tórlata nyitva 9-től 6 óráig 1 korona díj mellett. Sétahangverseny 7 órától 11 óráig éjjel.
A Nemzeti Szóalon kitiltása nyitva délelőtti 9 órától este 8 óráig. Delépbűj 1 korona.
Megyeiada-gy Muzzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtti 9-től 1 óráig.
A Földtanú intézet muzeeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 órától 1-ig. Belépbűj 1 korona.
Muzzeum könyvtár nyitva délelőtti 9 órától 1-ig.
Akademiái könyvtár nyitva 3—7-ig.
Egymestű könyvtár nyitva délelőtti 9 órától 12-ig és délután 3-tól 8 óráig.
A fűvészi könyvtár. (Károly-kört 25.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtti 9—1-ig, vasár- és ünneppanokon 9—12-ig.
A kereskedelmi és iparokomara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden létköznap fél 10-től fél 2-ig.
Az apuimemóri ártokok és muzzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. Ó-Buda. Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasut a Fályt-teröl.
Mentégiesítési helyiségei a Markó- és Sőlyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
Állathat a Városháegben nyitva egész nap. Belépbűj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Muzzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakközgyűlés, tudakozó-osztály és keleti miniszter: V. kerület Vác-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtti 9 órától 12 óráig és déntán 3 órától 6 óráig. Hazai termekek alancsá díllitása és kereskedelmőrönéty-nyújtomény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés aránúisokait is eszököli) a városipari pacsarnokban (vasár és ünneppanokon is) nyitva délelőtti 9

órától 12 óráig és déntán 3 órától 6 óráig. A küllelőkirendeltségek központi üzletvezetésége (Magyar kereskedelm részvényársaság) V. Vác-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.** —
 Budapest, május 6.

Hazánkban az idő tegnapi tulajomában zivataros jellegű volt és íőeg az északi Földtöröl jelentették zivataros eszket, melyeknek mennyisége általában 5 mm-em alul maradt. Jég-ésó volt: Keszthelyen, Losonczon, Egerben. A métrsérszék lényegesen változott.

Az eszaki nyugati depresszió Skandinávia, a délkeleti magas nyomás pedig Közép-Európa felé terjeszkedett.

Európa időjárásában lényeges változás nem mutatkozott.

(Boszniból jelentik, hogy tegnapi este több helyen győngye földrengés észlelték.)

Küldés: Meleg és tulajomában derült idő várható.

Vizálla.

Máj. 6.		Máj. 7.	
	m. 6-tól		m. 6-tól
Inn	Schöding — 2,88 2,88	Tisza	M-Szege — 0,89 0,85
Duna	Páras — 1,81 1,82		Tekcsész — 0,79 0,83
	Liza — 0,28 0,46		V-Namány — 2,33 2,33
	Bécs — 0,04 0,78		Tóka — 8,72 8,68
	Pozsony — 2,90 2,58		Tisza-Füröd — 3,78 4,83
	Komárom — 3,63 3,70		Erőszak — 8,74 8,88
	Budapest — 8,15 3,19		Coenegrád — 3,73 3,78
	Paks — 2,74 2,89		Szeged — 4,11 4,14
	Móhács — 3,16 3,38		Török-Bocsa — 3,09 3,25
	Gombos — 4,23 4,38		Tud — 0,00 0,19
	Dijvidék — 3,83 3,88		Ondova Bartá — 0,53 0,38
	Pancsova — 4,23 4,33		Topolya Hód — 0,74 0,76
	Órasova — 4,04 4,04		Erdög Zemplén — 1,94 2,09
	Magyarfalva — 2 — 2,42		Sajó Zemplén — 1,09 1,09
	Zelna — 1,22 1,48		Hórudá H-Némődi — 0,43 0,41
	Trencsén — 1,12 1,21		Bereetty Margit — 0,02 0,18
	Szered — 1,38 1,46		Tankó — 0,37 0,39
	Sz-Göthárd — 0,15 0,18		Causa — 0,04 0,08
	Sárvár — 0,28 0,28		N-Vár — 0,35 0,32
	Győr — 2,85 2,91		Bághany — 0,68 0,38
	Pettyán — 1,34 1,32		B-Tud — 0,55 0,82
	Zákány — 0,20 0,22		Garahone — 0,64 0,42
	Baros — 0,43 1,10		Borajon5 — 0,28 0,24
	Eszék — 1,91 1,94		Bécs — 1,08 1,02
	M-Szardah — 1,10 1,20		Új-Bécs — 1,88 2,44
	Zágráb — 0,20 0,22		Temesvár — 0,62 0,70
	Sziszak — 3,16 3,02		Bry-Byevérá — 1,6 1,00
	Mitrovica — 6,19 5,18		Soborain — 0 — 0,00
	Décs — 0,63 0,28		Makó — 0,22 0,20
	Szatmár — 1,28 0,60		Kisvárd — 1,84 1,88
	Salgó — 0,70 0,70		Észék — 1,01 1,01
	Szamos — 3,16 3,02		Temesvár — 0,62 0,70
	Ungváry — 0,42 0,50		Becskerek 1 — 0,27 0,28

Siffer Antal
 Budapest, Károly-utca 12. sz.
 (Középonti vezetési épület)

Vegyen osztálysorsjegyet Mercurbanknál
 Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

„Eredeti rozsdairtó”
 (Antirost)
 legtartósabb és a rozsdaképződést tökéletesen meggátáló iekte festék, vas-mentek stb. részére.

„Eredeti tüzpáncél”
 (Flammotod)
 tűz és minden időjárás ellen védő festék: az ezzel festett fa, kő, fém stb. a tűzrombolásnak ellentáll.

Kind és Herglotz
 VEgyészETI GyÁRA
 Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám

ATHENAEUM KÉZIKÖNYVTÁRA.
 XVIII. KÖTET.

A MAGYAR NYELV.
 A MŰVELT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA.
 Irta BALASSA JÓZSEF.

Ára köté 2 kor. Füzve 1 kor. 40 fill.

M. kir. Államvasutak Bpest-bálpárti üzletvezetőség. 13366/903. sz.

Pályázati hirdetésny.

A garamberezence—lévai h. A. vasutón elállítandó a) egy 10 m-es és egy 20 m-es ut áteresztő építé- és egy 40 m. nyílású hidnak 109 m. nyílású hidá és egy 60 m. nyílású hidnak 200 m. nyílású hidá leendő átalakítása körül végrehatandó munk biztositásra ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk. Ugy az a), valamint a b) pont alatt felsorolt létesítoményekre külön-külön ajánlat is benyújtható. A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékozató adatok, valamint a munkák végrehatását szabályozó részletes feltételek az alíróított üzletvezetéség pályázatfelterti osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körtút 62. sz. I. em.) továbbá a lévai osztálymérnökségnél (Léva, Kálmán-ut) a hivatalos órák alatt megszereshetők ez alkalommal a tervök is megtekinthetők.

Jogérvényes és köllőleg éllővezetők ajánlatok f. évi május hó 30-án déli 12 óráig általános osztályunknál (Teréz-körtút 62. sz. I. em. 6. ajtó sz. a.) nyújthatók be alábbi feltételrel: „Ajánlat a garamberezence—lévai h. é. vasutón elállítandó és átalakítandó műtárgyakra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. május hó 29-án déli 12 óráig a) pont alatt felsorolt munkákra 300, azaz háromszáz, a b) pont alatt felsorolt munkákra 500, azaz ötszáz korona közpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban budapesti gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körtút 02. sz. földszint) illetendők. A bánatpénznél szóló letétjegyet az ajánlatához nem esatolándó.

Az értékpapírok a budapesti illetve bécsi tőzsdéi tiszonygú napnál nem réguib árfoalyam szerinti, de névértékét meg nem haladó értékek fogadátanak el. Ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapestben, 1903. április havában. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik).

Dr. FABINYI
 specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökerelesen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű titkos betegséget (hugycsőfolyás, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Maglép az eredmény FÉRFIUGYEN-GESÉGNEL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker fojltán a honorárium utólag is fizethető.

Levelokre díjlanul válasz; kívánatra gyógyszerék Rendelés délelőtti 9—3-ig, este 6—8-ig. Budapestben, Erzsébet-körtút 12. sz.

Félelem; bejárati a lépcsőnél. Külön váróterme

! Butoráruház!

VII., Erzsébet-körtút 23.

Hámlatols ócska árakon szálitok usz közzépzési, valamint hitelesképes egyénekek részlettízítésre

is saját készítmény, szilárd anyagból készült kedreppotás-butorokat, ut. méltóságos bámulásra szorog és mindenemű fasztorok, eszédek, kiemeshetó matraccok és alsó fölkák, szalonforgatrák, átrik, sőngeregek és kővőrcőrnörök; mindenemű fasztorok, eszédek és hálóbáza butorok, korvabutor, vasbutor, díszfogólam-pok, posztortó, jászó bűvészkó, kőtűrő, rugogony esőbodonyú ágycsöbök méret szerint.

Náthán Ignác
 butorárkftára
 Budapest, VII., Erzsébet-körtút 23

Legújabb levelezés.

Legújabb levelezés, önkényes és lelkényes díjazások közlőben előforduló mindenféle levelek, megválaszok, ajánlatok, füzetek, kévek, könyvek, 40 fill. Az eszaki elzotes beülédó esatón börtömnyezkedés meg. Megrendelések: Lampel, Hódóer V. Wolfkner F. és Pálos es. és kir. udvari könyvek-kereskedőben, Budapest, Andráshy ut 21. szám

Színházak, szórakozó helyek.

III. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.
Davidov Sándor vendégfellépével.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.
Személyek:
Nedda Szeyer Silvio Beck
Casio Davidov 1. pór Ney B.
Tonia Dainoki 2. pór Juhász
Beppe Kiss B.

Utána:
A piros cipő.
Társalgóda 4 képpén. Zenéjét szerzette Mádor R. Szövegét írta Regöl H.
Kezdete 7 1/2 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

Egyéniség.

Társadalmi színmű 4 felvonásban. Írta Szemere Gy.
Személyek:
Tarkóczy Molnár Dénes Ándor Mihályfi
Béla Császár Blanka Delli E.
Mária Török Monoki Gyenes
Eveline Szacovayné Dvorszky Hetényi
Tibay báró Gál János, ínas Gabányi

Kezdete 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

Mici hercegnő.

Bóhádot 5 felvonásban. Írta Feydeau Georges. Fordította Heitai Jenő.
Személyek:
Szergiusz Tanay Arnold Góth
Pecsenyov Hegedüs Mocspov Balassa
Chandell Tapolczai Chopinet Bárdi
Szivocsina Fenyvesy Kirschbaum Gyözö
Igazgató Szerényi A hercegnő Varsányi
Chauvel Vendrédy Sabine Nógrádi

Kezdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

Kínai népszínház.

Nagy operett 3 felvonásban. Írta George Danca, Fordította Fái J. Béla és Faragó Jenő. Zenéjét szerzte Howard Tallbot.
Személyek:
Hang-Csáb Nyárai Fi-Fi Küry
Zu-Zsu Hegyi Mi-Mi Delliné
Csipi-Copi Ujváry Florie Balázs
Hi-Lung Solymsosi Violet Sárvári
Samuel Kovács M. Hatterton Szirmai
Mary Kápolnai Mrs. Brown Láng

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

A drótosztó.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Írta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérai Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.
Személyek:
Günther Boross Pfefforkorn Sziklai
Mici Kornai Zsuzsika Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Ráthonyi

Kezdete 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

A tánc.

Kezdete 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

A keresztlében.

Történelmi korrajz 5 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

UJSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 7-én.

Minna Vanna.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Írta Kövessy Albert.
Kezdete 8 órakor.

Károly István főherceg sárbuschi sörfőzdéjének magyarországi képviselődét elvállalván, ajánlom ezen sörfőzde eredeti töltésű

„PORTER“ sörot

mely a leghíresebb angol gyártmányú egyenlőtűkű. Arjagszókat érrel, ugymint, köbányai hordó- és üveges sörökről, mely utóbbiak a rendkívül előszertnek bizonyult, kiz. szabaddalómá véddet

Koronás dugókkal

vannak elszára, - kivánatra azonnal kűtdök.

Schätz József

sörnagykereskedő

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCA 47.

A „Porter“ sör kapható minden elkölő ístzer- és csomagolásban, valamint kávészák, őrtörök és szállóakban.

FRANCIA GUMMI

a legfinomabb kűtlenösségűek, legelőőbb arakert kaphatók.

WEINFELD VILMOS-nál

Budapest, VII., Erzsébet-körtű 56/b. szám.

Elebrndű miosg 1, 2 és 3 frt tucattja. Angol prima 2 és 4 frt tucattja. Hahóljag 1, 2, 3, 4 és 6 frt tucattja. Nű óvzavacsok 1-ma tucattja 2 frt. Legjobb miosgű süspasurium darabja 50 kr. Amerikai papot tucattja 1 frt 50 kr. Nű gummi-észere darabja 1 frt. 12 daraból álló mintakűműny a legfinomabb miosgűből 12 forint.

Uj! Villamos zseblámpa drbja 2 frt.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagyművészi Ir.

AGA

rejtelmes lebegését még mindig óriási érdeklődés kísérli.

A rejtélyt senki sem tudja megmagyarázni!

Az 5 délamerikai néger táncos

nagyszerű fellépő, valamint

az egészen új fényes májusi műsor.

A téli kertben reggel 5 óráig Várdó Elek cigányzenekar hangversenye.

Élelmört kűtűnű fénycépező készülékek

Lechner új zsebkamárja, reflexkamara, kodak, Goorz és Steinheil-objektívekkel. Fény-meszeleők, vetűkűzőkűlekek iskolákunk s házhazaszámára. Szűrtű-úlapok, másol-úpárook és minden kemény szor írtűs miosgűben. Mutatóúrszámokat Lechner fényképezeti közelműnyűből, valamint árjgyűzők iszegen.

R. LECHNER (Wilh. Müller) os. és kir. udv. fényképezeti műkereskedő. Fényképezeti készülékek gyárs. - Másol-úrtűtű amatőrök részére. Beos, Graben 31.

Szepeességi Ien-ípar! Wein Károly és Társai

vászon- és asztalnemű-gyárosok
Budapestű fóráktára: IV., Koronaberecz-ú. 8. (Harris-bazár szűlen.)

Ajánljuk hírneves szepeességi vászon- és asztalnemű, tűrtűkűző, tűrtű és minden e szakmába végű gyártmányainkat. Minden darab gyártmányból származó árúrtűzen védjegyűvel látjatk el.

WIDVISESSES VÉD- JEGY ECHE ZIPSEB

A LEGTÖBB FÖNYEREMÉNT HECHT BANKHÁZNÁL NYERTÉK

Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körtű 32.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzetű színház	Vígszínház	Népszínház	Magyar színház
Főntek	Nines előadás	Nyári zivatar	Forgászél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótosztó
Szombat	Carmen	Nyári zivatar	Forgászél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótosztó
d. u. Vasárnap este	Brankovics György	Nyári zivatar	Mici hercegnű	Kurucurláng	A drótosztó
			Forgászél kisasszony	Kínai mézes-hetek	A drótosztó

Burberry-

Raglan 42.- K., Ulster 36.- K., vadász-öltűny 36.- K., női gallér 52.- K., vízmentes, tollkűnnyű. Egyedűli elarúrtűs Rothberger Jakab cs, és kir. udv. szállítónál, Budapest, Váci-utca 6.

A Dunaűnepélyre

fejrándulű előkelű hölgykűzűnség szives figyeleműbe ajánljuk a nyári idűnyű érkezett

kűlönlegességeinket

nűi fehértűműekben

blouzok, pongolák és jouponokban

Schreier Victor és Társa Budapest, IV., Váci-utca 26. sz.

Zongoraterem és gyár

elősmert fűltűű szűlű.

Dehmal Károly BUDAPEST, IV., Károly-körtű 20

Cealkű azűlű kűlűfűdű gyártmányú zongorák, pianók és harmoniumok, angol szerkesztűlű is, Ehrbar Frigyes és Schweighofer os. és kir. udvari és kamarai szállítók rakrtára. Javítások és hangolások. Lelkűlesmeretes szak-szerű kűlű.

10 evű jóttállás. Legelőőbb kűlesűndij.

Fontos az érdekelteknek tudni, hogy

mig egyeb fajta keserűvízekből egy egész pohárral szűksűgetűltű, addig hathatűs már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ

mint kűtűnű étvágycat hozű, természetű gyomortisztítű és hashajtű. Ize nem emlyűgű sűs, hanem kűnnyűen bevehetű kellemes keserű. Uvege 80 fillér.

Kapható mindenűttű, úgy a forras-tűlűjados:

Schmidthauer Lajos

gyógyszerezűsűtű Komáromban.

Rakrtára Budapest: EDESKUTY L. és LUX M. cegekűnű.

A piramis.

A nagy sivatagban a farakű emeltűk, hogy mumákknak emlékoszlott álltasnak. Sok verjűtűk és embervű árán épűltűk ezek a nagy kolosszusok, de azért az építűk nevei már feledűsűbe mentek. Híába, a világ csak azok nevtű tartja meg állandűan, akik veie jűt művelnek. Így a nagykűzűnség állandűan megtartja a Hecht-bankhűz nevtű, amely millűkora menű fűnyereműnyeket juttattű a magyar kűzűnségnek és így mindenki, aki sorsjegyűt akar venni, tudja mār, hogy megszűvelendű e mondás: Vásároljon osztűlyorsjegycat a Hecht-bankhűznál, Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körtű 32. Huzás május 22. és 23. Egész sorsjegyű 12 kor., fél 6 kor., negyedű 3 kor., nyolcadű 1 kor. 50 fillér.

Kérjen csak!

BECHER FELE KARLSBADI ANGOL KESERŰ

LEGJÓBB GYOMOR LIKOR

Joh. Becher, Liqueur-fabrik, Karlsbad, ALAKTŐRTű 1807

Tessék megkűstűlni azűlűnű tűlűkezni!

Raktár Budapest: Lohmgyera J. F. Károly-körtű. Nagyszeben: Winkler József.

BUTOROK

űgy kűzűspezertű, mint Pászttűtűfűzetűsűre

legegyszerűbűttűlű a legűnűmobb kűvittellig

legtűrtűnyesabban

Ébrentűny és Fuchs

restvűerekneű,

BUDAPEST, VI., Terzű-körtű 8.

Képes árjgyűzűk ingyen és bűrntűvű.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent

és űgy ott, mint minden kűnykereskedűsben kaphatű:

Dura Mátű:

Szerelmesek kűnyve. Kűltűműnyek, gondolátűk, szerelmi nyelvek, levtűminták, felkűzűnsűgűk, népdalok stb. kűnyvűszűk. Díszes borítűkba kűtűve ára 2 K.

Fenyvesi Adolf:

A magyar gyorsírás tankűnyve, 5 kiad. Ára 1 K. 00 fill.

Grűf Festetich Andornű:

A cselzűsűrű háztűrtűny és egy pár szű a cselűdkűrűdesűrl. Ára ----- 80 fillér.

Márki István:

A sakkjatek tankűnyve. Kűzűdűk és haladűk számára, 129 ábrával, feladványokkal. II. kiad. Vaszonkűtűben 4 kor.

A szűrtűsűnű művészete. Írtű Szűrtűsűnű, a szépsűgű és egűszűsűgű szűrtűrtűre és festűrtűrtűrtűre szerűkűsűkű tudniűvalű. Ára díszes vaszonkűtűsűben 4 kor.

A szerelem szűrtűrtűre és kalauza. Szűrtűsűnű, kűtejezűsűgű, szűk és bűkűk. Áttűrtűrtűban a szereleműrtűrűre vonatkozű ismeretek gyűjtűtműnyű, levelesűk, a házassagra vonatkozű ötletűk, tanácsadűsűk. Díszű kiadűsű. Ára ----- 2 korona.

Szűltűgyűi Aladár:

A Gabelsberger-Markovits-fűle Gyorsírás tankűnyve. Iskolák és kűlűnűnűen magántűrtűlűk számára. Ára 1 kor. 20 fillér.

Szombaházy István:

Kártya Codex. 36kal Műr, Rákosi Jenű, Mikszűtűhű Kálmán, Herczeg Ferenc, Rákosi Viktor, Brűy Sándor és Ambrűs Zoltán kűzűrtűműűkűdűsűvű. Ára vaszonkűtűsűben ----- 2 korona 10 fillér.

Baranyai István:

A kűnyhakerűtsűzetű. Ára 3 K. 40 fillér.

Eisenmayer Sándor:

Tűrtűnyvezűtűki állatorvos-tűtan. Állatorvosok és gazdák számára. Ára 2 K. 80 f.

Fűnyag Jűzsef:

A vizta idűmítűttű. Beteg gyűgyűttűsű. Képekkel, II. kiad. Vaszonkűtűsűben Ára 6 korona.

Grubicz Gűza:

Tűykűk és egűbű szárműysok tojűasűnak mestersűges kűlűttűsűrtű. Ára 00 fillér.

Grubicz Gűza:

A baromfűttűnyvezűtűsű. IV. kiad. 72 ábrával. Kűlű csinos vaszonkűtűsűben. Ára 3 kor. 00 fillér.

Molnár István:

A szűrtűművelűsű és ábraszűtű kűzikűnyve, 192 ábrával. Ára ----- 8 korona

Műndezűk a művek kaphatűk az „Atheneum“ kiadóhűvalűtanban, Budapest, VII. ker. Kecpesű-tű 54, és minden kűnykereskedűsben.

A XX. század feltűnő ujitása.

Az általam föltalált és elismert

AGI sarok-védő,

mely minden cipősarkot megőrz az elkopástól, illetve mindig megtartja azt eredeti formában.

Minden nálam vásárló egy ilyen sarokvédőhöz ingyen jut melyet kívánatra a sarokra erősítünk, szintegy egy doboz „AGI kenés”, mely a bőrt a repedéstől megóvjja, rendes használat mellett 1 évi irásbéli jóállást vállalok. Mindenképpen egy próbarendelést, ne mulassza el a kínálkozó alkalmat, a ki szép, formás és kitűnő cipőhöz olcsón akar jutni. Gyár saját házában.

Cipőárgyékék, a legújabb divatu ábrákkal kívánatra ingyen és bérmentve. Divatszinek egy árban, legkeresettebb szürke szarvasbőrök. Mértéknek a láb körvonala papírlapra rajzolva elegendő.

Férfipalpók:	Nőcipők:
Borjábőr cugos v. fűzős, erős kivitel 3.— Lakk szalon v. sevrő, cugos v. fűzős 4.50 Dorby-fazon, box, sevrő v. lakk — 4.50 Dongola vagy szarvasbőr, könnyű, fűzős 4.— Katonabakancs 3.50, tiszti cipő, sima 4.— Pincércipő, fekete v. sárga, elől cug 1.50 1000 pár barna lakkbetétes gyermekcipő, 5-12 évig — 1.50	Fűzős zerge betétes, cugos v. fűzős 3.— Egyszerű vagy csikósból — 2.50 Boxbőr, sevrő vagy dongola, cugos v. fűzős — 3.50 Lasting ropatá 2.—, cug. szarvasbőr 2.50 Ponyos zerge gombocspő — 3.40 Szarvasbőr, szürke vagy lakk spangud 1.50 Komótépő, 1.25, vitorlaváson házi-cipő — 1.— Lakk kivágott vagy sárga kivágott — 1.50

Nemtetsző árú kiscserélek vagy a pénz visszazadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körút 67. sz.

Foot-Ball torta-bomba

főlmluhatalannul jó csokoládéval töltött csemege, törvényesen védve, darabja 15 kr. Minden előkelő csemegekerekedőnél kapható. Vagy 10 darab bérmentve 1 forint 50 kr. MEGYER ROBERT cukrásznál Miskolcon és a miskolci vasúti vendéglőben.

Budapesten Hárkár SZENES EDE ut. és kir. udvari csemege kerekedőnél.

Változatlan **JOD-VAS**

LABDACSALANCA

BLANCARD

ÉS SZORPJE

SÁP-KÖR
ANGOL-KÖR
HALVÁNSÁG
GÖRVÉLY-KÖR
VÉRSEJZÉGENSÉG ellen.

BLANCARD, 40, Rue Bonaparte, Paris.

Az „ATHENAEUM” irodalmi és tudományos közéleti kiadványában megjelent:

Köszöntő-könyv.

Írták: László Henrik és Roboz Andor.

Ára kötvé minis borítékkal 1 korona 40 fillér

Partimás verses köszöntőket gyermekek részére, mindenféle alkalomra, születésnapokra, születésnapokra, mindenféle ruhákhoz, baráthoz, ismerőshöz, tanítványhoz stb.

Rapható a kiadó-társulatnál Budapesten, VII., Kerepesi-út 28. szám. és minden könyveskereskedésben.

A főtisztelendő papság részére

nagy raktárt tartok kész fekete és sötétszínű **papl felsőkabátok** és minden más a papság ruházatához szükséges **polgári ruhákból.**

Teljes szalonöltöny	65—80 K.
Fekete peruvien-felöltő	38—48 „
„ Adria kamgarn-felöltő	40—50 „
Sötétszürke milton-felöltő	32—40 „
Fekete dosking-nadrág	14—24 „
„ kamgarn-nadrág	16—22 „
„ havelock	20—50 „
Hálókötös	16—54 „
Porköpeny	9—14 „

Külön mérték szerinti osztályosan felszerelt szövetekben.

NEUMANN M.

BUDAPEST, IV. ker., Múzeum-körút 1. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR!!

Nagybecsű vonóm bizalma által készíttetve éreztem magamat, üzletemet **naggyobbnál, a jelenkorak megfelelőleg berendezni és ezért áthelyezni.**

20 év óta élveztem bizalomért ez után mondom köszönet és kérem azt részemre új helyiségemben továbbra is fenntartani.

Allyandó képlet ebédlő-, háló-, uri- és szalon-berendezésekből, Barokk, Seccsio, Ornament és Renaissance kivitelben, egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárpitos és lakásberendezési-vállalat

Kerepesi-ut 28., 1/2 em.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Jóth Kálmán

Összes Költeményei

A nagy költő díszes új kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátta: **Endrődi Sándor.**

Két remek díszkötésű kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomású arcképével.

Rendkívül alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.

Megrendelhetős **LAMPÉ ROBERT-féle** (Wodianer F. és Fiai) csász. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrásy-út 21.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAPI PAPI PAPI

GICHNER JANOS

paplan, matrác és kárpitosnak gyáros, seprős, függöny, vasbőr stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan csikósítanak, nem lehetőségek kiserőltéseket, vagy a néma visszatér.

Elismert legjobb és legolcsóbb **Benzin-petrolin gázmotorok és lokomobilek**

villanyos nyújtással és szelvény kormányzattal a legmesszebb menő kerésség mellett, minden gazdasági célra alkalmas.

Nem győztünk, tehát malomüzemekre különösen előnyösen használhatóak. Szállításuk kedvező áron, felállításuk mellett **OSERS** és **BAUER** motorgyára Magyarországi vezérképviselet és raktár.

DÉNES B. VI., Váci-körút 61. szám. Árjegyzék ingyen. Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZIM.

Budapest, Kerepesi-ut 10.

küld kizárólag saját készítésű, feltűnő elegáns, igen csinos és rendkívül tartós férr-cipőt:

Legújabb amerikai box- vagy lakk Dorby-bakancs	4.50
Szalonnalek fűzős v. cugos 4.20, gombos	4.50
Francia sevrő fűzős v. cugos 4.50, gombos	5.—
Amerikai box fűzős v. cugos 4.—, gombos	4.50
Borjü vagy seprős sima cugos 3.—, betétes 3.20, fűzős 3.50	3.50
Szarvas-, korbély- vagy korbélybőrbeli fűzős labra	4.20
Sárga fűzős v. cugos 3.20, amerikai bagarabőrbeli	4.—
Borjü angol bakancs 3.50, sárga bagarabőrbeli	4.50
Tiszti lakk v. lakkbőrbeli 4.20, katonabakancs	4.—

női cipőt:

Legújabb szürke szarvasbőr, fűzős 4.—, gombos	4.50
Francia sevrő fűzős v. cugos 4.50, gombos	4.50
Amerikai box fűzős v. cugos 3.50, gombos	3.—
Zerge v. borjábőr fűzős v. cugos 3.—, gombos	3.40
Szalonnalek fűzős v. cugos 3.00, gombos	3.50
Sárga fűzős v. cugos 3.50, bagarabőr 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fűzős v. cugos félcipő 2.40, szürke	2.50
Zerge v. lakk kivágott 1.50, keresztcsontos 2.—, szürke	2.20
Eberstajn félcipő 1.50, sürgős, solemly cuggal	2.50

0 óriási raktár mindennemű gyermekcipőben. Képzés, hálós-, tornazs- és szarvasbőr stb. stb. a megrendeléstől több száz ábrát legújabb árjegyzék, csomagolás és szállítólével ingyen. Vidéki megrendelések leküldetésre csak kizárólag. Nem megfelelő kiszárad. 10 forinttal felül bérmentve.

Szerencsés véletlen!

Ha valaki oly sorsjegyet vesz, mely főnyereményt nyer. Mi a lap olvasóinak már a sorsjegy, illetve szerencseszám megválasztásánál adunk alkalmat a véletlen eldöntésére.

Kérjük alantí számokat kivágni, összegegyölyíteni, összekeverni és azokból egy vagy több számot kivágni.

A felsorolt számok, a XII. m. kir. szab. osztálysorsjáték osztálysorsjegyei, csak kizárólag Sternberg bankháznál, V., Nagykorona-utca 15. szám kaphatók.

Minél előbb rendel meg a kihuzott számokat, annál bizonyosabban kapja meg azokat.

Húzás május 22. és 23. **SORSJEGYÁRAK:** Egy nyolcad 1.50 K. Egy negyed 3.— „ Egy fél . . 6.— „ Egy egész 12.— „ Hívatatos húzású listrom a húzás után ingyen küldetik.

Sternberg bankház

Budapest, Nagykorona-u. 15.

45965

45976

36393

45952

45981

45973

45983

45996

45984

50254

46000

86288

Minden sző egyszerű beiktatása nappareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 6 fillér.

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadótval: Jóné. Körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felelőseget, csak a válasza szükséges belyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadótval mindig közölni kell.

Apró hirdetések május hó 1-től fogva Kerespesi ut. 25. sz. alatt (Telefon 54-39.) központi írókban és eredetileg nyomatott és a közzétett hírekben lehet föl- adni.

Brenner nővérek dohányüzlete Budapest-körút 54. szám alatt. **Deutsch Miksa** Andrássy ut. 82.

Eckstein Bernát hirdetőiroda V. ker. Füzita-útca 3. szám. **Engelmann Mór** könyvkereskedő Károlyi-útca 12. szám.

Franka Pál könyvkereskedő IV. ker. Grófy-utca 10. szám. (Könyvkereskedő, Károlyi-útca 12. szám.)

Fischer J. D. hirdetőiroda IV. ker. Gerőly-útca 1.

Goldberger A. V. hirdetőiroda V. ker. Váci-útca 1. szám. **Goldner Jozsef** Andrássy ut. 60.

Goldruber Mór könyvkereskedő I. ker. Fő-útca 12. szám. **Grossman József** fűszer- és vegyszerkereskedő MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételére.

Haasenstein és Vogler hirdetőiroda V. ker. Dorozsya-útca 9. szám. **Jambrikovits** dohányüzlete Kerespesi-utca 25. szám. **Kernberg Rozália** dohányüzlete VII. ker., Múzeum-körút 1.

Leopold Gyula hirdetőiroda VII. ker. Erzsébet-körút 54. I. em. **Maczókai J. M. J.** hirdetőiroda Ferenciek-tér 3.

Mezei Antal hirdetőiroda IV. ker. Kalkút 9. szám. **Metesek A. J.** könyvkereskedő IV. ker. Felső-ter 8. szám.

III. Nagy Ottó könyvkereskedő Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház berkeibe).

Rohonczi Ilona könyvkereskedő VI. Andrássy-útca 14. szám. **Sikráy Samu** hirdetőiroda VI. ker., Váci-körút 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetőiroda V. ker. Ferenciek-bazára.

Soprony I. J. könyvkereskedő VII. ker., Erzsébet-útca 11. szám. **Szentő Mór** dohányüzlete IV. ker. Kelemen-útca 14. szám.

Schwarz József hirdetőiroda V. ker., Marokói-útca 6. szám. **Schönwald Ferenc** dohányüzlete Ferenc-körút 22. szám.

Schödi Gyula dohányüzlete és postayüzlet V. ker. Lajos-útca 1.

Tanczer Gyula hirdetőiroda V. ker., Szerrits-utca 8. szám. **Toldi Lajos** könyvkereskedő II. ker., Fő-útca 2. szám.

Wetlengh Jakab király-útca 1.

Sváb Elz dohányüzlete Nagymező-ut. 12. Minden apróhirdetést, melyet fűz vagy fényes papírral látnak, csak némi pénzzel lehet feladni.

Házasság céljából több szűrt és helyg. helybeli és vidéki anyagiulok. Kereséstől legelőször jelentkezni a legnépszerűbb kő. Bűvészképzés. Válaszok: Párizs, Bécs, Váca-útca 3. 1531.

Kereslet. gyermekkorosnőjű szemleltető anyagiulok. Kereséstől legelőször jelentkezni a legnépszerűbb kő. Bűvészképzés. Válaszok: Párizs, Bécs, Váca-útca 3. 1531.

Magyar-német gyorsíró és gépiró, helyben vagy vidéken állít keres. Kovács, Akadémia-utca 7. I. em. 6450

Eljárásföldi vagy penztörvényi ártások közre felelős feladatok mellett fiatal, csendes és intelligens urleány, ki már elárultatott minőségben hosszabb ideig alkalmazva volt a 3. d. és 6. osztályon vidéki lakókkal is rendelkez. Jóvelő kiadótval. Intelligens. Feljebb a kiadótval. 6450

Haszántó térszerűhát fedőnémet szörműbátó burtok és ruhák. Singer Manó Lujza-utca 3. 15328

Kávémérés 3 szoba, konyha és pince. 22,500 forint, végössze 22,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Főthón ház 129 négyzetméter területen, 5. em. épület, mely 141. 2. em. egy konyha, nagyobb kúthelyiséggel, 1. em. sz. és 1. em. kúthelyiséggel. Németh Gyula igazgatóval. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Közvetítés 3 szoba, konyha és pince. 22,500 forint, végössze 22,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

3 darab teljesen új 112 lóerős gépvezérlésű 112 lóerős gépvezérlésű, továbbá 1 db kőzetű 112 lóerős gépvezérlésű. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Butorok nagy alkalmi vétel. Bismutas és 4 darab használt gépjárművel. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Kiadók a nyári időre 120 koronásért Törökállomány 120 koronásért. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Fővárosi bérlés a VI. kerületben, Vasvári Pál ut. 14. em. 14. em. 6450

3 darab teljesen új 112 lóerős gépvezérlésű 112 lóerős gépvezérlésű, továbbá 1 db kőzetű 112 lóerős gépvezérlésű. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Butorok nagy alkalmi vétel. Bismutas és 4 darab használt gépjárművel. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Kiadók a nyári időre 120 koronásért Törökállomány 120 koronásért. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Fővárosi bérlés a VI. kerületben, Vasvári Pál ut. 14. em. 14. em. 6450

3 darab teljesen új 112 lóerős gépvezérlésű 112 lóerős gépvezérlésű, továbbá 1 db kőzetű 112 lóerős gépvezérlésű. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Butorok nagy alkalmi vétel. Bismutas és 4 darab használt gépjárművel. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Kiadók a nyári időre 120 koronásért Törökállomány 120 koronásért. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Fővárosi bérlés a VI. kerületben, Vasvári Pál ut. 14. em. 14. em. 6450

3 darab teljesen új 112 lóerős gépvezérlésű 112 lóerős gépvezérlésű, továbbá 1 db kőzetű 112 lóerős gépvezérlésű. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Butorok nagy alkalmi vétel. Bismutas és 4 darab használt gépjárművel. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Kiadók a nyári időre 120 koronásért Törökállomány 120 koronásért. Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyári lakás Balaton-Almásin, 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12,500 forint, benne a 3. osztályon. 1902. évi. 14. em. 6450

Rákóczi-szent Mihályon 2 szoba, konyha, pince. 12,500 forint, végössze 12